

Selv mord i dansk presse

DET SIDSTE TABU?

et speciale om omtale af selvmord i danske medier

Emma Bohn Winkel
studienummer 51758

Agnes Amanda Vesth Rasmussen
studienummer 54229

FORÅR 2020
ROSKILDE UNIVERSITET
SPECIALEAFHANDLING I JOURNALISTIK

Titelblad

Selv mord i dansk presse – Det sidste tabu?

Et speciale om omtale af selvmord i danske medier

Journalistik, Roskilde Universitet
Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab

Forårssemestret 2020

Afleveret 2. juni 2020

Specialeafhandlingen er skrevet af:

Agnes Amanda Vesth Rasmussen, studienummer: 52929

Emma Bohn Vinkel, studienummer: 49735

Efter vejledning af:

Michael Bruun Andersen

Antal anslag inkl. mellemrum: 203.953

Antal normalsider: 84,9

Kapitelinddeling

Fælles

Resumé

Kapitel 1

Kapitel 7

Litteraturlisten

Formidlingsartikel

Emma Bohn Vinkel

Kapitel 2: 2, 2.1, 2.1.2, 2.1.3

Kapitel 3: 3.1.1, 3.2.1, 3.2.3, 3.3.1, 3.4.1, 3.4.3

Kapitel 4: 4, 4.1, 4.2.2, 4.3.2, 4.4

Kapitel 5: 5.1.1, 5.1.3, 5.2, 5.2.1, 5.4.2, 5.4.3, 5.4.4,
5.5, 5.5.1, 5.5.2, 5.5.4, 5.6.2, 5.6.3, 5.7.1

Kapitel 6: 6.2

Kapitel 8

Agnes Amanda Vesth Rasmussen

Kapitel 2: 2.1.1, 2.2, 2.3

Kapitel 3: 3, 3.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.2, 3.2.2, 3.2.4, 3.3,
3.4, 3.4.2

Kapitel 4: 4.2, 4.2.1, 4.2.3, 4.3, 4.3.1, 4.3.3

Kapitel 5: 5, 5.1, 5.1.2, 5.1.4, 5.3, 5.4, 5.4.1, 5.4.5,
5.4.6, 5.5.3, 5.5.5, 5.6, 5.6.1, 5.7

Kapitel 6: 6, 6.1, 6.3

Resumé

Suicide is a worldwide health issue. Nonetheless, statutory press ethics in Denmark advise journalists to avoid the coverage of suicide and suicide attempts unless public interest clearly requires or justifies the mentioning of the event.

By examining previous verdicts on suicide-coverage by the Danish Press Council and the rules related to reporting on the subject in media-generated protocols, this thesis investigates cases in which suicide-reporting is aligned with good press ethics. Furthermore, through quantitative content analysis of suicide-related articles published in 2019 on the six most visited Danish digital news sites, this study examines how the Danish news media covers suicide and which suicides are deemed newsworthy.

The press ethics and media policies are extremely strict and it is unclear in which cases journalists are actually allowed to report on suicides. Despite the conservative rules, our results show that, in general, suicide-related articles are published on a daily basis, whereas the Danish press seldom covers specific suicides that have occurred in Denmark. Suicide-related reporting in the Danish press often covers stories involving young females and cases where the deaths are caused by unusual methods or shooting. Furthermore, the news often covers suicides committed by ordinary people, rather than people of fame or power. In conclusion, the suicides themselves are not newsworthy but the circumstances surrounding them is what makes them worth publishing; such as if they involve public places or public figures, are unusual, involve a crime, or sheds light on an issue.

We argue, that the attitude towards suicide coverage in the Danish press is outdated and that the strict rules set by the sound press ethics and the media prohibit the development of suicide coverage to a more progressive standard for media reporting.

Litteraturliste

<u>1. INDLEDNING OG MOTIVATION</u>	<u>7</u>
1.1 REGLER ER BØJET I NEON	8
1.2 PROBLEMFELT	9
<u>2. LITTERATUR-REVIEW</u>	<u>10</u>
2.1 SELVMORDSFORSKNING	10
2.2 DANSK OG NORDISK FORSKNING AF SELVMORD OG MEDIER	16
2.3 AFGRÆNSNING AF FORSKNINGSFELTET	17
<u>3. TEORI</u>	<u>18</u>
3.1 NYHEDSVÆRDIER	18
3.2 SELVMORDETS NYHEDSVÆRDI	21
3.3 JOURNALISTISKE RATIONALER	23
3.4 JOURNALISTROLLER	26
<u>4. METODE</u>	<u>30</u>
4.1 KVANTITATIV INDHOLDSANALYSE	30
4.2 FORBEREDENDE ARBEJDE	31
4.3 DET ENDELIGE DESIGN	36
4.4 DATABEHANDLING OG DATAKVALITET	40
<u>5. ANALYSE</u>	<u>42</u>
5.1 PRESSEETIKKENS REGLER OG PRAKSIS	42

5.2 MEDIERNES INTERNE RETNINGSLINJER	47
5.3 INDHOLDSANALYSE	50
5.4 FREKVENNS AF SELVMORDSHISTORIER	50
5.5 KENDETEGN VED SELVMORDSHISTORIER	55
5.6 DETALJEGRADEN I SELVMORDSHISTORIER	65
5.7 JEFFREY EPSTEINS SELVMORD	69
<u>6. DISKUSSION</u>	<u>74</u>
6.1 GRÆNSERNE FOR PRIVATLIVET I FORANDRING	74
6.2 EN VEDHOLDENDE TABUISERING	76
6.3 FASTFROSSET I FORTIDENS PRINCIPPER	77
<u>7. KONKLUSION</u>	<u>78</u>
<u>8. PERSPEKTIVERING</u>	<u>80</u>
<u>LITTERATURLISTE</u>	<u>82</u>
BØGER	82
VIDENSKABELIGE ARTIKLER	83
RAPPORTER OG DOKUMENTER	86
INTERNETSIDER	87
INTERNETARTIKLER	87
KENDELSER	89
BILAGSLISTE	89
<u>FORMIDLINGSARTIKEL</u>	<u>90</u>

1. Indledning og motivation

“Selvmord er jo ikke noget, vi dækker her”. Sådan sagde en kollega på et af Danmarks største medie-huse prompte til en af forfatterne bag denne afhandling som reaktion på specialets emne. Kollegaen var trods sin lange karriere som journalist ikke bekendt med hverken ordlyden i de presse-etiske regler eller mediets interne retningslinjer for selvmord, men havde en klar fornemmelse af, at selvmord ikke er noget, der bliver dækket på redaktionen. På baggrund af de resultater, den foreliggende undersøgelse er kommet frem til, er dette dog ikke korrekt.

Journalisten var overrasket efter at være blevet præsenteret for disse resultater, men kom efterfølgende selv i tanke om flere eksempler på historier, hvor mediet trods de strikse retningslinjer havde dækket selvmord, og hvilke grunde der lå bag dækningen. Kollegaen sagde til sidst: “*Nåh ja, men vi skriver ikke om selvmord, medmindre ... Vi dækker i hvert fald ikke selvmord bare for at dække selvmord.*”

Motivationen bag dette speciale kommer fra situationer på vores respektive redaktionelle arbejdspladser, hvor vi har oplevet kolleger og os selv blive usikre, når det kommer til historier om selvmord. For hvornår kan man egentlig tillade sig at skrive om selvmord?

Et eksempel var, da bloggeren og mediepersonligheden Fie Laursen i sommeren 2019 offentliggjorde et selvmordsbrev på det sociale medie Instagram til sine 330.000 følgere. Opslaget blev *liket* af 30.000 personer på få dage. Den ene forfatter var vidne til en dilemmafyldt proces på den redaktion, hun på det tidspunkt var tilknyttet. Skulle de dække hændelsen? På den ene side var der tale om en person med en stor følgerskare på sociale medier, og mange havde i forvejen set opslaget. På den anden side findes det urokkelige standpunkt om, at “vi skriver ikke om selvmord”. En sætning, der med jævne mellemrum reciteres i redaktionslokalerne.

Først flere dage efter offentliggørelsen af selvmordsbrevet blev hændelsen omtalt i danske medier, da blandt andet en minister gik ind i sagen. Selvmordsbrevet og Fie Laursens angivelige selvmordsforsøg gav dermed grundlag for en situation, journalister kan ende i, når de skal tage stilling til, hvornår og hvordan de skal omtale selvmord og selvmordsforsøg. Det er blot ét eksempel ud af mange fra den daglige gang på redaktionerne, hvor lignende episoder udspiller sig.

Det har fået forfatterne til at undre sig over, hvor denne modvilje til at omtale selvmord stammer fra, og i hvilke tilfælde selvmord alligevel omtales i dansk presse.

1.1 Reglen er bøjet i neon

Hvert år begår omkring 600 personer selvmord i Danmark (bilag 8; Sundhedsdatastyrelsen, 2019: 30). Men selvmord er det eneste emne, journalister i Danmark eksplicit bør undgå at skrive om. Både ifølge mediernes interne retningslinjer, hvor de fleste medier har nedskrevne regler for omtale af selvmord (Blach-Ørsten mfl., 2015: 38), og især ifølge punkt B2 i de presseetiske regler: *“Selvmord eller selvmordsforsøg bør ikke omtales, medmindre klar almen interesse kræver eller begrundes offentlig omtale, og i så fald bør omtalen være så skånsom som mulig.”* (Pressenævnet, 2013). Reglen for omtale af selvmord og selvmordsforsøg blev vedtaget af Danske Dagblades Fællesrepræsentation i 1960, som en del af den første version af det presseetiske regelsæt i Danmark, der i dag hedder *Vejledning om god presseskik* (Andersen, 2006: 28; Pressenævnet, 2013), og det er op til Pressenævnet at vurdere, om medier overholder de presseetiske regler, når der bliver klaget over medierne.

Reglen for omtale af selvmord er altså en grundsten i dansk presseetik, og den udspringer af reglen om at beskytte privatlivets fred.

Under den indledende research til specialet kunne hverken Danske Medier, Dansk Journalistforbund eller Pressenævnet opstøve et referat fra dengang, det første regelsæt blev vedtaget. Sidst regelsættet blev revideret i 2013, sad chefjurist ved Danske Medier Holger Rosendal med om bordet, og han mindes ikke, at B2 blev drøftet overhovedet: *“Den regel er bøjet i neon”*, sagde Rosendal til os over telefonen.

Reglen står altså stadig uændret 60 år efter vedtagelsen, mens resten af medielandskabet har ændret sig, hvad angår etik, platforme, arbejdsforhold m.m. Det er endda en af de regler i regelsættet, der møder mest opbakning blandt den danske journaliststand, hvor 90 procent af en lang række adspurgte journalister mener, at reglen er *“vigtig”* eller *“meget vigtig”*. (Blach-Ørsten mfl., 2015: 42).

I ganske få tilfælde sættes der spørgsmålstegn ved de presseetiske regler for omtale af selvmord. Ph.d. i journalistik Lene Rimestad, forfatter og journalist Susanne Sayers og journalist Rasmus Elmelund har i forskellige debatindlæg i fagbladet *Journalisten* og avisen *Information* kritiseret de presseetiske regler for at stå i vejen for, at der bliver skrevet om selvmord, fordi de mener, at omtalen kan være forebyggende ved at bryde tabuet om selvmord (*Information*, 11/07/2019; *Journalisten*, 08/11/2012, 01/02/2018). Ligeledes italesætter Ekstra Bladets daværende chefredaktør Karen Bro i et indlæg med titlen *“Vi skal ikke gøre selvmord til tabu”* (*Ekstra Bladet*, 12/05/2018), at der er noget skævt ved udformningen af de presseetiske regler, hvad angår omtale af selvmord.

Mens der rapporteres om andre unaturlige dødsfald som mord, og der ligeledes brydes tabuer såsom stress, angst og depression, står selvmord tilbage som et af de sidste tabuer, der er for privat til at gøre til genstand for presseomtale.

1.2 Problemfelt

Der er en grænse for, hvornår der ikke bør skrives om selvmord. Et af problemerne er, at den grænse ikke er kridtet op, for de presseetiske regler indeholder ikke et decideret forbud mod at skrive om selvmord. Der må gerne skrives om emnet, hvis: "(...) klar almen interesse kræver eller begrundet offentlig omtale (...)" (Pressenævnet, 2013). Det skaber imidlertid et rum for fortolkning, for Pressenævnet har ikke nærmere defineret, hvad der er af klar almen interesse.

Det er dette rum for fortolkning, der udgør springbrættet for denne afhandling. Den indledende undersøgelse gør det klart, at der mangler forskning af danske mediers etik og praksis for omtale af selvmord. Dette speciale vil derfor fungere som et forskningsbidrag, der skal kaste lys over emnet. For når man ikke *bør* skrive om selvmord, hvilke selvmord vælger man i så fald at skrive om, hvor tit bliver der skrevet om emnet, og hvordan gribes det an?

For selvmord er tabu. Det siger journalister og fagfolk, når emnet en sjælden gang imellem diskuteres i medierne (Konieczna, 2014: 8; Journalisten, 08/11/2012, 01/02/2018). Flere henviser til, at selvmord sjældent omtales i danske medier (Konieczna, 2014: 7; Journalisten, 08/11/2012), men der findes ikke forskning, der kan bekræfte den antagelse, da det ikke tidligere er blevet gjort op, hvor ofte danske medier omtaler selvmord. Vores indledende undersøgelse og undren har ført os til følgende problemformulering, der gennem specialet vil blive besvaret.

1.2.1 Problemformulering

Problemet, som specialet vil adressere, er, at der ikke findes tilstrækkelig viden om selvmord i danske medier til at vurdere, hvorvidt punkt B2 i de presseetiske regler er tidssvarende, og om den sætter de rette rammer for omtale af selvmord. Dette vil specialet bidrage til at få rettet op på ved at belyse følgende:

RQ1: Hvordan bliver selvmord dækket i dansk presse, og hvilke presseetiske rammer er der for omtale af selvmord?

For at besvare problemformuleringen har vi formuleret følgende undersøgelsesspørgsmål:

RQ1.1: Hvor ofte beskæftiger dansk presse sig med selvmord, og hvad indeholder selvmordsrelaterede artikler publiceret i danske nyhedsmedier i 2019?

RQ1.2: Hvor går grænsen for omtale af selvmord i danske medier på baggrund af Pressenævnets presseetiske regler og afgørelsespraksis samt mediernes egne regler?

2. Litteratur-review

Første led i den nærværende undersøgelse er at afdække relevant litteratur og forskning, der beskæftiger sig med selvmord i medierne. I dette kapitel vil der først dannes et overblik over selvmordsforskning og en opridsning af de forskningsområder, der fylder inden for feltet, hvor selvmord omtales i pressen. Dernæst gennemgås litteratur angående den potentielle smitteeffekt ved omtale af selvmord og et afsnit om retningslinjer på området samt litteratur, der beskæftiger sig med disse. Til sidst vil der være et afsnit, der handler om, hvilke selvmord der ender i medierne, og hvad der giver selvmord nyhedsværdi.

Den forskning, der præsenteres i dette litteratur-review, er fundet ved at søge på ordene "selvmord" og "medier" eller "journalistik" på både dansk og engelsk på Det Kongelige Biblioteks online database og i Pubmed.gov. På engelsk er der også søgt efter kombinationen "suicide" og "news" og "newsworthy". Derudover er der fundet litteratur ved at gennemgå forskningsartiklernes referencelister.

2.1 Selvmordsforskning

Selv mord er et fænomen, der har beskæftiget adskillige forskere inden for en række forskellige videnskabelige discipliner.

Den franske sociolog Émile Durkheim var blandt de første til metodisk at undersøge fænomenet selvmord. Han definerede det i 1887 således: "(...) *the term suicide is applied to all cases of death resulting directly or indirectly from a positive or negative act of the victim himself, which he knows will produce this result.*" (Durkheim, 2005: xliii).

Også videnskabelige grene inden for klassisk humaniora har interesseret sig for selvmordet. Blandt filosoffer kan franske Albert Camus fremhæves. Han har skrevet om selvmord i flere værker, og især hans essay *Sisyfos-myten* er værd at fremhæve, hvor han behandler spørgsmålet om, hvorvidt livet overhovedet er værd at leve. Det gør han gennem den græske myte om Sisyfos, der er dømt til at rulle en sten op på toppen af et bjerg, hvorfra den vil rulle ned igen. Som han introducerer essayet: "*Der findes kun ét virkelig alvorligt filosofisk problem: selvmordet.*" (Camus, 1963: II).

Selv mord er imidlertid ikke kun et eksistentielt problem, der gennem tiden reflekteres over. Det anses også som et globalt sundhedsproblem, hvor der på verdensplan er 800.000 mennesker,

som hvert år begår selvmord (Saxena mfl., 2014: 21; World Health Organization, 2019: 7). Ifølge de senest tilgængelige tal begik mellem 584 og 610 personer selvmord i Danmark i 2018, hvilket svarer til 9,9 dødsfald pr. 100.000 indbyggere (Sundhedsdatastyrelsen, 2019: 30). Heraf var 27 procent kvinder og 63 procent mænd (bilag 8; Livslinien, u. å.).

Ikke alle forsøg på selvmord registreres, og der er derfor ikke et præcist tal for, hvor mange der forsøger at begå selvmord i Danmark. Det estimeres, at mellem 6.000 og 12.000 hvert år forsøger at begå selvmord, hvilket svarer til mindst 16 selvmordsforsøg om dagen (Jakobsen & Christiansen, 2019: 8; Livslinien, u. å.). Kvinder står bag to tredjedele af det samlede antal af selvmordsforsøg (Jensen & Konieczna, 2015: 16).

Siden slutningen af 1940'erne er der blevet forsket i selvmord og selvmordsforebyggelse inden for fagområdet suicidologi, der især beskæftiger sociologer, psykologer og sundhedsfolk (Kral mfl., 2017). I slutningen af 1960'erne begyndte forskere inden for kommunikation og sundhed at undersøge nyhedsdækningen af selvmord og effekten ved mediedækning (Beam mfl., 2017: 2). Forskningen inden for selvmord og medier kan overordnet inddeles i tre undersøgelsesområder (ibid.: 3):

Konsekvenser ved omtale af selvmord: Hvilken effekt mediernes omtale har på befolkningen. Her undersøges sammenhængen mellem mediernes omtale af selvmord og antallet af selvmord eller selvmord begået med en bestemt metode, og hvorvidt nogle former for omtale kan sænke antallet af selvmord.

Retningslinjer for omtale af selvmord i medierne: Hvorvidt medier og journalister følger nationale eller sundhedsorganisationers anbefalinger og retningslinjer ved omtale af selvmord i medier, og hvorvidt anbefalingerne har en forebyggende effekt.

Når selvmord bliver til nyheder: Hvad der giver selvmord nyhedsværdi, og hvilke karakteristika der er til stede ved selvmord, som bliver præsenteret i medierne, sammenholdt med selvmordsstatistikker. I enkelte tilfælde på baggrund af interview med journalister om, hvad der giver selvmord nyhedsværdi.

Dette speciale beskæftiger sig hovedsageligt med det tredje undersøgelsesområde, men for at danne et klart overblik over, hvilket felt vi er på vej ind i, og hvilken forskning vi stiller os på skuldrene af, gennemgår vi også de øvrige undersøgelsesområder i det nærværende litteratur-review.

2.1.1 Konsekvenser ved omtale af selvmord

Det første fokusområde, dette litteratur-review vil behandle, er det største, hvor mere end 150 studier på verdensplan har undersøgt, hvorvidt medieomtale af selvmord kan føre til, at andre begår selvmord eller begår selvmord på samme måde som omtalt. Der er tale om undersøgelser af så-

kaldt selvmordssmitte og selvmordskopiering (Niederkrotenthaler & Till, 2019: 5). Selvmordssmitte er et fænomen, hvor der ses en stigning i antallet af selvmord og selvmordsforsøg, efter et medie har omtalt et selvmord, hvor der ved selvmordskopiering refereres til, at sårbare mennesker kopierer selvmordsmetoden såsom hængning eller drukning omtalt i medierne (Beam mfl., 2017: 15).

Dette felt er især undersøgt inden for folkesundhedsvidenskaben og sociologien (ibid.: 3), hvor der helt tilbage til 1800-tallet har der været antagelser om, at omtale af selvmord i nyhedsmedier kan smitte (Leonard, 2001: 460f). Den amerikanske sociolog David P. Phillips var sammen med kolleger de første til systematisk at vise en sammenhæng mellem omtale af selvmord i nyhedsmedier og et øget antal selvmord, samt at selvmordsraterne steg proportionelt med størrelsen af mediedækningen (Bollen & Phillips, 1982; Phillips, 1974, 1978). Dette opkaldte Phillips i 1974 *Werthers-effekten* efter en formodet selvmordsepidemi i Europa umiddelbart efter udgivelsen af Johann Wolfgang von Goethes roman *Den unge Werthers lidelser*, hvor hovedpersonen begår selvmord (Phillips, 1974). Studiet fra 1974 fik dog senere kritik for den metodiske tilgang og måde at fremføre statistik (Hittner 2005; Wasserman 1984). Men sidenhen har en række studier ligeledes vist en sammenhæng mellem mediers omtale af selvmord og en øget risiko for selvmord (Bollen & Phillips, 1982; Fink mfl., 2018; Gould, 2001; Gould mfl., 2003; Niederkrotenthaler mfl., 2010, 2012; Pirkis mfl., 2006b; Sinyor mfl., 2018; Sisask & Värnik, 2012; Stack, 1988, 2000, 2003), og at omfanget og frekvensen af omtalen af et enkelt selvmord ser ud til at have en betydning for frekvensen af selvmord (Gould, 2001; Pirkis mfl., 2006b; Stack, 1988, 2000, 2003).

På baggrund af en kritisk gennemgang af 56 tidligere studier på området har den anerkendte selvmordsforsker Jane Pirkis sammen med kolleger i 2018 slået fast, at der er konsensus om, at omtale af selvmord i nyhedsmedier fører til flere selvmord i befolkningen, og at dette hænger sammen med omfanget af mediedækningen (Pirkis mfl., 2018: 4). Ligeledes har en række studier vist et stigende antal selvmord, som efterligner metoden fra det omtalte selvmord (Au mfl., 2004; Etzersdorfer & Sonneck, 1998; Etzersdorfer mfl., 2004; Fink mfl., 2018: 10; Sonneck mfl., 1994). Dette er blandt andet set i Hongkong i 1998, hvor en person begik selvmord ved at sætte ild til kul i et lukket rum, hvilket på det tidspunkt var en ukendt selvmordsmetode. Hændelsen blev omtalt i Hongkongs presse og var på forsiden af flere aviser. Fire år senere var denne selvmordsmetode den næsthøypigste i Hongkong (Au mfl., 2004: 161f).

En del forskning peger dog på, at medieomtale i sig selv ikke ser ud til at være udslagsgivende, men at der derimod er særlige aspekter ved dækningen, som kan medføre et øget antal selvmord (Pirkis mfl., 2006b; Sinyor mfl., 2018; Sisask & Värnik, 2012; Stack, 2005), blandt andet hvis der er

tale om en sensationspræget og vedholdende dækning (Etzersdorfer mfl., 2004; Niederkroenthaler mfl., 2010; Pirkis mfl., 2006b; Sisask & Värnik, 2012: 133; Stack, 1988), eller hvis den omtalte er en kendt person (Etzersdorfer mfl., 2004; Fink mfl., 2018; Niederkroenthaler mfl., 2012; Sinyor mfl., 2018; Stack, 2000, 2003; Wasserman, 1984).

Senest har David S. Fink mfl. (2018) observeret en stigning i selvmord på 9,9 procent i USA i perioden efter skuespilleren Robin Williams' død, der blev dækket massivt i medierne, og ligeledes en stigning i selvmord ved samme metode, som skuespilleren anvendte til at tage sit eget liv (Fink mfl., 2018: 2ff. I den forbindelse spiller identifikation angiveligt en rolle, og der er fundet øgede selvmordsrater hos de grupper, der kan identificere sig med selvmorderen eksempelvis i form af køn, alder, etnicitet mm. (Fink mfl., 2018: 7; Sisask & Värnik, 2012: 133).

Der har været forskellige fund af, hvilke karakteristika ved selvmordsdækning, der udløser selvmordssmitte, men en større undersøgelse fra 2018 har udpeget særlige faktorer, der ser ud til at øge antallet af selvmord, mens andre sænker antallet (Sinyor mfl., 2018). Mark Sinyor og kolleger observerede, at følgende elementer i artikler førte til en stigning i antallet af selvmord i Canada i årene 2011-2014: kendte personer og ældre personers selvmord samt en række konkrete metoder, såsom kvælning (dog ikke hængning eller ved bilers udstødning), at hoppe i døden, skydning, selvmordspagter og artikler, som nævnte metoden i rubrikken eller beskrev selvmordet som uundgåeligt (ibid.: 902ff).

Modsat virkede det forebyggende, hvis artiklen omtalte metoder som togpåkørsler eller selvskade ved at skære i sig selv, hvis personen var beskrevet negativt, eller hvis personen stod bag et mord-selv mord, hvor vedkommende først myrder nogen for kort tid efter at slå sig selv ihjel (ibid.). At omtale af selvmord i nogle tilfælde kan forebygge selvmord, har Thomas Niederkroenthaler sammen med kolleger i 2010 kaldt *Papageno-effekten* efter en karakter i operaen *Tryllefløjten* af Wolfgang Amadeus Mozart, som overkommer selvmordstanker (Niederkroenthaler mfl., 2010: 234). Selvom størstedelen af studierne har påvist en risiko for selvmordssmitte, er der stadig tvivl om, præcist hvilke karakteristika der forårsager dette (Sisask & Värnik, 2012: 133).

2.1.2 Retningslinjer for omtale af selvmord i medierne

Bekymringen for smittefare ved omtale af selvmord i medierne har fået en lang række sundhedsorganisationer og selvmordsforebyggende organisationer til at udarbejde retningslinjer, der vejleder journalister i, hvordan selvmord kan omtales præcist, ansvarligt og etisk forsvarligt både i Danmark og internationalt (Koniczna, 2014; Pirkis mfl., 2006a: 82; Saxena mfl., 2014).

I Danmark udgav Center for Selvmordsforebyggelse i 2014 en række anbefalinger for omtale af selvmord i medierne i rapporten *Omtale af selvmord i medierne – Retningslinjer for journalister og andre medarbejdere* (Konieczna, 2014). Her advarer de journalister mod at bruge sensationspræget omtale om selvmord samt at beskrive lokation og metode, da “(...) en dårlig og uansvarlig medieomtale, som kan føre til imiterede selvmord og selvmordsforsøg blandt sårbare og selvmordstruede mennesker.” (Konieczna, 2014: 8). Ligeledes har sproget også en betydning, og der er udarbejdet en række eksempler på rigtig og forkert sprogbrug. Et eksempel på forkert sprogbrug er “*mislykket selvmordsforsøg*” (Konieczna, 2014: 17). Det anbefales i stedet, at journalisten vælger formuleringer som “*selvmordsforsøg uden dødelig udgang*” (Konieczna, 2014: 17). Center for Selvmordsforskning anser medierne som et middel i det selvmordsforebyggende arbejde og anbefaler, at journalister omtaler selvmord for at aftabusere fænomenet (ibid.: 9). Vejledningen minder om flere af anbefalingerne fra blandt andre Verdenssundhedsorganisationen, WHO, og lignende retningslinjer er også udformet i USA, Canada, Sri Lanka, Storbritannien, Hongkong og Australien (Pirkis mfl., 2006a). I New Zealand har myndighederne selv forsøgt at diktere omtalen af selvmord i medierne ved at indføre love, der forbyder medier at skrive om metoden og at omtale et dødsfald som selvmord, inden dødsårsagen er slået fast af en retsmediciner (Ministry of Justice, New Zealand, 2006: 50). På tværs af landegrænser går følgende anbefalinger igen (Hanusch, 2010: 122; Konieczna, 2014; Pirkis mfl., 2006a: 84):

- Undgå sensationsprægede eller romantiserede beskrivelser af selvmord, og undgå at give konkrete selvmord stor opmærksomhed som ved at omtale selvmordet på forsiden.
- Undgå at beskrive specifikke detaljer om selvmordet, eksempelvis metode eller lokation.
- Informer offentligheden om farer og myter ved selvmord.
- Vis henvis over for sårbare læsere, eksempelvis ved at henvise til hvor selvmordstruede og pårørende kan henvende sig for at få hjælp.
- Skriv om personer, der har overkommet selvmord, da de kan fungere som rollemodeller.

De formulerede retningslinjer har også haft forskernes interesse, og det er blevet undersøgt, hvorvidt disse retningslinjer bliver fulgt af medierne (Collings & Kemp, 2010). Dette er oftest undersøgt gennem indholdsanalyser (Au mfl., 2004; Fekete mfl., 2001; Fjellidal, 2018; Lamark & Andreassen, 2007; Niederkrotenthaler & Sonneck, 2007; Desroches, 2016). Overordnet viser resultaterne fra indholdsanalyserne, at retningslinjerne ikke bliver fulgt systematisk – enten fordi journalisterne ikke har kendskab til anbefalingerne, eller fordi de bliver fravalgt til fordel for mediets egen interne politik (Beam mfl., 2017; Collings & Kemp, 2010; Jamieson mfl., 2003; Machlin mfl., 2013).

Flere studier peger på, at selvmordseksperternes anbefalinger ikke tager hensyn til mediernes arbejdsvilkår, hvilket gør det svært at efterleve for journalisterne (Blood mfl., 2007; Collings & Kemp, 2010; Machlin mfl., 2013).

Der findes meget lidt forskning om, hvorvidt retningslinjerne har en effekt, og i hvilken grad retningslinjerne implementeres hos journalisterne. Kun to studier har undersøgt mediedækningen af selvmord før og efter implementeringen af retningslinjer (Etzersdorfer & Sonneck, 1998; Michel mfl., 2000), og resultaterne tyder på, at når retningslinjerne bliver fulgt, fører det til færre artikler, der omhandler selvmord, og en mindre sensationspræget dækning (Etzersdorfer og Sonneck 1998).

Det er dog ikke alle anbefalingerne i retningslinjerne, som har videnskabeligt belæg. Nogle af retningslinjerne er bygget på intuition, eksempelvis anbefalinger om at tænke på konsekvenserne af et selvmord (Pirkis mfl., 2006a). Ligeledes efterlyser Madelyn S. Gould og kolleger (2007) evidens for flere af de risikofaktorer, som frarådes i retningslinjerne, da reliabiliteten varierer ved forskellige faktorer i kvantitative indholdsanalyser, eksempelvis når det skal vurderes, om et selvmord er beskrevet sensationelt i en artikel (Gould mfl., 2007: 173).

2.1.3 Når selvmord bliver til nyheder

En mindre gruppe af studier har undersøgt, hvad der giver selvmord nyhedsværdi. En af de mest anvendte strategier til at undersøge dette er at sammenligne karakteristika ved selvmord omtalt i medier med det reelle antal af selvmord med disse karakteristika i et land eller et område. Studier om dette er blandt andet udført af Jade S. K. Au mfl. (2004), Anna Machlin mfl. (2013), Thomas Niederkrotenthaler mfl. (2009) og Jane Pirkis mfl. (2007). Konsensus er, at mediernes dækning af selvmord ikke er repræsentativt i forhold til de selvmord, der faktisk finder sted. Merike Sisask og Airi Värnik har i 2011 systematisk gennemgået 56 studier, hvor der overordnet er fundet en skæv repræsentation i medierne sammenlignet med det reelle antal selvmord, når det angår alder og køn. Ligeledes viser deres undersøgelse, at mediernes dækning af selvmord er sensationspræget, hvor der eksempelvis skrives om dramatiske selvmordsmetoder med høj dødelighed, som sjældent forekommer i statistikker over selvmord (Sisask & Värnik, 2012: 133).

Enkelte studier har også set på, hvordan selvmordsdækningen har ændret sig gennem tiden, altså såkaldte longitudinale studier. Perry Parks (2019) har i sit studie fundet et skift i nyhedsdækningen af selvmord gennem tekstanalyse af amerikanske lærebøger fra 1894 til 2016 (Parks, 2019: 1f). Hans resultater viser, at skildringen af selvmord har ændret sig fra at blive formidlet sensationelt til, at omtalen tilnærmelsesvist er ikkeeksisterende af frygt for Werther-effekten. Tidligere er selvmordshistorier i sig selv blevet anset som værende i offentlighedens interesse, hvor det i dag

bliver anset som privat. Parks har ikke fundet årsagen til skiftet, og studiet indeholder heller ingen diskussioner heraf (ibid.: 15). Samme skift påpeger Mia Aas Fjellidal (2018) i norske medier. Hendes forskning vil blive uddybet i afsnit 3.4.

En sjældnere metode til at afdække, hvad der giver selvmord nyhedsværdi, er gennem kvalitative interviews med journalister (Beam mfl., 2017; Collings & Kemp, 2010; Fjellidal, 2018; Jamieson mfl., 2003; Lamark & Andreassen, 2007). Patrick Jamieson og kolleger (2003) står bag en af de største interviewundersøgelser inden for dette felt, og deres forskning er siden blevet udbygget af Randal A. Beam (2017), hvis teori bliver belyst i afsnit 3.3.

2.2 Dansk og nordisk forskning af selvmord og medier

I Danmark er der meget få studier, der beskæftiger sig med selvmord i nyhedsmedier. Til forfatterens kendskab findes der tre undersøgelser på området foretaget af universitetsstuderende. To studier af studerende fra henholdsvis Roskilde Universitet og Københavns Universitet beskæftiger sig med den kønslige diskurs i case-artikler om mord-selv mord med fokus på begrebet *familie-tragedier* (Køster, 2011; Trolle mfl., 2018: 1). Det tredje studie er en projektopgave på kandidatuddannelsen i journalistik på Roskilde Universitet. Her undersøger Johanne Faigh Larsen og med-studerende (2018) gennem en kvantitativ indholdsanalyse, hvor ofte og hvordan Ekstra Bladet og Kristeligt Dagblad dækker selvmord (Larsen mfl., 2018). Vi nævner den pågældende studenterrapport, da det er et af få studier i Danmark, der belyser emnet, men nærværende afhandling vil ikke lade sig yderligere inspirere af projektopgaven.

I Norge og Sverige, hvor der er samme mediesystem som i Danmark (Hallin & Mancini, 2004: 11), er der ligeledes begrænset forskning på området. I Norge har blandt andre Marie-Thérèse Desroches (2016), Mia Aas Fjellidal (2018), Liv Iren Hognestad (2007) og Hege Lamark og Jan-Erik Andreassen (2007) beskæftiget sig med selvmordsdækning i norsk presse.

Lamark og Andreassen (2007) har undersøgt medieomtale af selvmord i en række norske medier i 2006 kort efter ændringer i Vær Varsom-plakatens vejledning om omtale af selvmord, der er de norske presseetiske regler. Resultaterne viser, at journalisterne er tilbageholdende med at skrive om selvmord, fordi de føler sig usikre på, hvordan og hvornår de hensigtsmæssigt kan omtale selvmord. Resultatet bliver, at journalisterne skriver distanceret om selvmord og bruger eufemismer som eksempelvis "personlig tragedie" eller "fundet død i sit hjem" uden at bruge ordet selvmord – en såkaldt tilsløring af sproget, hvor man altså benytter ord eller vendinger, der anses som mere positivt ladet end ordet "selvmord" (Lamark & Andreassen, 2007: 6).

Fjellidal (2018) har i sin afhandling foretaget en kvantitativ indholdsanalyse af toneangivende norske medier samt kvalitative interviews med redaktører og journalister for at klargøre, hvordan norsk presse behandler selvmord, og hvilken rolle journalisten har, når der rapporteres om selvmord (Fjellidal, 2018: 4). I Sverige findes en enkelt studieopgave på området, hvor studerende gennem interviews med fire journalister og to redaktører har undersøgt, hvordan svenske medier forholder sig til selvmord, og hvorfor de til- eller fravælger at omtale selvmord (Markusson & Persson, 2018). Vi har øje for deres resultater, men på grund af det begrænsede antal interviews, der ligger til grund for deres undersøgelse, inddrager vi ikke studiet yderligere i dette speciale.

2.3 Afgrænsning af forskningsfeltet

I dette litteratur-review har vi systematisk gennemgået og præsenteret de tre hovedgrene af forskning, der beskæftiger sig med det felt, hvor medierne omtaler selvmord. Ligeledes har vi præsenteret forskningen foretaget i de nordiske lande, hvor der fortsat er mange ubesvarede spørgsmål på området.

Langt den meste relevante forskning på verdensplan beskæftiger sig med smitterisikoen ved omtale af selvmord i nyhedsmedier fra et psykologisk eller sociologisk perspektiv, hvor vi her ønsker at bidrage med det journalistiske fags teoretiske grundlag. Ligeledes er de fleste af studierne resultater baseret på indholdsanalyser af medieomtale fra 2007 og før. Der er derfor behov for ny forskning, som kan kortlægge, hvordan selvmord omtales i medier i nyere tid. Da mediers omtale af selvmord kan have kulturelle forskelle, er det derfor nødvendigt med et studie, der netop beskæftiger sig konkret med den danske presses håndtering af selvmord. I denne undersøgelse afdækker vi, hvilke selvmord der bliver omtalt i danske medier. Dermed beskæftiger denne afhandling sig ikke med, hvordan omtalen påvirker modtageren, eller om omtalen af selvmord korrelerer med stigende eller faldende selvmordsrater, da der kan ligge en lang række faktorer bag dette foruden omtalen af selvmord. I afhandlingen kommer vi ikke nærmere ind på, hvilke overvejelser journalister på danske redaktioner har, når de til- eller fravælger historier om selvmord, da dette i første omgang vil kræve en kortlægning af, hvorvidt der bliver skrevet om selvmord, og hvilke selvmord der bliver omtalt. Det er netop dette felt, vi ønsker at undersøge.

3. Teori

I det følgende kapitel præsenteres den teori, som specialet gør brug af, og som udgør fundamentet for vores resultater og konklusioner. Kapitlet er opdelt i fire dele, hvor den første beskæftiger sig med nyhedsværdier og -kriterier teoretiseret af blandt andre Tony Harcup og Deirdre O'Neill (2017). I anden del præsenteres forskning, der har beskæftiget sig konkret med selvmordets nyhedsværdi, og hvilke selvmordshistorier der er overrepræsenteret i pressen i forskellige dele af verden. Tredje del omhandler de rationaler, der ligger bag omtale af selvmord i amerikansk presse, som Beam mfl. (2017) har observeret blandt amerikanske journalister. Slutteligt præsenteres de journalistiske roller i forbindelse med dækning af selvmord, som Fjelldal (2018) har observeret i norske medier.

3.1 Nyhedsværdier

Nyhederne bliver spyttet ud af nyhedsmaskinerne dag ind og dag ud. Selvom der bliver skrevet så mange nyhedsartikler, at det ikke er muligt for den normale nyhedsforbruger at læse dem alle, er det langt fra alt, der sker i verden, der bliver til nyheder.

Netop hvilke begivenheder, der faktisk bliver til nyheder, er et centralt emne i journalistikforskningen, hvor især Johan Galtung og Mari Holmboe Ruge (1965) samt Harcup og O'Neill (2001 og 2017) og deres teorier i denne sammenhæng bør nævnes.

Galtung og Ruge (1965) anses som de første til at formulere et sæt af nyhedsværdier, og deres teori er en af de mest citerede teorier om emnet (Harcup & O'Neill, 2017: 1470). De norske forskere har systematisk undersøgt fire norske avisers dækning af tre bestemte kriser fra Congo, Cuba og Cypern for at identificere, hvordan og hvilke begivenheder der bliver til nyheder (Galtung & Ruge, 1965: 64f).

Galtung og Ruge formulerede 12 faktorer, der spiller ind i den journalistiske udvælgelsesproces (ibid.: 81ff), som de selv lægger op til, at man som journalist skal forsøge at undgå eller ligefrem modvirke gennem sin journalistiske praksis (ibid.: 84f). Galtung og Ruges 55 år gamle forskningsartikel udgør grundlaget for efterfølgende teorier, der ligeledes forsøger at opstille nyhedsværdier eller kriterier, men vil være svær at bruge som teoretisk grundlag for en undersøgelse i dag, da det

journalistiske landskab har ændret sig med internettets indtog og andre forudsætninger, der har påvirket de journalistiske vilkår for nyhedsproduktionen.

3.1.1 Opdaterede nyhedsværdier

Galtung og Ruges teori er blevet fornyet af blandt andre Harcup og O'Neill (2001). De har foretaget en indholdsanalyse, hvor de har testet Galtung og Ruges nyhedsværdier i britiske medier. Efter at have gennemgået deres resultater foreslog de selv ti nyhedsværdier, de vurderede som en tidssvarende opdatering (Harcup & O'Neill, 2001: 278f). I deres studie fra 2001 fandt de frem til, at alle nyhedshistorier i britiske medier måtte leve op til mindst én af deres ti nyhedsværdier – med forbehold for, at der er undtagelser til alle regler (Harcup & O'Neill, 2017: 1471). Senere genbesøgte Harcup og O'Neill deres studie fra 2001 og foretog en ny indholdsanalyse for at teste, om nyhedsværdierne stadig var relevante i en tid, hvor sociale medier og internettet havde fået stor indflydelse på de journalistiske produktionsvilkår og udvælgelsesprocessen (ibid.: 1472).

Ved at teste nyhedsværdierne fra 2001 på samtidens britiske nyheder og studere andre akademikers diskussioner af nyhedsværdierne, fandt de frem til, at nyhedsværdierne måtte udvides med yderligere udvælgelseskriterier. De ti nyhedsværdier blev dermed udvidet til følgende 15 (ibid.: 1482):

- Eksklusivitet
- Dårlige nyheder
- Konflikt
- Overraskelse
- Lyd-visuelt
- Delbart
- Underholdende
- Drama
- Opfølgende
- Magteliten
- Relevans
- Størrelsesomfang
- Kendte
- Gode nyheder
- Nyhedsorganisationens egen dagsorden

Harcup og O'Neill har ikke testet de 15 nyhedskriterier. Det kan dermed ikke læses ud fra deres studie, hvor hyppigt de opdaterede kriterier optræder i nyhedsmediernes.

3.1.2 VISAK

Det er oplagt at nævne de såkaldte VISAK-kriterier, når man vil undersøge, hvilke begivenheder danske journalister vælger at lave til nyheder. VISAK-kriterierne anses som en tjekliste for, hvad der gør en begivenhed til en god historie (Kramhøft, 2003: 51), og de lyder således:

- Væsentlighed
- Identifikation
- Sensation
- Aktualitet
- Konflikt

VISAK-kriterierne er blevet fortolket og formuleret i en vekselvirkning mellem medier, offentlighed og modtagere, og kriterierne har eksisteret i danske lærebøger siden 1970'erne (Kramhøft, 2003: 51; Willig, 2011: 57). Fordi kriterierne har været en del af journaliststuderendes pensum gennem mange år, er kriterierne integreret i den journalistiske praksis i Danmark og sidder på journalisternes rygrad (Willig, 2011: 67). Når man forsøger at se nærmere på, hvad danske journalister vurderer som nyheder, vil nyhederne højst sandsynligt leve op til mindst ét af de oplyste VISAK-kriterier.

3.1.3 Kritik af nyhedskriterier

Som Harcup og O'Neill (2017) selv pointerer, kan nyhedsværdierne ikke forklare hele den proces, en journalist gennemgår i sin udvælgelsesproces. Kriterierne kan dog give et fingerpeg, i forhold til hvilke elementer der skal til, før en begivenhed kan blive til en nyhed (Harcup & O'Neill, 2017: 1470). Det påpeges, at subjektivitet har betydning i udvælgelsen af nyheder, og at faktorer såsom journalistens egen baggrund, arbejdsmiljøet på det pågældende nyhedsmedie, hierarkiet i nyhedsorganisationen og mediets målgruppe også har betydning i udvælgelsesprocessen (ibid.: 1482f). Derfor er det vigtigt at påpege, at når man vil undersøge, hvorfor en begivenhed er blevet til en nyhed, kan man ikke skråsikkert konkludere noget ved udelukkende at arbejde med nyhedsværdier. De forskellige roller og positioneringer i *newsroom*, diverse politikker udstedt af organisationens ledelse samt etiske retningslinjer har en betydning for udvælgelsen af nyheder, og hvad der faktisk bliver til nyheder i sidste ende (Breed, 1955).

Desuden undersøger Harcup og O'Neill britiske aviser, hvilket gør, at deres resultater ikke kan oversættes direkte til danske medier, da der er tale om to forskellige mediesystemer (Hallin & Mancini, 2004: 11).

Disse nyhedskriterier forsøger desuden på et generelt plan at teoretisere, hvad der gør, at begivenheder bliver til nyheder. Om det er de samme kriterier, der gør sig gældende, når selvmord bliver til nyheder, har de ikke undersøgt.

For at belyse denne afhandlings problemstilling vil vi også se nærmere på, om der eksisterer kriterier og principper, der er formuleret specifikt i forhold til at gøre selvmord til nyhedsstof. Dette vil blive beskrevet på de kommende sider.

3.2 Selvmordets nyhedsværdi

Til at supplere teorien om nyhedsværdierne og -kriterierne dykker vi her ned i relevant forskning, der har undersøgt nyhedsværdier ved selvmord. En række studier af blandt andre Richard Warwick Blood mfl. (2007), Pirkis mfl. (2007), Niederkrotenthaler mfl. (2009), Au mfl. (2004), Beam mfl. (2017), Jamieson mfl. (2003) og Machlin mfl. (2013) har undersøgt, hvad der giver selvmord nyhedsværdi, og hvornår journalister vælger at omtale selvmord. Når journalister står over for en historie om selvmord, kan de ifølge Jamieson og kolleger (2003) ende i et dilemma mellem at skulle respektere privatlivet og informere offentligheden. Flere studier peger på, at journalister generelt er tilbageholdende med at skrive om selvmord (Beam mfl., 2017; Collings & Kemp, 2010; Jamieson mfl., 2003: 1649). I nogle tilfælde beslutter journalisten sig for at skrive om selvmord til trods for denne tilbageholdenhed. Hvor ofte det sker, findes der meget få studier om. Men i Australien er omkring 1 procent af registrerede selvmord omtalt med navns nævnelse i australske medier i årene 2000-2001 og 2006-2007 (Machlin mfl. 2013; Pirkis mfl. 2007), og i Østrig er 3,9 procent af selvmord i landet omtalt i østrigske medier i 2005 (Niederkrotenthaler mfl., 2009: 361). Derimod er 46,8 procent af alle selvmord i Hongkong i år 2000 omtalt i medierne (Au mfl., 2004: 163). I det følgende ser vi nærmere på, hvilke karakteristika der er til stede ved selvmord, der ender som nyheder.

3.2.1 Nyhedsværdier ved selvmord i Hongkongs presse

Et af de første studier, der har undersøgt kendetegnene ved selvmord i medierne, er af Au og kolleger (2004). Forfatterne bag studiet sammenlignede selvmordsstatistikker med selvmord omtalt i Hongkongs fem største aviser i år 2000 for at undersøge, hvilke karakteristika der gjorde sig gældende ved de selvmord, der blev omtalt, og ved dem, der blev udeladt.

Selvom Hongkongs presse har en anden mediekultur end den danske (McCargo, 2012: 217f), er det til dato det studie, hvor den største andel af reelle selvmord i populationen er omtalt i medierne. Da næsten halvdelen af reelle selvmord blev omtalt, kan dette studie være med at tydeliggøre, hvilke selvmord der har nyhedsværdi, og hvilke der ikke har (Au mfl., 2004: 163). Her fandt de, at unges selvmord – særligt 0-24-årige – var overrepræsenteret, mens personer over 60 år var

underrepræsenteret i nyheder om selvmord sammenlignet med det reelle antal selvmord for disse aldersgrupper i Hongkong (ibid.: 164).

Personer, der havde taget sit eget liv ved at hoppe ud fra eksempelvis en høj bygning, var også overrepræsenteret i medierne, mens der blev skrevet færre artikler om personer, der havde hængt sig selv sammenlignet med, hvor mange der reelt havde begået selvmord med disse metoder (ibid.).

3.2.2 Nyhedsværdier ved selvmord i østrigske medier

Niederkröthaler har sammen med kolleger (2009) undersøgt, hvilke karakteristika der er til stede ved selvmord omtalt i de 13 største papiraviser i Østrig i 2005. Selvmordene omtalt i medierne blev sammenlignet med statistikker over selvmord i Østrig, og ud fra dette fandt forskerne, at børn og unge – under 20 år var overrepræsenteret, hvorimod selvmord var underrepræsenteret i medierne for personer over 64 år (Niederkröthaler mfl., 2009: 362).

Når det kom til selvmordsmetoder, blev personer, der druknede sig, hoppede ud fra eksempelvis høje bygninger eller begik selvmord ved sjældne metoder også oftere omtalt i medierne, sammenlignet med hvor ofte disse metoder blev anvendt i populationen (ibid.). Selvmord ved skydning var ikke overrepræsenteret i medierne sammenlignet med populationen, men det var selvmord, der involverede mord eller mordforsøg (ibid.).

3.2.3 Nyhedsværdier ved selvmord i australske medier

Flere studier har undersøgt, hvilke kendetegn der er ved selvmord omtalt i australske medier. Som noget af det første australske forskning på området fandt Pirkis og kolleger (2007) frem til, at 19 konkrete selvmord blev omtalt i australske medier i 2000-2001 (Pirkis mfl., 2007: 279), men grundet det begrænsede antal selvmord, der indgår i undersøgelsen, er disse resultater og deres teoretiserede nyhedsværdier for omtale af selvmord usikre.

Blood og kolleger (2007) er gået mere kvalitativt til værks for at finde ud af, hvad der giver selvmord nyhedsværdi. De observerer, at mediernes rutiner og nyhedsværdier er afgørende for, at et selvmord bliver nævnt. Her fandt de, at usædvanlige forhold ved selvmordet eller selvmordsmetoden ofte var en afgørende faktor, i forhold til om et selvmord blev dækket af medierne (Blood mfl., 2007: 67). Et eksempel på dette var en billedrig beskrivelse i en sag om en mand, der blev fundet hængt, hvor der var optegnet satanistiske tegn, eller en kvinde, som havde druknet sig i en flod ved at binde sig fast til en kørestol (ibid.: 66f). Ifølge Blood og kolleger (2007) kunne detaljerne om de satanistiske tegn og kørestolen undlades i fortællingerne om dødsfaldene, men dette illu-

strerede, hvordan traditionelle nyhedsværdier spillede ind i selvmordsdækningen, da usædvanlige forhold ved selvmordet eller metoden var den primære nyhedsværdi ved dødsfaldene (ibid.: 67). Uden disse faktorer ville selvmordet simpelthen ikke være værd at dække for journalisterne.

Den nyeste forskning på området i australsk kontekst står Machlin og kolleger (2013) bag. De har gennemgået selvmord omtalt i australske medier fra september 2006 og et år frem og sammenlignet dem med selvmordsstatistikker for samme periode. Forfatterne observerede, at sandsynligheden for, at et selvmord blev omtalt i medierne, var signifikant større, hvis det var begået af en person under 29 år sammenlignet med en person på over 60 år (Machlin mfl., 2013: 11). På samme måde var sandsynligheden for, at et selvmord endte i medierne, signifikant større, hvis det involverede skydevåben, end hvis vedkommende havde hængt sig (ibid.). Selvmord med skydevåben eller ved andre voldelige metoder endte oftere i medierne, hvilket ifølge forfatterne kan skyldes, at medierne ser disse metoder som nye, og at de derfor appellerer til læsernes nysgerrighed (ibid.:13). Alle selvmord i Australien, der involverede mere end ét dødsfald såsom selvmordspagter eller mord-selv mord, blev omtalt i medierne det år. Disse selvmord var også overrepræsenterede i medierne sammenlignet med selvmordsstatistikker (ibid.: 11).

Selv mordets lokation så også ud til at spille en rolle. Der var større sandsynlighed for, at et selvmord blev dækket, hvis det blev begået i kommercielle områder som hoteller, kontorer og byggeplader eller på institutioner og botilbud som eksempelvis psykiatriske afdelinger eller plejehjem, end hvis det var begået hjemme hos personen (ibid.: 13). Dette kan ifølge Machlin mfl. (2013) skyldes, at selvmord begået i offentligheden har nyhedsværdi, da flere personer har set det ske. Finder selvmordet derimod sted på en institution eller i et botilbud, kan selvmordet blive dækket i en bredere kontekst, hvor der rejses kritik af institutionen (ibid.).

3.2.4 Sammenfatning

På baggrund af de refererede studier tyder det altså på, at der på tværs af lande og mediesystemer ses en tendens, hvor selvmord begået af unge personer har nyhedsværdi. Overordnet ser usædvanlige forhold omkring selvmordet eller metoden ud til at gøre et selvmord nyhedsværdigt, hvor selvmord oftere bliver omtalt i pressen, hvis personen er hoppet ud fra eksempelvis en høj bygning eller har taget sit liv ved andre voldelige metoder. Derimod ser selvmord ikke ud til at have nyhedsværdi, hvis personen har hængt sig eller er over 60 år.

3.3 Journalistiske rationaler

I følgende afsnit vil vi belyse, hvilke rationaler journalister kan have, når de vælger at omtale selvmord i nyhedsmedier. Dette vil vi gøre med udgangspunkt i Beam og kollegers studie fra 2018. Her

har de formuleret seks rationaler, som amerikanske journalister anvendte som begrundelse for at omtale selvmord. Denne teori benyttes til at eksplicite, hvorfor selvmord bliver omtalt i medierne set fra journalisternes synspunkt, og hvilke selvmord der ender med at blive til nyheder.

Beam og kollegers studie er en opfølgning på det arbejde, som de amerikanske forskere Jamieson mfl. (2003) står bag. Deres studie er det første og største studie, der har undersøgt nyhedsværdien ved selvmord på baggrund af journalisternes egne overbevisninger (Jamieson mfl., 2003: 1649).

Med udgangspunkt i deres resultater har Beam og kolleger undersøgt, hvorfor journalister vælger at omtale nogle selvmord, mens de fravælger andre – altså hvad det er, der giver selvmord nyhedsværdi. Dette har de gjort gennem kvalitative interviews med 50 amerikanske journalister og redaktører på tværs af amerikanske medier, som inden for de seneste to år fra interviewet havde dækket selvmord enten i papiraviser eller på online nyhedssites. På baggrund af interviewene kom de frem til, at journalisterne undgik at skrive om selvmord på grund af eksempelvis mediernes interne retningslinjer, socialisering, frygt for smitte, respekt for privatlivet m.m. (Beam mfl., 2017: 6f). Beam og kolleger (2017) har identificeret seks rationaler, der ligger bag, når journalister vælger at omtale selvmord til trods for en grundlæggende tilbageholdenhed (ibid.: 7). Fire af grundene anser forskerne som *konventionelle rationaler*, da disse grunde optrådte hyppigst i interviewene, og fordi de enten direkte eller indirekte var forbundet til nyhedsværdierne kortlagt af Harcup og O'Neill (ibid.), som beskrevet i afsnit 3.1.1. To af rationalerne optrådte sjældnere i interviewene, og forfatterne har valgt at kalde disse for *ikke-konventionelle rationaler* (ibid.).

3.3.1 De seks rationaler

Vi vil i det følgende uddybe, hvad de seks rationaler dækker over.

Offentlighed

Det første rationale handler om, hvorvidt selvmordet påvirker offentligheden. Det kan være ved, at afdøde er en offentlig person, eller at personen har begået selvmord et offentligt sted. Journalisterne forklarede, at hvis selvmordet eksempelvis forsinker togtrafikken eller lukker en bro, er det nødvendigt at skrive om selvmordet, da befolkningen har krav på en forklaring. Samtidig mente journalisterne også, at der er personer, der i deres egen eksistens er nyhedsværdige. Grænsen for, hvornår en person eller et sted er offentligt nok til at kræve omtale, er uklar (ibid.: 8).

Indflydelse på et fællesskab

Det andet rationale handler om, hvorvidt selvmordet påvirker en gruppe eller et fællesskab, selvom selvmordet ikke nødvendigvis er fundet sted offentligt (ibid.: 9). Det kan eksempelvis være en gymnasieelevs selvmord, som påvirker de andre elever, deres forældre og lærerne på et gymnasium. Her ser journalisterne sig nødsaget til at bevise, at de er opmærksomme på, hvad der sker i et fællesskab eller i en gruppe (ibid.).

Usædvanlig hændelse

Det tredje rationale er, hvis der er tale om et usædvanligt selvmord. Især fem faktorer gjorde ifølge journalisterne et dødsfald usædvanligt (ibid.: 9f):

- Alderen på afdøde
- Dødsfaldet er forbundet med en kriminel handling
- Der er sket flere dødsfald inden for en kort periode, eksempelvis en selvmordspagt, selvmordsgruppe eller et kollektivt selvmord
- Selvmord fremprovokeret af et eksternt fysisk, socialt eller kulturelt pres, eksempelvis mobning eller homofobi
- Selvmord eller selvmordsforsøg med en bizar vinkel eller detalje
- Opmærksomhed på et socialt problem

Det fjerde og sidste konventionelle rationale er, hvis et selvmord bliver brugt til at belyse en større problematik. Her fungerer selvmordet som en form for *case* til at belyse problemer ved eksempelvis mobning eller selvmordsforebyggelse (ibid.: 11).

Forskerne observerede som nævnt også to ikke-konventionelle rationaler:

Pårørende

Det første ikke-konventionelle rationale handler om de pårørende, som hvis pårørende henvender sig til journalisten og beder denne om at dække selvmordet. Formålet kan være, at de pårørende gerne vil gøre opmærksom på problemet eller dele erfaringer (ibid.: 12f).

Virilitet

Journalisterne kunne også føle sig presset til at dække et selvmord, hvis det blev omtalt meget på sociale medier, altså er gået viralt. Derfor følte de sig nødsaget til at dække det for at bevise, at de var klar over, hvad der rørte sig, og at de følger med (ibid.: 13).

Selv mord er et unaturligt dødsfald, men journalister behandler selvmord på samme måde, som hvis det var et naturligt dødsfald. Når journalister står over for en historie om et selvmord, leder journalister i stedet efter kriterier, der netop kan gøre et selvmord nyhedsværdigt ved at

spørge sig selv, om selvmordet er i offentlighedens interesse, påvirker et fællesskab, er anderledes eller usædvanligt, eller om det er et eksempel på et større fænomen (ibid.: 14). Her er altså tale om en form for omvendt bevisbyrde. Hvor journalisten ved andre unaturlige dødsfald, såsom ved mord eller katastrofer, ville spørge sig selv, hvad der taler *imod* at omtale det, så leder journalisten i stedet efter rationaler, der taler *for* at omtale selvmordet (ibid.). Beam og kolleger mener dog ikke, at journalister bevidst gør dette – og at det ikke er altid, at selvmord bliver dækket som andre unaturlige dødsfald. Ifølge forfatterne kunne journalisterne i nogle tilfælde ligefrem vælge at droppe en historie om selvmord, som ellers havde nyhedsværdi, hvis pårørende bad dem lade være med at omtale selvmordet eller af frygt for selvmordssmitte (ibid.).

Denne konklusion er dog kun bygget på journalisternes egen erfaring, og forfatterne bag studiet har således ikke observeret, hvad der i praksis sker, når journalister dækker eller fravælger at dække historier om selvmord. Ligeledes skal vi være varsomme med at drage direkte paralleller, da der er tale om amerikanske medier, hvis mediesystem adskiller sig fra det danske (Hallin & Mancini, 2004: 11).

3.4 Journalistroller

Når det undersøges, hvordan og hvilke selvmordstilfælde der bliver til nyheder, er det også oplagt at se nærmere på de teorier, der beskæftiger sig med journalistens rolle. Den rolle, som journalisten indtager, kan nemlig fortælle en hel del om den måde, en historie gribes an og formidles på, og hvilke historier, der bliver prioriteret i udvælgelsesprocessen.

Teorier og tanker om journalistens rolle, i forhold til hvad journalisten bør og skal, har været udviklet gennem mange år. Som da fire roller blev teoretiseret blandt amerikanske journalister i 1996 – rådgivere, folkelige mobilisatorer, formidlere og fortolkere – gennem en værdiundersøgelse (Weaver & Wilhoit, 1996).

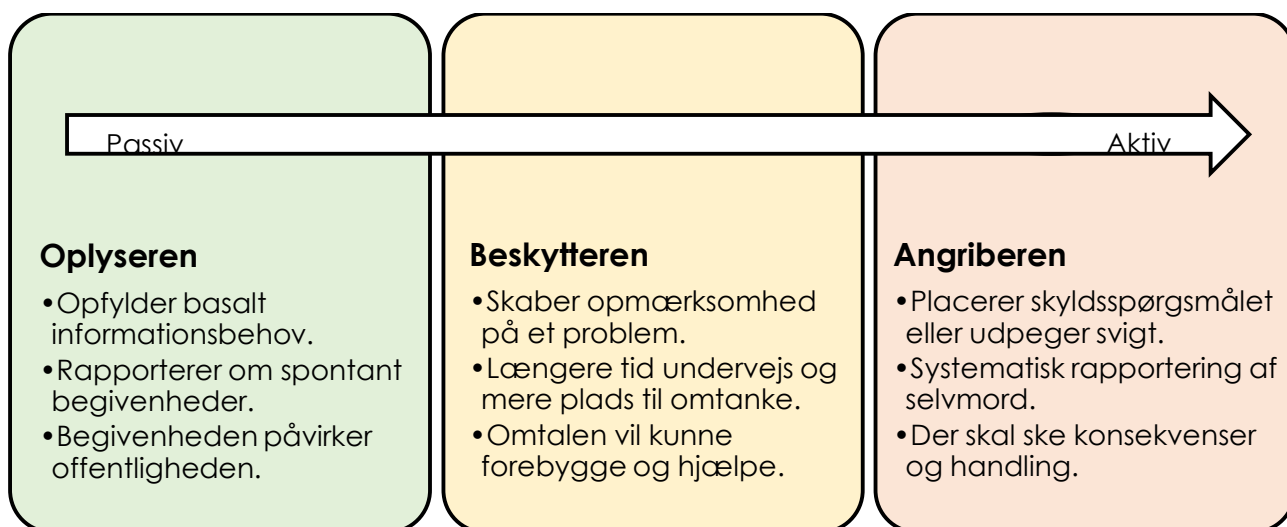
I en dansk kontekst kan Peter Bros (2006) aktionskompass fremhæves. Her fremstiller han fire teoretiske journalistroller: Hyrdehund, redningshund, vagthund og jagthund (Bro, 2006). Bro teoretiserer fremtrædende roller i redaktionslokalerne (ibid.: 75) ved at undersøge normerne for nyhedsformidling, men på baggrund af specialets teoretiske grundlag tyder det på, at praksis er anderledes ved formidling af nyheder om selvmord end øvrige nyheder. Derfor vælger vi at anvende Fjelldals (2018) teori, der konkret teoretiserer journalistroller ved selvmordsdækning.

Fjelldal (2018) har på baggrund af sin forskning udviklet en teori, der teoretiserer de roller, journalister og medier indtager, når der formidles forskellige typer af historier om selvmord. Det må dog understreges, at Fjelldals afhandling ikke er fagfællebedømt, da det er en masterafhandling,

og hendes forskning er ikke udgivet i eksempelvis et akademisk tidsskrift. Vi vælger at inddrage hendes teoretisering af journalistroller i forhold til pressens dækning af selvmord, da hendes teori til vores kendskab er det eneste studie, der beskæftiger sig specifikt med journalistroller i forhold til selvmord. Hun har undersøgt norske medier, og da norske og danske medier tilhører samme mediesystem og derfor er sammenlignelige (Hallin & Mancini, 2004: 11), finder vi hendes teoretiske roller interessante for vores undersøgelse af emnet. Selvom medier i Danmark og Norge er meget sammenlignelige, er der væsentlige forskelle på de to lande i forhold til selvmordsdækning, som skal tages med i betragtningen. Eksempelvis har de norske presseetiske regler for selvmordsdækning oftere været debatteret, og Vær Varsom-plakaten er blevet revideret tre gange (Norsk Presseforbund, 2015). Modsat har de danske presseetiske regler for omtale af selvmord ikke ændret sig siden 1960.

Journalistrollerne beskrevet af Fjelldal (2018) er delt op i tre forskellige roller baseret på hensigten bag rapporteringen af selvmordet: At oplyse, at beskytte og at angribe (Fjelldal, 2018: 52). Hun påpeger, at der også har eksisteret en tidligere journalistisk rolle, hvor formålet ved at skrive om selvmord har været at underholde. Denne rolle er kendetegnet ved, at selvmord er beskrevet billedrigt og sensationelt for at vække opsigt. Men det er en rolle, der ikke længere er at finde i norske medier, når der rapporteres om selvmord. Det ser ud til, at man i norske medier stoppede med at omtale selvmord med en underholdende hensigt i 1975 (ibid.: 52f).

Fjelldal har ikke selv lavet en model over sin teori, men vi har her forsøgt at visualisere de tre roller, hun teoretiserer. De tre roller kan sættes i forhold til hinanden som vist på figur 1, hvor akser går fra passiv stillingtagen til aktiv stillingtagen. Fjelldal har observeret, at pressen gennem tiden har bevæget sig fra en passiv til en bevidst presse, hvad angår omtale af selvmord (ibid.: 66).

Figur 1: Model af Fjelldals (2018) journalistroller ved dækning af selvmord i norske medier.

3.4.1 Oplyseren

Rollen som oplyseren er den mest grundlæggende journalistiske rolle, da journalisten indtager en position, hvor hovedformålet ved at skrive en artikel er at oplyse modtageren om, hvad der sker i verden (Fjellidal, 2018: 57). Når der rapporteres om selvmord med hensigten om at oplyse, er det for at opfylde et basalt informationsbehov hos modtageren (ibid.: 53), og der vil oftest rapporteres om episoder, der sker spontant (ibid.: 55). Denne type af omtale vil som regel handle om selvmord, der påvirker den offentlige sfære, og hensigten bag nyheden vil ikke være selve selvmordet, men de konsekvenser det har for offentligheden (ibid.: 56). Rapporteres der om en kendt persons selvmord, vil hensigten være at oplyse om, at personen er død, og rapporteres der om et selvmord i trafikken, er det for at informere om, at mennesker i trafikken bliver påvirket (ibid.). Historier om selvmord som fænomen og samfundsproblem, hvor der er en vis distance til hændelsen, vil også typisk have formålet at oplyse (ibid.).

3.4.2 Beskytteren

Når journalisten indtager rollen som beskytter, vil artiklerne i højere grad være præget af omtanke, end når der oplyses om spontane hændelser (Fjellidal, 2018: 58). Hensigten om at beskytte vil ofte resultere i historier, hvor formålet er at skabe en større bevidsthed om et problem og sætte en dagsorden, og historien vil tit blive lavet i et tæt samarbejde mellem journalisten og de pårørende (ibid.: 58f). Ligesom ved den oplysende rolle er det altså ikke selve selvmordet, der udgør historiens centrum. Historien kunne for eksempel være, at en person tog sit eget liv, fordi vedkommende blev mobbet, og dermed handler historien nærmere om konsekvenserne af mobning end det egentlige selvmord (ibid.: 58). Historien kan også handle om de efterladte eller på anden måde vinkles, så den får en præventiv effekt i forhold til dem, der måtte have selvmordstanker, eller at eksempelvis politikere føler sig nødsaget til at gribe ind over for et problem (Fjellidal, 2018: 60f). Selvmordssager vil også i nogle tilfælde blive udstyret med information om, hvor man kan søge hjælp, hvis man har selvmordstanker, og det vil også være med en hensigt om at beskytte (ibid.: 61).

3.4.3 Angriberen

Fjellidal beskriver et forløb om en journalistisk udvikling, hvor journalister er gået fra at oplyse til at beskytte og senest til også at angribe (Fjellidal, 2018: 62).

Den sidste er den mest aktive rolle, en journalist kan indtage, når der rapporteres om selvmord. Det er en nyere positionering, hvor journalisten går selvmordet i møde og konfronterer dem, der

eventuelt kunne bære ansvaret for selvmordet, typisk offentlige myndigheder, institutioner, private foretagende, systemer eller personer, som udøver magtmisbrug, forsømmelser eller overgreb (ibid.). Når det handler om selvmord, er den kritiske og angribende position mere kompliceret, end når journalister normalt går efter magthaverne og lignende, for man ved ikke, hvad der skete i den pågældende persons sind ved selvmordet, hvilket gør det svært at placere skylden et enkelt sted (ibid.). Igen vil selvmordet derfor ikke udgøre centrum for det journalistiske produkt, da skyldsspørgsmålet er svært at placere. Men formålet vil være at gå systemet i sømmene og påpege svigt (ibid.: 61f). Journalistik om selvmord, hvor hensigten er at angribe, vil være kendetegnet ved en systematisk rapportering af selvmord, som går efter institutioner og lignende, hvor personer tilknyttet har taget deres liv (ibid.: 66).

4. Metode

Følgende kapitel beskæftiger sig med de metodiske valg og overvejelser, der ligger til grund for specialets resultater, som bliver præsenteret i næste kapitel. Vi vælger at gå kvantitativt til værks ved at foretage en indholdsanalyse for at undersøge indholdet af mediernes artikler om selvmord. Ved dette metodevalg skal der gøres en lang række overvejelser angående opbygning af undersøgelsens design og sampling. Der er flere forskellige traditioner inden for indholdsanalyse, så vi vil også definere, hvordan vi arbejder med metoden.

4.1 Kvantitativ indholdsanalyse

Når man indtaster søgeordet "selvmord" på databasen Infomedia, giver det flere tusinde resultater. Når man arbejder med mange enheder, er det ganske brugbart at gå metodisk til værks gennem en kvantitativ indholdsanalyse. Ved den kvantitative indholdsanalyse *kvantificeres* kommunikationsindholdet og gøres til data, hvorved man kan aflæse sandsynligheder, tendenser, mønstre og generelt danne sig et overblik over det samlede tekstkorpus uden at gå i dybden med den enkelte enhed (Eskjær & Helles, 2015: 12; Hopmann & Skovsgaard, 2014: 187ff). Med en kvantitativ indholdsanalyse ønsker man som oftest at kunne mere end blot den rene konstatering af, hvorvidt noget er til stede. Ofte vil formålet være at give en fortolkning med henblik på at afdække en større sammenhæng mellem mediernes indholdsunivers og den sociale virkelighed, de fortæller om og indgår i (Eskjær & Helles, 2015: 17).

Nøglen til en velfungerende indholdsanalyse er systematisk udvælgelse samt en god og gennemarbejdet kodningsmanual, så man dermed har klart definerede retningslinjer at kode efter, så man ikke koder i blinde (Eskjær & Helles, 2015: 12; Hopmann & Skovsgaard, 2014: 189).

Den kvantitative indholdsanalyse er oprindeligt en positivistisk metode, hvor man kun har holdt sig til det, der utvivlsomt kan tælles af alle og enhver. Vi vælger at læne os op ad den tilgang, der også godtager, at man koder for latent indhold, da vi vurderer, at der vil være en række vigtige pointer, vi ikke ville få med, hvis vi kun kodede for det entydigt tællelige. Såsom hvilke personers selvmord, der kommer i medierne. Der vil næppe blive skrevet "kendt person", når en kendt persons selvmord omtales. I så fald må det være op til en fortolkning hos koderen, der afgør, om der vil kunne kodes for en kendt person. Når man vælger at kode for latent indhold, kræver det dog

endnu mere af ens kodningsmanual, da det skal stå klart, hvilke konnotationer der skal kodes på hvilken måde (Eskjær & Helles, 2015: 13; Hopmann & Skovsgaard, 2014: 69, 2014: 198).

4.2 Forberedende arbejde

Før selve kodningen og den efterfølgende databehandling kan påbegyndes, er det vigtigt at have det forberedende arbejde i orden. En plan kan lyde således (Eskjær & Helles, 2015: 41f):

- Hvad vil man med analysen?
- Hvad skal der analyseres?
- Hvordan skal det analyseres?
- Hvad vil man opnå med sine resultater?

Med andre ord skal man først operationalisere sin problemformulering gennem hypoteser eller undersøgelsesspørgsmål og dernæst tage stilling til sampling. Groft set kan kodningen dermed fuldføres for til sidst at kunne behandle indholdsanalysens resultater.

På de kommende sider vil det forberedende arbejde op til selve indholdsanalysens udførelse blive gennemgået.

4.2.1 Undersøgelsesspørgsmål

Gennem indholdsanalysen operationaliseres problemformuleringen, og det kan gøres gennem enten hypoteser eller undersøgelsesspørgsmål. Ved udarbejdelse af hypoteser kræver det imidlertid, at de er bygget på et teoretisk grundlag (Hopmann & Skovsgaard, 2014: 190). Men når man som i dette tilfælde arbejder inden for et relativt ubeskrevet område, findes der ikke tilstrækkelig viden til at kunne opstille hypoteser om entydige sammenhænge mellem variable, hvorfor vi må ty til mere bredt formulerede undersøgelsesspørgsmål (Eskjær & Helles, 2015: 47).

Specialets problem undersøges i det hele taget ud fra en induktiv tilgang, og det gør sig altså også gældende for indholdsanalysen, da vi ikke ønsker at teste teori, men derimod ønsker at indsamle empiri og med afsæt i data og analyse formulere teori – eller i hvert fald begyndelsen på en teori (Boolsen, 2017: 29; Bryman, 2012: 24ff). Undersøgelsesspørgsmål er bredere end hypoteser, men indholdsanalysens kategorier bør stadig funderes i eksisterende forskningslitteratur om emnet (Eskjær & Helles, 2015: 46), læs nærmere i afsnit 4.3.3.

I dette speciale arbejder vi med følgende tre undersøgelsesspørgsmål for indholdsanalysen for at afdække, hvordan selvmord dækkes i dansk presse:

US1: Hvor ofte skriver dansk presse om selvmord?

Ved dette undersøgelsesspørgsmål ønsker vi at afdække, hvor hyppigt dansk presse skriver om selvmordstemaer og andre grundlæggende frekvens-spørgsmål.

US₂: Hvilke selvmord bliver omtalt i dansk presse?

De selvmord, der bliver omtalt i medierne, kan tegne et billede af, hvilke selvmord eller forhold omkring selvmordet som prioriteres i udvælgelsesprocessen af nyhedsproduktionen. Her undersøger vi, hvilke forhold der gør sig gældende omkring selvmordet eller personen.

US₃: Hvilke detaljer og elementer til- og fravælger dansk presse i nyheder om selvmord?

For at afkode, hvordan dansk presse dækker selvmord, undersøger vi, hvilke detaljer og elementer journalisten inddrager i nyheder om selvmord.

4.2.2 Sampling

Det vil oftest være umuligt at tælle samtlige enheder, der handler om det givne emne, man vil undersøge gennem en indholdsanalyse (Eskjær & Helles, 2015: 53). Det gør sig også gældende for danske mediers omtale af selvmord.

Forud for indholdsanalysen må der derfor træffes nogle valg i forhold til *sampling*, altså den selektion af data, der skal indgå i undersøgelsen. Både hvad angår, hvor lang tid undersøgelsen skal dække, og hvor mange enheder der bør indgå (Eskjær & Helles, 2015: 50f; Hopmann & Skovsgaard, 2014: 192). I det følgende argumenterer vi for vores valg af sampling.

Relevans-sampling

For at undersøge de artikler, hvor der bliver skrevet om selvmord, udvælges søgeord, som kan søge relevante artikler frem på databasen *Infomedia*, således at kun relevante artikler indgår i vores sample, såkaldt relevans-sampling (Eskjær & Helles, 2015: 60). Relevans-samplingen kombinerer vi med totaltælling for den udvalgte sampling-periode, der vil blive beskrevet i kommende afsnit.

Her opstår imidlertid det problem, at søgeordet "selvmord" ikke nødvendigvis vil finde alle relevante artikler. Dels fordi selvmord kan bruges i metaforisk forstand som eksempelvis "politisk selvmord", og dels fordi journalisterne kan benytte eufemismer, som observeret i de norske medier af Lamark og Andreassen (2007), hvor sproget sløres til. Under vores forundersøgelser kan vi observere, at det samme gør sig gældende for danske artikler om selvmord, hvor en vending som "tragisk hændelse" både bruges til at beskrive et selvmord, men også eksempelvis ulykker. Det er altså tvetydigt, når der anvendes eufemismer, om der overhovedet er tale om et selvmord.

For at udvælge vores søgeord, så vi er sikre på, at det er artikler om selvmord, der gør sig til genstand for undersøgelsen, undersøger vi den metodiske tilgang til sampling i udenlandsk

forskning. De fleste engelsksprogede studier benytter søgeordet “suicid*” (Fink mfl., 2018; Nierdrotenthaler mfl., 2009). Blandt de norske studier (Desroches, 2016; Fjellidal, 2018; Lamark & Andreassen, 2007) inddrages flere søgeord ud over “selvmord” herunder “ikke noe kriminelt”, “personlig tragedie”, “personlig dødsfall”, “valgte å ta sitt liv” og “valgte å ta sitt eget liv” (Desroches, 2016; Lamark & Andreassen, 2007), “selvdrap”, “tok sitt eget liv” og “politiet mistenker ikke noe kriminelt” (Fjellidal, 2018). Ved at oversætte og undersøge resultaterne ved sampling med disse vendinger, formulerer vi søgeord for denne indholdsanalyse for at kunne finde frem til relevante artikler. Vi udvælger søgeord, der utvivlsomt refererer til selvmord. De udvalgte søgeord er:

- “Tag* sit liv” – præcis sådan
- “Selvmord*” – præcis sådan
- “Tog livet af sig” – præcis sådan
- “Tag* livet af sig” – præcis sådan
- “Tog sit liv” – præcis sådan

Vi er således klar over, at nævnte søgeord ikke er en komplet liste over ord, der kan fange alle artikler om selvmord, men på grund af de mange og ofte vage eufemismer vurderer vi, at der vil herske for stor tvivl om, hvorvidt der faktisk er tale om et egentlig selvmord, hvis eufemismer indgår i de udvalgte søgeord. Ved tvivl om, hvorvidt artiklen omhandler selvmord, ekskluderes artiklen. Omtale af fiktive personers selvmord ellers dyrs selvmord bliver ikke inddraget.

Når den enkelte analyseenhed skal indtastes i kodningsskemaet, er det baseret på indholdet i Infomedias henvisning til originalartiklen (når man klikker sig ind på “Åbn originalartikel”) frem for Infomedia-teksten. Der kan nemlig være variationer mellem Infomedia-teksten og originalartiklen, men da det er originalartiklen, modtageren præsenteres for, er det også denne, der kodes for. Artikler inkluderes, selvom rubrikken går igen ved øvrige Infomedia-id, da der ikke nødvendigvis er tale om samme artikel, såsom når flere medier udgiver det samme Ritzau-telegram. Der kodes for den nyeste version, hvis artiklen er udgivet flere gange fra samme medie.

Valg af medier

Vi vælger at undersøge de seks mest besøgte nyhedssites i Danmark baseret på de senest tilgængelige tal (Slots- og Kulturstyrelsen, 2019: 13). Her er tale om dr.dk, tv2.dk, politiken.dk, berlingske.dk, ekstrabladet.dk og bt.dk. Deres artikler om selvmord når ud til flest danskere, og de må derfor anses som de mest dagsordensættende medier. Ligeledes repræsenterer de også forskellige dele af den danske presse, da der er tale om to public service-medier, to dagblade og to

tabloidmedier. Desuden vælger vi at undersøge mediernes digitale nyhedssites frem for deres papirudgivelser, da langt flere personer ugentligt får deres nyheder fra tv-kanalers og dagbladenes nyhedssites sammenlignet med trykte papiraviser (Schrøder mfl., 2018: 12), og fordi dagbladenes læsertal har været faldende over en årrække (Slots- og Kulturstyrelsen, 2019: 4), mens der i dag er flere, der dagligt bruger nyhedssites end trykte dagblade (ibid.: 8).

I vores kvantitative indholdsanalyse vil det være optimalt at gennemgå samtlige danske medier og formater for de valgte søgeord for at danne det mest præcise billede af, hvordan danske medier dækker selvmord. Dette vil dog give os et unødvendigt stort datamateriale, når vi ønsker at foretage en totaltælling. Desuden vil der opstå problemer i forhold til *samplingseffektivitet*, da der vil være forskelle i omfanget, indholdet, og hvor hyppigt et medie udkommer, hvilket vil kunne give skævheder i data (Eskjær & Helles, 2015: 63).

For indholdsanalysen interesserer vi os udelukkende for nyhedsjournalistikken. Det vil sige, at debatstof såsom kronikker og lignende samt liste-artikler, nyhedsoverblik, analyser, bogomtaler, anmeldelser, essays og portrætter ikke indgår i datamaterialet. Dette valg er taget, da vi ikke ønsker, at der skal herske tvivl om, hvorvidt kommunikationsindholdet er journalistisk bearbejdet og redaktionelt bestemt. Desuden er nyhedsartikler valgt for atter at komme spørgsmålet om repræsentation til livs, da de udvalgte seks medier har ganske forskellige debatunivers, og det vil i vores vurdering give en skævvridning af data at inddrage dette i undersøgelsen.

En af udfordringerne ved de udvalgte medier er, at nogle af artiklerne fra blandt andet Politiken og Berlingske er utilgængelige, da de er bag en betalingsmur, selvom man finder dem gennem Infomedia. Disse artikler ekskluderes, da der kun kan kodes på baggrund af artiklens rubrik og underrubrik, hvilket vil give misvisende data. Derfor er der artikler, som omhandler vores undersøgelsesfelt, som ikke indgår i den endelige population. Men da kun 14,4 procent af dem, der læser aviser eller blade, har betalt for et abonnement (Kulturstyrelsen, 2016: 29), har størstedelen af de besøgende ikke adgang til dette kommunikationsindhold, og vores data kan dermed stadig sætte tal på, hvad den almindelige mediebruger kan læse sig frem til på landets mest besøgte mediesider.

Sampling-periode

Da vi ønsker at foretage et tværsnitstudie frem for et longitudinelt studie og samtidig er interesseret i at undersøge de nutidige forhold for pressens dækning af selvmord, vælger vi, at samplingen skal dække over året 2019. Helt præcist fra 1. januar 2019 til og med 31. december 2019. Ved at vælge en tidsperiode på flere år, eksempelvis fem, ville vi kunne sikre, at vores resultater blev mere repræsentative, men da vi ønsker at foretage en totaltælling af de artikler,

der indeholder de udvalgte søgeord, udvælger vi ét enkelt år som det begrænsede tidsrum for indholdsanalysen. Det gør derved en totaltælling mulig. Dermed undgås diverse spørgsmål om repræsentativitet, man ellers vil støde på ved andre udvælgelsesmetoder (Eskjær & Helles, 2015: 62). En anden mulighed ville være at basere indholdsanalysen på baggrund af sammensatte uger eller måneder, men det fravælger vi at gøre, da vi vurderer, der vil gå for mange nuancer tabt, såsom hvordan et forløb omkring et selvmord bliver behandlet i medierne, og der ville forekomme såkaldte tilfældige fejl (ibid.: 64f).

Vi har ved en forundersøgelse set nærmere på, hvor mange enheder der er i databasen Infomedia i årene 2015-2019 for at sikre os, at 2019 ikke er et år, hvor der hverken er skrevet forholdsvis meget eller lidt om selvmord. På baggrund af den forundersøgelse kan det konstateres, at der er omtrent samme antal *hits* ved vores søgeord for 2019 som ved andre år. 2019 ser derfor ud til at være et gennemsnitligt år, hvad angår omtale af selvmord.

4.2.3 Pilotundersøgelse

Før selve kodningen foretages, er det en god idé at lave en eller flere pilotkodninger, hvor man tester kodningsskemaet og -manualen. Ved en pilotundersøgelse får man afklaret flere elementer. Man får blandt andet sonderet materialet, hvilket kan hjælpe en med at afgrænse sig og give inspiration til, hvad der faktisk bør undersøges (Eskjær & Helles, 2015: 48). Man får også testet, om kodningsinstrukserne er formuleret klart nok, så der ikke er tvivl om, hvordan der skal kodes – både for manifest såvel som latent indhold (Hopmann & Skovsgaard, 2014: 199).

I første omgang har vi foretaget to pilotkodninger, hvor vi ad to omgange har kodet 20 resultater i Infomedia (40 forskellige enheder i alt). Lavpraktisk er pilotkodningerne foregået ved, at speciallets to kodere har kodet i hvert sit ark, hvor man ikke har kunnet se, hvilke enheder der er blevet kodet for, og hvordan enhederne er blevet kodet. Til slut er resultaterne blevet sammenlignet. I de fleste tilfælde har koderne været enige, men de gange, hvor der har været uenighed, er det blevet diskuteret og nået til enighed om, hvordan enheden i så fald skal kodes. For så vidt muligt at undgå uoverensstemmelser for fremtiden er refleksionerne blevet noteret og indarbejdet i kodningsmanualen. På baggrund af pilotkodningerne fravælger vi at kode for nogle kategorier, da vi finder dem overflødige eller for upræcise for videre undersøgelse.

Desuden har vi ved pilotkodningerne opdaget nye variable, vi bør kode for. Blandt andet har vi fundet det relevant at oprette kategorien *aktiv dødshjælp*.

Hvad vi i sidste ende har valgt som kategorier, kan nærmere læses om på de kommende sider og i bilag I. De nye justeringer er blevet testet gennem en tredje pilotundersøgelse, som netop er

den sidste mulighed for at sikre, at man har gjort det planlæggende arbejde tilstrækkeligt og tilfredsstillende (Eskjær & Helles, 2015: 49), inden kodningen går i gang.

4.3 Det endelige design

Efter at det forberedende arbejde er gjort, er det endelige kodningsskema (bilag 2) og -manual (bilag 1) klar til at blive anvendt. I praksis gør vi det således, at vi koder for halvdelen af de udvalgte analyseenheder hver. Med de valgte medier og valgte søgeord har vi 2607 enheder i alt, der gør sig til genstand for undersøgelsen. Dog kan de udvalgte søgeord anvendes i metaforisk forstand eller lignende, hvor ordvalget altså ikke handler om egentlige selvmord eller selvmordsforsøg. Samtlige 2607 enheder indgår derfor ikke i den endelige kodning. Nærmere overvejelser om undersøgelsens validitet, reliabilitet, tankerne bag vores kodningskategorier, der ikke kan læses af manualen, og det videre arbejde med den endelige data er beskrevet på de kommende sider.

4.3.1 Validitet og reliabilitet

At vi koder for latent indhold, kan påvirke reliabiliteten, hvis der kan sås for meget tvivl om undersøgelsens gentagelighed (Eskjær & Helles, 2015: 14). For at styrke undersøgelsens reliabilitet har det derfor været til stor gavn, at vi har foretaget flere pilotundersøgelser. Det har hjulpet med at udpege de huller og mangler, der måtte være i vores kodningsmanual. Efter pilotkodningerne er vi gået tilbage til skemaet og manualen og har tilpasset det med både den hensigt, at det skal være muligt for os selv at foretage kodningen og for at gøre vores kodning konsistent, så andre kan gentage den og få tæt på de samme resultater som os.

Det er et af de aspekter, vi har med for blandt andet at sikre undersøgelsens målingsvaliditet (Hopmann & Skovsgaard, 2014: 68). Vi har dermed udarbejdet så præcise beskrivelser og definitioner som muligt af hver enkelt variabel, der bliver kodet for, hvilket kan findes i kodningsmanualen (bilag 1). De præcise definitioner er nødvendige for at sikre reliabilitet, men kan være et problem i forhold til validitet, hvis den næste, der måtte gentage kodningen, ikke er enig i definitionerne (Hopmann & Skovsgaard, 2014: 69). En måde, man kan sikre reliabilitet i forhold til beskrivelsen af sine kodningskategorier, kan være at give dem til en medstuderende eller kollega, så de kan vurdere, om de er enige og forstår beskrivelserne (ibid.: 199). Vi har modtaget vejledning fra Michael Bruun Andersen, der har set kodningskategorierne igennem, og vi har på baggrund af de uoverensstemmelser, der var i forskellige forståelser af definitionerne, forsøgt at gøre definitionerne så lidt interne som muligt. Dette er gjort med hensigt om, at alle vil kunne acceptere definitionerne. De bør stå så klart, at selve kodningskategorierne ikke afhænger af de øjne, der ser, hvilket er afgørende for undersøgelsens grundlag (ibid.: 70). Desuden har Gould og kolleger (2007)

undersøgt reliabiliteten ved en række faktorer, der ofte indgår i kvantitative indholdsanalyser i forbindelse med omtale af selvmord i medier, hvor deres resultater viser, at det har høj reliabilitet at kode for navn, alder, køn, selvmordsmetode, personens status, og hvorvidt ordet selvmord eller metoden indgår i rubrikken (Gould mfl., 2007: 20). Derfor vurderer vi, at disse enheder, vi også vælger at kode for, har høj reliabilitet i vores indholdsanalyse.

Det er yderligere vigtigt, at man kontrollerer for den såkaldte interkoderreliabilitet, altså at vi som kodere koder ens, da en klar og ensartet dataregistrering yderligere øger undersøgelsens validitet (Eskjær & Helles, 2015: 77; Hopmann & Skovsgaard, 2014: 200). Interkoderreliabiliteten har vi testet under pilotkodningen, se afsnit 4.2.3. Efter kodningen har vi desuden foretaget stikprøver fra datasættet for at tjekke, om der er enighed om kodningen. Der er ikke fundet betydningsfulde uoverensstemmelser.

4.3.2 Kritik af indholdsanalysen

Selvom vi som kodere har gjort en lang række tiltag for at styrke undersøgelsen, har vi dog fundet nogle svagheder undervejs ved kodningen samt ved behandling og analyse af data. Vores fejlkilder og grund til kritik vil vi adressere her.

En af de udfordringer, vi er stødt på, er, at der i kodningsskemaet kun er gjort plads til, at der pr. artikel kan kodes variable for op til fem personer, da vi har vurderet, at det er usandsynligt, at der skulle være flere tilfælde end dette antal pr. artikel. Som regel har dette også været tilstrækkeligt, men der er tilfælde, hvor der er flere personer omtalt. Det gør sig imidlertid kun gældende for artikler, der handler om selvmordsangreb, hvor der i nogle tilfælde er op mod ni selvmordsbombere omtalt. I disse tilfælde har vi kodet for fem og efterladt en note til os selv på den pågældende enhed. Der er også tilfælde, hvor det eksempelvis er beskrevet, hvordan "flere" selvmordsbombere har sprængt noget i luften, men hvor det præcise antal ikke er nævnt. I disse tilfælde har vi kodet for én person og ligeledes skrevet en note til os selv om problemet. Det vil dog ikke føre til videre problemer i analysen af data, da selvmordsangreb ikke vil være analysens hovedfokus, hvilket kan læses nærmere om i afsnit 5.4.2.

Vi har desuden også savnet en variabel for selvmordsangreb under kategorien for *selvmordstemaer*, da vi løbende har opdaget, at det kan være relevant at skelne mellem eksempelvis selvmordsangreb og såkaldte familietragedier. Det har efterfølgende været muligt at opdele variabelen *mord-selv mord* i to, læs mere i afsnit 4.4.

Der må også gives kritik af kodningskategorien for *kilder*. På den ene side er der for mange variable, kilderne kan kategoriseres efter, og på den anden side er der variable, vi har manglet under kodningen, da en stor andel af kilderne er blevet kodet under variabelen *andet*. Det er et af de

større problemer, der er i forhold til kodningens reliabilitet, hvorfor denne kategori ikke indgår i den videre analyse.

På samme måde er vi nødt til at forkaste resultater omhandlende detaljer om personen såsom *ægteskabelig status*, hvorvidt de har børn, og hvor i artiklen selvmordet er ekspliciteret første gang. Formålet med disse kategorier er at klargøre, hvor mange detaljer, der bliver oplyst om personen, og hvor stort et fokus, der er på selvmordet i artiklen, men dette viser sig at være den forkerte tilgang, og det vil give problemer for undersøgelsens validitet, hvis resultaterne bliver inddraget videre.

Disse fejlkilder burde være fanget under vores pilotkodninger. Da de alligevel ikke er det, kan det skyldes, at pilotkodningen ikke har været omfattende nok, og at vi med fordel kunne have testet kategorierne på yderligere artikler. For at undgå tilfældige fejl kunne vi også have udvidet pilotkodningerne således, at de testede artikler var fordelt over hele sampling-perioden, frem for at de kodede enheder var publiceret inden for en sammenhængende periode. Det er dog en af de udfordringer, man må forvente at støde på, når man undersøger et uudforsket felt, da det derved ikke er testet, hvad der er typisk, og hvad der er eksemplarisk.

4.3.3 Kodekategorier

Der ligger en del overvejelser, valg og teoretisk fundering bag de kategorier og variable, vi har valgt at undersøge gennem indholdsanalysen. Begrundelserne for de enkelte kategorier og de variable, der behøver forklaring, er beskrevet her. Nærmere om, hvordan kodningen præcist er fundet sted, kan der læses nærmere om i den udarbejdede kodningsmanual (bilag 1), hvor de præcise definitioner for de enkelte variable er beskrevet. Kodekategorierne er som følgende:

Meta-data, medie og basisinfo

Under disse tre kategorier angives, hvem der koder den enkelte artikel, hvilket medie artiklen optræder i og information om enheden fra Infomedia. Formålet er, at det er muligt at identificere artiklen, hvis man eventuelt har brug for at vende tilbage til den.

Artikelfokus

Her indikeres, om artiklens fokus er på danske eller udenlandske forhold, og om hvorvidt der er tale om konkrete selvmordstemaer eller fænomenet selvmord. Formålet ved kategorien er at udpege, om distance og identifikation qua VISAK-kriterierne spiller en rolle for, hvordan selvmord omtales.

Tema

Her bliver historierne kategoriseret efter, hvilket selvmordstema artiklen omhandler. Vi finder det relevant at kode for selvmordstemaer, da resultaterne vil kunne sige noget om, hvilke slags selvmord der omtales i medierne. Eksempelvis sker mord-selv mord sjældent, men det prioriteres højt i medierne (Phillips, 1978).

Detaljer om personen

I denne kategori noteres navn, køn og alder for personen, hvis selvmord eller selvmordsforsøg omtales, og hvorvidt personen er afbilledet. Dette gør vi for at undersøge, hvilke og hvor mange detaljer, der er nævnt om personen ved omtale. Disse variable indgår ofte i indholdsanalyser om omtale af selvmord i medierne for at undersøge, hvorvidt de omtalte selvmord er repræsentative for selvmordsraterne, da dette kan sige noget om, hvilke selvmord der er særligt nyhedsværdige (Blood mfl., 2007). Ved at notere personens navn kan vi se, om der er personer, der fylder meget i vores kodning, og om der skal korrigeres efter dette.

Status

I vores kodning noterer vi, om der er tale om en kendt person, en privatperson eller en person, der er en del af magtelisten. En række studier har tidligere vist, at personens status kan give selvmordet nyhedsværdi (Au mfl., 2004; Machlin mfl., 2013; Pirkis mfl., 2007) og kendte og personer tilhørende magtelisten kan anses som nyhedsværdige i sig selv (Harcup & O'Neill, 2017), ligeledes kan offentlige personer være en årsag til, at journalister vælger at omtale et selvmord (Beam mfl., 2017). Er der tale om privatpersoner, kan man nemt overtræde grænsen for omtale af selvmord, da det som udgangspunkt er imod god presseskik at omtale private personers selvmord (Jakobsen & Schaumburg-Müller, 2016: 324).

Metoden

I denne kategori koder vi for, hvilke selvmordsmetoder der er omtalt. Dette skal både fortælle os noget om, hvor ofte metoden bliver nævnt, og hvilke metoder, der oftest bliver omtalt i medierne. Vi har valgt variablene *hængning*, *drukning*, *skydning*, *forgiftning* og *skarpe genstande*, da disse er de hyppigste selvmordsmetoder i Danmark (Jensen & Konieczna, 2015). Desuden har vi tilføjet variabelen *trafik*, da det er en metode, vi har observeret omtalt, og som bliver fremhævet i flere udenlandske studier. Derudover viser forskning, at metoden i sig selv kan også give nyhedsværdi, hvis den eksempelvis er ny, bizar, ekstrem, voldelig eller særligt dødelig (Beam mfl., 2017; Blood mfl., 2007; Niederkrotenthaler mfl., 2009; Pirkis mfl., 2007).

Lokation

I denne kategori tester vi, om omtalte selvmord eller selvmordsforsøg bliver begået offentlige eller private steder. Hvis et selvmord bryder med offentligheden eksempelvis ved at spærre trafikken, kan det være grund til, at en journalist vælger at skrive om det (Beam mfl., 2017). Desuden giver det offentlige aspekt i sig selv selvmord nyhedsværdi (Machlin mfl., 2013: 13).

Tilstedeværelse

Denne kategori har til formål at undersøge, hvorvidt enkelte elementer er til stede. Det ene er det, vi har kaldt en *hjælpeboks*, og som oftest er en faktaboks, hvor journalisten har skrevet et telefonnummer til en selvmordslinje, hvor personer med selvmordstanker kan henvende sig. Dette anbefales af de fleste selvmordsforebyggende organisationer (Konicieczna, 2014), men kan også være med til at sige noget om journalistens rolle (Fjelldal, 2018). Vi har også de to variable *viralitet* og *offentliggørelse*. De skal forsøge at afdække de to ikke-konventionelle rationaler, som Beam og kolleger (2017) har fundet frem til.

4.4 Databehandling og datakvalitet

Når vi er færdige med kodearbejdet og står med det endelige datasæt i kolonner og rækker, begynder den næste del af processen. Først bliver alt vores data tjekket for fejl og mangler. Selvom vi har opbygget skemaet, så det er nemt at tilgå, er der stadig helt menneskelige fejl, der kan begås. Der er tale om såkaldte *missing values*, som kan være problematiske at ignorere, da det kan give skævheder i ens analyse (Eskjær & Helles, 2015: 93). Men da vi netop har gået datamaterialet i sømmene, er der ikke nogen manglende værdier, og dermed undgår vi misvisende analyseresultater.

I denne del, den deskriptive fase, fandt vi blandt andet, at det er meningsfuldt for analysen at slå nogle af kategorierne sammen, mens andre kan opdeles, inden væsentlige pointer omdannes til grafer og tabeller, lige så vel som der opstår idéer til, hvilke kategorier der meningsfuldt kan stilles over for hinanden for at vise nye analytiske perspektiver (ibid.: 89).

Ud af de 2607 enheder, hvor vores søgeord indgår, har vi fundet, at 1324 af enhederne handler om selvmord i tråd med vores udvælgelseskriterier. De resterende 1283 artikler er blevet sorteret fra, da eksempelvis ordet "selvmord" er blevet brugt metaforisk, eller der var tale om ikke-journalistiske artikler, såsom debatstof og lignende. Det giver os 1324 enheder og 203.896 enkeltværdier til videre undersøgelse. Der er dermed tale om en omfangsrig undersøgelse, da der for universitetsopgaver vil forventes et minimum på 100 enheder, og at 200-250 enheder vil udgøre et solidt grundlag (ibid.: 62). De mønstre og sammenhænge, man kan finde i datasættet, er utallige, og et af

trinnene i analysen af data har dermed også været en sortering af, hvad vi gerne vil fremhæve i analysen gennem frekvenstabeller og forskellige figurer.

Dermed når man videre til næste skridt i analysen, den eksplorative analysedel, hvor vi arbejder med idéerne og skaber nye kategorier og ser nærmere på sammenhænge (ibid.: 96).

Af de sammenlægninger, vi arbejder videre med, bør følgende nævnes:

- Vi laver en ny variabel for kategorien tema, hvor variabelen mord-selv mord er delt op i mord-selv mord og selvmordsangreb.
- Vi laver en sammenlagt kategori under betegnelsen *selvmord*, der rummer temaerne *selvmordsforsøg*, *selvmord*, *aktiv dødshjælp* og *mord-selv mord*, men altså ikke indeholder *selvmordstanker* eller *selvmordsangreb*. Den nye afledte kategori dækker mere præcist over de tilfælde, som de presseetiske regler adresserer (Pressenævnet, 2013).
- Personernes alder bliver delt op i aldersintervaller under variabelen *aldersgrupper* med den begrundelse, at der er for lidt data om den enkelte alder, og at der er et stærkere statistisk grundlag for at arbejde med aldersgrupperinger i stedet (Eskjær & Helles, 2015: 88).

Når man begynder at lægge sine kategorier sammen, må man dog være opmærksom på, at det kan være grund til fejkilder (ibid.: 97).

Dog har vi også efter sammenlægningerne gennemgået datasættet systematisk for netop at sikre, at de fejl, der måtte opstå, blev rettet. Desuden benytter vi os af de muligheder, der er i Excel, så det manuelle arbejde bliver minimeret for at mindske risikoen for menneskelige fejl.

5. Analyse

For at belyse problemformuleringen på bedste vis er specialets analyse opdelt i to centrale afsnit. I første del gennemgås og analyseres de presseetiske regler i forbindelse med selvmord både i form af regler og Pressenævnets afgørelsespraksis. Formålet er at undersøge, hvad der anses som berettiget omtale af selvmord i pressen. Anden del beskæftiger sig med det faktiske indhold i dansk presse. Dette afsnit er opdelt i fire underafsnit, hvor resultaterne fra indholdsanalysen præsenteres i de tre første afsnit for at besvare, hvor ofte selvmordstemaer bliver dækket af dansk presse, hvilke selvmord, der er nyhedsværdige i dansk kontekst, og hvilken detaljegrad, de bliver dækket med. Undervejs i den videre analyse inddrages kvalitative eksempler for at understøtte resultaterne fra den kvantitative indholdsanalyse, og resultaterne holdes op mod udenlandsk forskning. Slutteligt dykker analysen ned i en konkret *case*, hvor der vil blive gået mere kvalitativt til værks for at undersøge, hvordan selvmord dækkes.

5.1 Presseetikens regler og praksis

Journalister bør ikke skrive om selvmord. Det er imod god presseskik, men det gøres alligevel. I dette afsnit undersøges, hvor grænsen for omtale af selvmord går i dansk presse. Dette bliver belyst gennem analyse af de presseetiske regler og Pressenævnets afgørelsespraksis, hvor tidligere principielle kendelser om mediernes omtale af selvmord fra Pressenævnet analyseres gennem en hermeneutisk tilgang. Derudover analyseres yderligere restriktioner på baggrund af de udvalgte mediers interne regler på området.

Ifølge medieansvarsloven skal massemedierne efterleve de presseetiske regler (Medieansvarsloven, 2014), hvor følgende regel for omtale af selvmord gør sig gældende: *“Selvmord eller selvmordsforsøg bør ikke omtales, medmindre klar almen interesse kræver eller begrundet offentlig omtale, og i så fald bør omtalen være så skånsom som mulig”* (Pressenævnet, 2013). Det er dog tvetydigt, præcist hvordan denne regel skal forstås, og der findes ingen uddybende forklaring i *Guide til de presseetiske regler* af Dansk Journalistforbund og Danske Medier (2013), hvor samtlige presseetiske regler ellers forklares (Dansk Journalistforbund & Danske Medier, 2013: 10). Det var en forudsætning ved vedtagelsen

af medieansvarsloven, at Pressenævnets praksis skulle bidrage til at udbygge og konkretisere indholdet af de presseetiske regler – og at Pressenævnets praksis i sig selv ville fungere som vejledende etiske retningslinjer (Lambert & Gjessing, 2017: 727).

Michael Bruun Andersen (2006) understreger i sin historiske gennemgang af de presseetiske regler *Fra presseetik til markeds moral*, at for at forstå de presseetiske regler er man nødt til at se på *retstilstanden*, altså hvor grænsen for reglerne i praksis er, når lovteksten bliver tolket af Pressenævnet. Det undersøges ved at gennemgå tidligere kendelser i Pressenævnet (Andersen, 2006: 36). Journalisterne skal altså ikke bare følge de skrevne presseetiske regler, men også følge Pressenævnets afgørelsespraksis. Der eksisterer imidlertid få kendelser om omtale af selvmord, og fortolkningsspørgsmålet bliver derfor sjældent testet. Desuden kan det ses i Pressenævnets seneste årsberetning, at selvmord ikke fremgår af deres register over emner omtalt i årsberetningerne fra 1992-2019, hvilket yderligere understreger, at Pressenævnets arbejde med reglen for omtale af selvmord i praksis er minimal (Pressenævnet, 2020: 36ff).

Søren Sandfeld Jakobsen og Sten Schaumburg-Müller (2016) har i *Mediejura for journalister – og andre mediearbejdere* fremhævet en række sager af principiel karakter om omtale af selvmord i medierne, som er blevet testet i Pressenævnet. Det samme har Peter Lambert og Iben Gjessing (2017) i *Medieansvarsloven med kommentarer*. Juristernes fortolkning af kendelserne og sagerne selv vil i følgende afsnit blive gennemgået for at optegne, hvor grænsen går for omtale af selvmord og selvmordsforsøg i dansk presse ud fra et juridisk perspektiv, og det vil blive undersøgt, hvordan der sondres mellem, om informationer er af almen interesse eller *klar* almen interesse.

5.1.1 Omtale af selvmord skal være af klar almen interesse

Det er særdeles begrænset, hvordan og hvornår selvmord og selvmordsforsøg må omtales for at overholde god presseskik (Jakobsen & Schaumburg-Müller, 2016: 202), hvor det som udgangspunkt kun må omtales, hvis klar almen interesse kan begrunde omtalen (Lambert og Gjessing 2017:325). Hvis der klages over et stykke journalistik i forbindelse med omtale af selvmord, er det op til Pressenævnet at afgøre, hvorvidt det er i offentlighedens interesse at få de oplysninger på baggrund af sagens karakter (ibid.: 278). Selvmord og selvmordsforsøg anses som tilhørende den private sfære (ibid.: 324), og omtale af selvmord er ømtåleligt, hvorfor der skal vises hensyn til de efterladte (Jakobsen og Schaumburg-Müller 2016:202). Mediejuristerne skelner mellem graden af almen interesse alt efter, hvor følsom informationen er for den enkelte, hvor omtale af selvmord og selvmordsforsøg kræver *klar* almen interesse (Lambert & Gjessing, 2017: 278). Begrebet klar almen interesse er dog normativt og afhænger ikke af, om der er en interesse i at læse om en given sag, da læsernes nysgerrighed ikke opvejer hensynet til privatlivets fred (ibid.: 320). Det skal altså

vurderes fra sag til sag, hvorvidt den almene interesse kan begrunde omtalen, og det er svært at definere på regelniveau, hvad der skal til, før noget har en sådan interesse. Her skal Pressenævnets medlemmer vurdere, hvad der vejer tungest: Offentlighedens interesse i de gældende informationer eller den omtaltes privatliv (ibid.: 278).

Er omtalen af et selvmord eller selvmordsforsøg af klar almen interesse, kan der dog stadig være forhold omkring hændelsen, som ikke er i offentlighedens interesse og derved krænker privatlivets fred. Det kan eksempelvis krænke privatlivets fred at bringe oplysninger om seksuelle forhold, misbrug af nydelsesmidler og personfølsomme oplysninger som sygdom, bopælsforhold og økonomi (ibid.: 315).

5.1.2 Begrænsninger for omtale af selvmord

I det følgende eksemplificeres omtale af selvmord i medierne, som Pressenævnet vurderede var imod god presseskik.

Som udgangspunkt er det imod god presseskik at omtale en tilfældig privatpersons dødsfald som selvmord eller omtale personens selvmordsforsøg (Lambert & Gjessing, 2017: 324), og der findes flere sager, hvor medier har fået kritik for at omtale privatpersoners selvmord (sag nr. 2004-6-86, 15/09/2004; sag nr. 2005-6-164, 21/02/2005). I den ene af sagerne fik mediet også kritik for at offentliggøre et billede af en afdød, selvom billedet var sløret, da der ikke blev vurderet, at det var af klar almen interesse at bringe billedet (sag nr. 2005-6-164, 21/02/2005). Medier kan også få kritik, selvom selvmorderens billede er udeladt, eller hvis kun fornavnet nævnes. Der findes sager, hvor der er givet kritik af medier for historier om selvmord, selvom personens efternavn er udeladt (sag nr. 2004-6-86, 15/09/2004; sag nr. 15-70-838, 27/10/2015).

Desuden bliver omtalen ikke berettiget, blot fordi det omtalte selvmord ligger flere år tilbage (Lambert & Gjessing, 2017: 325). Der er altså ikke en forældelsesfrist, hvorefter omtale af selvmord ellers selvmordsforsøg pr. automatik bliver legitimt. Der findes tilfælde, hvor der eksempelvis er blevet givet kritik for en omtale af et selvmord, der fandt sted to år efter dødsfaldet, da Pressenævnet vurderede, at hverken dødsårsag eller afdødes identitet havde en sådan almen interesse, at der var grund til at omtale episoden to år senere (Lambert & Gjessing, 2017: 325; sag nr. 12-70-00360, 10/02/2013). Ligeledes er der givet kritik af et medie efter omtale af en persons selvmord fire år efter dødsfaldet (sag nr. 30/2001, 15/08/2001).

At et selvmord umiddelbart passer ind i en kontekst, der anses for at være i offentlighedens interesse, er ikke nødvendigvis et fripas til, at man kan skrive om konkrete selvmord (Lambert & Gjessing, 2017: 324). Det ses eksempelvis i en kendelse fra 2015, hvor et medie fik kritik for at omtale

et konkret selvmord i en dokumentar om en kommune, der oplevede flere selvmord end landsgennemsnittet (sag nr. 15-70-838, 27/10/2015). Her var den overordnede historie i offentlighedens interesse, men Pressenævnet vurderede, at dette ikke var grund til at nævne navnet på en afdød, omtale et mindeoptog for afdøde eller offentliggøre afdødes video, da Pressenævnet mente, at historien om det øgede antal selvmord kunne fortælles uden disse detaljer. At selvmordet fyldte i lokalsamfundet og lokalpressen, at afdødes afskedsvideo var set mere end 100.000 gange på videomediet YouTube, og at byens borgere havde opført et mindeoptog for afdøde betød ikke, at Pressenævnet fandt omtalen af selvmordet berettiget (sag nr. 15-70-838, 27/10/2015).

Artikler om selvmord som fænomen eller samfundsproblem kan godt anses som værende af almen interesse, men blot fordi fænomenet er omdrejningspunkt for en artikel, kan dette ikke nødvendigvis bruges som begrundelse for at omtale et konkret selvmord af en privatperson – især ikke hvis historien kan fortælles uden detaljer om et konkret selvmord.

5.1.3 Omtale af selvmord kan berettiges af familien

Som udgangspunkt er det kun klar almen interesse, der kan berettige omtale af selvmord eller selvmordsforsøg, men hvis nærtstående familie er indforstået med omtalen, kan omtalen i nogle tilfælde berettiges (Lambert & Gjessing, 2017: 325). Ifølge kendelserne tyder det på, at det særligt er forældre til afdøde, der har ret til at vurdere, hvorvidt omtalen er berettiget (Jakobsen & Schaumburg-Müller, 2016: 202). I flere sager, hvor forældre klager over omtale af deres afdøde børns formodede selvmord, giver Pressenævnet medierne kritik (sag nr. 30/2001, 15/08/2001; sag nr. 2004-6-86, 15/09/2004; sag nr. 2009-6-0850, 16/09/2009; sag nr. 15-70-838, 27/10/2015). Der tages ikke højde for, hvorvidt forældrenes børn er myndige på dødstidspunktet, da der i en af sagerne, hvor der gives kritik, er tale om en 34-årig mand (sag nr. 2004-6-86, 15/09/2004).

At forældre til afdøde ikke responderer på et medies henvendelse i forbindelse med omtale af et selvmord kan desuden ikke ses som stiltiende accept for omtalen, hvilket er slået fast af Pressenævnet i en sag i fra 2015 (Lambert & Gjessing, 2017: 326; sag nr. 15-70-838, 27/10/2015). Her vurderede et medie det som stiltiende accept, da forældrene ikke svarede på, hvorvidt mediet måtte omtale deres datters selvmord. Pressenævnet gav mediet kritik, da de ikke vurderede, at pigens selvmord var af klar almen interesse (sag nr. 15-70-838, 27/10/015).

Som udgangspunkt er det imod god presseskik at omtale selvmord, hvis ingen tæt på afdøde udtaler sig (Jakobsen & Schaumburg-Müller, 2016: 202). Her er samleverske, venner eller kolleger ikke legitime kilder, der kan berettige omtale af et selvmord (Lambert & Gjessing, 2017: 325f). Ek-

sempelvis har medier fået kritik for omtale af selvmord, hvis de har fået informationer fra interview med henholdsvis afdødes kollega, ven og samleverske, hvor forældrene til afdøde i to forskellige sager har klaget (sag nr. 30/2001, 15/08/2001; sag nr. 2004-6-86, 15/09/2004).

Det er ikke nødvendigvis legitimt, at en person selv omtaler selvmordstanker. Dette afhænger af situationen, hvor personen udtalte sig. Eksempelvis har et medie tidligere fået kritik af Pressenævnet for at offentliggøre en persons selvmordstanker, som personen udtalte under en gidseltagning (sag nr. 12-70-00196, 11/12/2013). Som udgangspunkt beskæftiger dette speciale sig dog ikke med selvmordstanker. Først og fremmest fordi der i B2 ikke står noget konkret om overvejelser om selvmord, men også fordi den sag om selvmordstanker, der blev behandlet i Pressenævnet i 2013, ikke er en typisk sag.

5.1.4 Undtagelser

I visse tilfælde kan et selvmord dog godt omtales i henhold til god presseskik, selvom nærtstående pårørende til afdøde ikke er indforstået med omtalen. I Pressenævnets afgørelsespraksis er en sådan undtagelse set, hvis selvmordet ikke er omdrejningspunktet for artiklen, men i stedet er med til at understøtte et forhold, der er af offentlig interesse (Lambert & Gjessing, 2017: 325). Dette blev blandt andet set i en sag, hvor politiet ikke reagerede på et opkald fra tre teenagepiger, der havde fundet liget af en formodet selvmorder (sag nr. 13-70-00576, 30/01/2014). Afdødes tante klagede efterfølgende over omtalen af sin afdøde nevø i mediet. Pressenævnet vurderede, at artiklens omdrejningspunkt ikke var selve selvmordet, men derimod en kritik af politiets arbejde og manglende reaktion på opkaldet. Nævnet vurderede, at politiets arbejde har almen interesse, og at omtalen af afdøde var nødvendig for at kunne skrive kritisk om politiets arbejde (sag nr. 13-70-00576, 30/01/2014).

Er sagen tidligere omtalt i store dele af pressen, kan det have betydning for Pressenævnets afgørelse (Lambert & Gjessing, 2017: 325). Såsom en sag, hvor Pressenævnet har vurderet, at det havde klar almen interesse, at en tidligere ansat i Næstved Zoo blev fundet død i tigerstalden. Omstændighederne ved dødsfaldet berettigede omtalen af den ansattes formodede selvmord, og i afgørelsen lød det, at sagen havde været omtalt i store dele af pressen, hvilket retfærdiggjorde omtalen (sag nr. 2009-6-0850, 16/09/2009). Mediet fik dog kritik, for at omtalen ikke var hverken skånson eller korrekt, blandt andet med henblik på følgende rubrik: *"Tigre åd deres dyrepasser"* (sag nr. 2009-6-0850, 16/09/2009), hvilket viste sig ikke at være tilfældet (ibid.).

5.2 Mediernes interne retningslinjer

I det foregående har vi gennemgået reglerne for omtale af selvmord i medierne i teori og praksis på baggrund af de presseetiske regler og Pressenævnets kendelser. Medierne selv har også egne presseetiske regler, som er bredere end disse. Blandt danske nyhedsmedier har 65 procent tidligere berettet om, at de havde egne interne regler, som enten er udarbejdet af mediet selv eller mediehuset (Blach-Ørsten mfl., 2015: 31).

For at få en bedre forståelse af de rammer, der er for omtale af selvmord, vil vi derfor gennemgå de interne etiske retningslinjer, som ligger tilgængelige for alle og enhver, for de seks medier, der er genstand for indholdsanalysen.

Ekstra Bladet nævner som de eneste ikke selvmord i deres interne regler (Ekstra Bladet, 2016). Berlingske og B.T. hører under koncernen Berlingske Media, som har fælles retningslinjer (Chefredaktionen, u. å.). Her er reglerne for omtale af selvmord i sin substans identisk med B2 i de presseetiske regler (Chefredaktionen, u. å.; Pressenævnet, 2013). Hos Politiken anses selvmord som en personlig ulykke, og deres formulering ligger også tæt op ad formuleringen i de presseetiske regler. I deres syv siders etiske regler står således: *“Selvmord, selvmordsforsøg eller anden personlig ulykke omtales ikke, medmindre klar almen interesse begrundet det. I så fald bør artiklen være så skånsom som muligt.”* (Om Politiken, 2020).

TV 2 har syv siders retningslinjer, der gælder for hele koncernen – herunder TV 2 Nyhederne, som står bag tv2.dk. Hos TV 2 tager de interne regler også afsæt i de presseetiske regler, men er yderligere restriktive. Her italesættes selvmord som privat og sidestilles med affærer og sygdomme, og journalisten må kun omtale selvmord efter at have fået grønt lys fra en redaktør:

“Forhold af privat karakter – som eksempelvis sygdom, sidespring eller selvmord – omtales ikke, medmindre vægtige overordnede interesser taler for det, og i så fald kun efter godkendelse på redaktionelt ledelsesniveau.” (TV 2s etiske retningslinjer, 2019: 3).

DR har som det eneste af de udvalgte medier en selvstændig paragraf om selvmord, men deres etiske regler fylder også væsentlig mere med deres 94 sider. Her er reglen, at selvmord som udgangspunkt ikke omtales af frygt for selvmordssmitte:

“DR omtaler som hovedregel ikke selvmord eller selvmordsforsøg. Omtale af selvmord kan risikere at inspirere andre. Selvmord eller selvmordsforsøg kan kun omtales, når det indgår:

- i en særlig relevant sammenhæng som fx en dokumentarudsendelse om emnet eller
- i nyhedsdækningen af en sag, hvor særlige redaktionelle grunde taler for det.” (DR’s Etik, 2019: 15).

DR er dermed det eneste af de seks medier, der med deres retningslinjer viser, at de er opmærksomme på smitterisikoen ved omtale af selvmord.

For at undersøge, om medierne har øvrige retningslinjer for omtale af selvmord, som ikke ligger offentligt tilgængeligt, er mediernes chefredaktører og nyhedschefer blevet kontaktet. Ingen bekræfter yderligere formelle regler, men flere nævnte uskrevne retningslinjer.

Ekstra Bladet har ingen nedskrevne retningslinjer for omtale af selvmord, men det er ikke ensbetydende med, at de ikke har nogen. Således skriver mediets ansvarshavende chefredaktør, Poul Madsen:

”Vi har ikke nedskrevne retningslinjer vedr selvmord, men en klar politik om, at tage størst muligt hensyn til de pårørende og kun i helt særlige tilfælde, hvor det giver mening for offentligheden, overhovedet at nævne, at der er tale om selvmord.” (bilag 6).

Hos Ekstra Bladet er der altså en såkaldt klar, men ikke nedskrevet, politik om, at der godt kan skrives om selvmord, hvis man vurderer, det er i offentlighedens interesse, men uden at komme nærmere, hvad der har en sådan interesse.

DR's etikchef, Anja Lundberg Andersen, kunne berette, at det er kutymen blandt redaktionerne at søge rådgivning hos eksperter:

”Et eksempel er Anders Lund Madsen programserie fra 2018 ”Jeg vil dø”. Her var bl.a. Dansk Forskningsinstitut for selvmordsforebyggelse, Kompetencecenter for selvmordsforebyggelse og Livslinien inddraget aktivt i produktionen og der blev efter hvert program henvist (efter aftale) til Livslinien, så selvmordstruede og pårørende kunne søge hjælp.” (bilag 3).

DR er det eneste af de udvalgte medier, der italesætter, at de søger ekspertviden, når de redaktionelt vil arbejde med selvmord.

Politikens journalistiske chefredaktør, Anne Mette Svane, understreger også, at mediet generelt er tilbageholdende med at skrive om selvmord, dog kan der være undtagelser: *”I enkelte tilfælde oplyser familien, at vedkommende har begået selvmord, og det oplyser vi selvfølgelig. Det gjorde vi bl.a. ved Mads Holger.”* (bilag 5). For Politikens tilfælde bliver der i mailen altså italesat, at man helst undgår at skrive om selvmord, medmindre at nære pårørende selv kommer til mediet med historien.

B.T.'s ansvarshavende chefredaktør, Michael Dyrby, henviser til, at mediet sjældent omtaler selvmord, og det bliver vurderet fra sag til sag, om almen interesse begrundet omtalen:

“Det er altså op til en afgørelse i den konkrete situation, om selvmordet (og evt. navnet) har en interesse, der ligger ud over familien. Det er naturligvis en gråzone, som derfor lader det op til den ansvarshavende chefredaktør at afgøre. Vi omtaler det sjældent. Og i det hele taget har danske medier de samme retningslinier og den samme restriktive holdning.” (bilag 7).

Også hos B.T. italesættes det, at man skriver om selvmord, hvis man anser selvmordet for at være i offentlighedens interesse uden at komme nærmere ind på, hvad det vil sige. B.T. er desuden det eneste medie, der italesætter, at de ser det an fra sag til sag, hvor det hos de øvrige medier kun er de helt særlige tilfælde, der bliver skrevet om.

Hos TV 2 har de ikke yderligere retningslinjer end de nedskrevne (bilag 4), og Berlingske har ikke vendt tilbage på vores efterspørgsel.

Selv om mediernes retningslinjer er offentligt tilgængelige, er det ikke nødvendigvis alle journalister, der har kendskab til de interne retningslinjer. I en spørgeskemaundersøgelse blandt 886 journalister svarer 12 procent, at deres medie ikke har retningslinjer, mens hver femte ikke ved, om mediet har sådanne. Størstedelen (67 procent) har dog kendskab til interne retningslinjer (Blach-Ørsten mfl., 2015: 47).

At en stor del ikke har kendskab til dem, kan skyldes, at det oftest er journalistens eget ansvar at finde dem og følge dem. Blandt andet skriver TV 2 på deres hjemmeside om de etiske retningslinjer: “*Det er alle medarbejderes pligt at kende TV 2s etiske retningslinjer – og efterleve dem i alle vore produktioner*” (TV 2s etiske retningslinjer, 2019).

Mediernes retningslinjer bliver dog hyppigt brugt af de journalister, der tilkendegiver at kende til retningslinjerne, hvor 69 procent har svaret, at de har orienteret sig i retningslinjerne inden for den seneste måned eller det seneste år (Blach-Ørsten mfl., 2015: 48). Journalisten behøver imidlertid ikke nødvendigvis at have læst retningslinjerne for at følge dem, da de indlæres gennem socialisering og overføres gennem osmose (Breed, 1955: 328).

5.2.1 Delkonklusion

Rammerne for omtale af selvmord er særdeles restriktive – både i ordlyden i de presseetiske regler, i Pressenævnets afgørelsespraksis og i mediernes egne etiske retningslinjer, som i nogle tilfælde går længere end de vejledende regler for god presseskik. Samtidig fastholder redaktørerne, at de ikke beskæftiger sig med selvmord, og som det blev nævnt i specialets indledning, bakker journalisterne op om ikke at skrive om det. Selvmord og selvmordsforsøg bør kun omtales, hvis det er af klar almen interesse. Men Pressenævnets afgørelsespraksis er baseret på et fåtal af artikler, der i flere tilfælde er eksemplariske og oftest omhandler sager, hvor der netop ikke er tale om begivenheder, der er af klar almen interesse. Hvornår en hændelse er af klar almen interesse, er derfor

uklart. De restriktive regler tilbageholder journalister fra at omtale selvmord, og når der ikke skrives om det, kan det ikke testes i Pressenævnet. Så længe et fåtal af sager bliver testet i Pressenævnet, vil normen for omtale af selvmord ikke ændres via nævnets afgørelsespraksis. Ligeledes står det ikke til at blive mere tydeligt, hvad klar almen interesse konkret dækker over.

5.3 Indholdsanalyse

I de følgende afsnit vil vi på baggrund af resultaterne fra den udførte kodning gå i dybden med de artikler, der netop omtaler selvmord og selvmordsforsøg. Denne analysedel vil være opdelt efter de tre undersøgelsesspørgsmål, der blev formuleret i det metodiske forarbejde. Analysen vil dermed fungere som en overordnet besvarelse af, hvordan selvmord bliver behandlet i den danske presse. Der vil desuden løbende blive inddraget kvalitative eksempler fra analyseenhederne for at konkretisere de hårde tal, og teoretiske perspektiver inddrages løbende for at analysere resultaterne.

5.4 Frekvens af selvmordshistorier

I denne del af analysen præsenteres og analyseres resultater, der knytter sig til første undersøgelsesspørgsmål:

US1: Hvor ofte skriver dansk presse om selvmord?

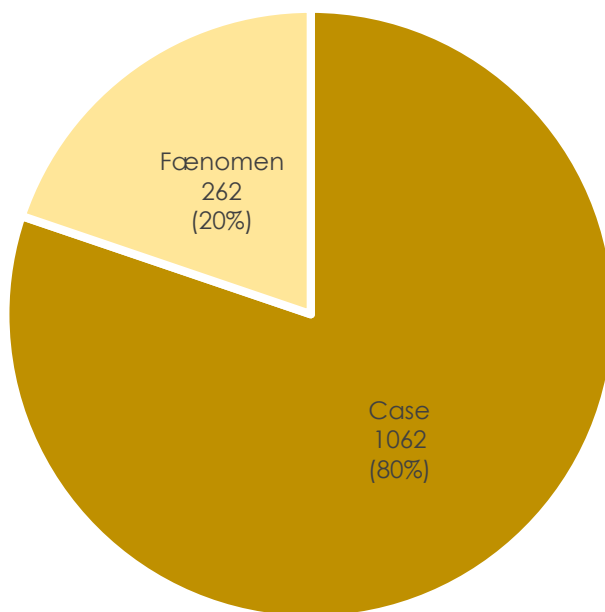
Det er altså hyppigheden, der er centrum for denne analysedel, hvor vi vil besvare, hvor ofte der skrives om forskellige selvmordstemaer, og hvor ofte historien stammer fra udlandet.

5.4.1 Antal historier

Som vi kan se af vores resultater, er der udgivet 1324 artikler, der beskæftiger sig med selvmord som fænomen eller konkrete selvmord, selvmordsforsøg og selvmordstanker. Til trods for de restriktive regler for omtale af selvmord bliver der udgivet cirka fire artikler dagligt om selvmord fordelt på de seks udvalgte medier.

Som det fremgår af figur 2 på næste side, har vi fundet frem til 1062 artikler fra 2019, der omtaler konkrete selvmord. Disse artikler er altså på redaktionerne blevet vurderet til at leve op til en række nyhedsværdier for at blive publiceret.

262 af artiklerne omhandler selvmord som et fænomen, hvor der eksempelvis omtales en høj selvmordsrate på Grønland (DR, 27/09/2019) eller øget risiko for selvmordstanker blandt seksuelle minoriteter (Politiken, 12/08/2019). Hvis man anser resultaterne ud fra Fjelldals (2018) journalistroller, vil det sige, at minimum hver femte artikel, der skrives om selvmord i Danmark, efterlever den oplysende rolle.

Figur 2: Andelen af case- og fænomen-historier om selvmord.

5.4.2 En overrepræsentation af selvmordsangreb

Blandt de artikler, der optræder i vores sampling, handler en betydelig del af dem om selvmordsangreb, typisk i forbindelse med islamistisk terrorisme. Blandt andet blev et bombeangreb på Sri Lanka påskesøndag omtalt massivt. Vi vil i det følgende fremlægge nogle iagttagelser om selvmordsangreb, da disse vil blive frasorteret i resten af analysen. Det gør vi med den begrundelse, at selvmord i terrorismens navn vil skulle belyses med et andet teoretisk grundlag end det, dette speciale lægger op til, og at der vil ligge andre årsager bag, at en journalist vælger at omtale et selvmordsangreb, end hvis en journalist vælger at beskrive et "almindeligt" selvmord.

At selvmordsangreb fylder så meget i vores datasæt kan skyldes, at journalisten ikke anser angrebene som et selvmord, der er underlagt de presseetiske regler. Derfor udfører en selvmordsangreb jo stadig et selvmord, hvorfor det stadig er interessant at påpege, at man i den danske presse på tværs af medietyper ofte omtaler denne form for selvmord. Ud over at leve op til nyhedsværdier ved at påvirke offentligheden, koste flere personer livet og være en kriminel handling, må selvmordsangreb i sig selv være af klar almen interesse, der kan berettige omtalen af netop disse selvmord.

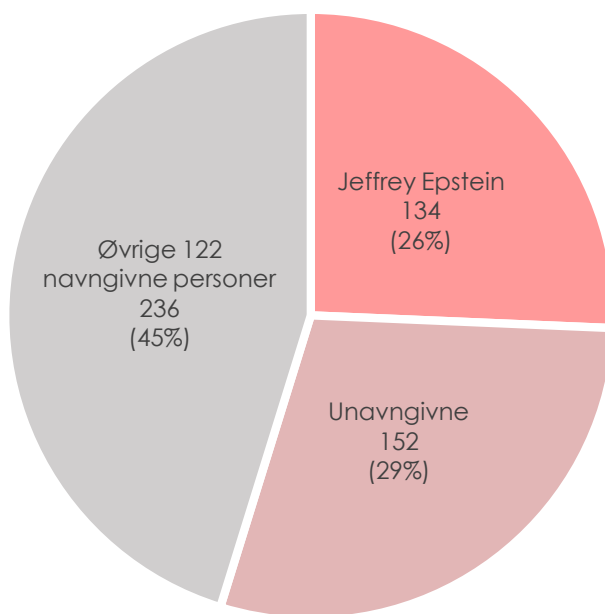
For at sætte nogle ord på artiklerne om selvmordsangreb kan det på baggrund af vores data ses, at der tilnærmelsesvist aldrig formidles oplysninger om personens navn, alder, billede, køn eller andre detaljer.

Som tidligere beskrevet i afsnit 4.4. vil kategorien *mord-selv mord* fortsat være en kategori, der er med i analysen, selvom selvmordsangreb er sorteret fra. Det dækker over familietragedier, kollektivt selvmord, selvmordspagter m.m.

Hele 348 af artiklerne handler om selvmordsangreb, og trækker man de artikler ud af datasættet, er der 714 artikler tilbage til videre analyse.

5.4.3 En overrepræsentation af Jeffrey Epstein

Som det fremgår af figur 3 over navne på omtalte personer i datamaterialet, fylder sagen om Jeffrey Epstein ekstraordinært meget i pressen i 2019 i forhold til øvrige selvmord. 19 procent af samtlige 714 artikler omtaler hans selvmord.

Figur 3: Andelen af artikler om selvmordstemaer om henholdsvis Jeffrey Epstein, unavngivne personer og øvrige 122 navngivne personer.

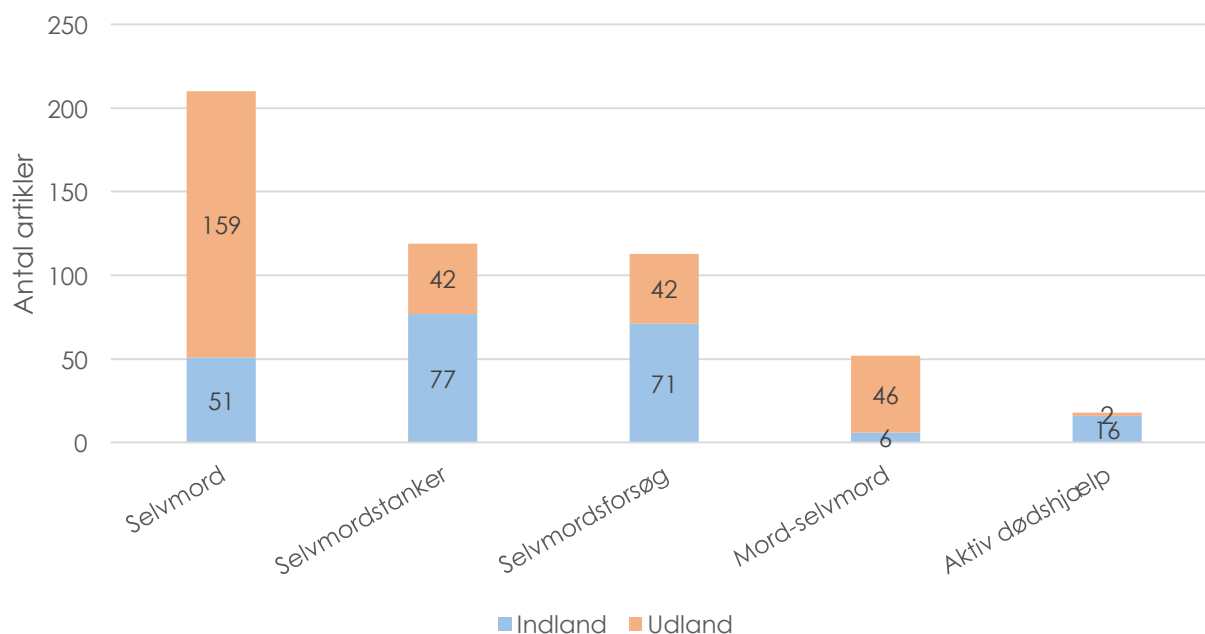
Ved at lade data for disse artikler indgå i den videre analyse ville det mudre billedet af, hvad der ellers skal til, for at et selvmord bliver dækket i den danske presse. Valgte vi ikke at korrigere for casen, ville vores tal sjældent angive noget om, hvordan pressen dækker selvmord generelt, men nærmere hvordan pressen dækker dette selvmord specifikt. At hans selvmord er så interessant for pressen at skrive om, vil vi belyse i afsnit 5.7.

5.4.4 Selvmordstema

For nærmere at besvare, hvor ofte dansk presse dækker selvmord, er de inkluderede artikler opdelt efter forskellige selvmordstemaer.

I vores datasæt optræder artikler om selvmordstanker 119 gange, selvmordsforsøg 108 gange, selvmord 210 gange, aktiv dødshjælp 18 gange og mord-selvmord 52 gange.

Det vil altså sige, at det tema, der går mest igen i dansk presse, faktisk er det egentlige selvmord.

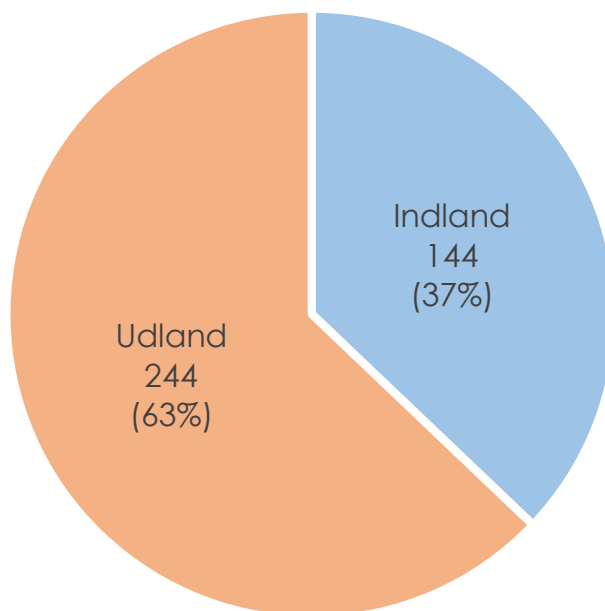
Figur 4: Antal artikler om selvmordstemaer fordelt på henholdsvis indland og udland korrigeret for selvmordsangreb og Jeffrey Epstein.

Ser man nærmere på, hvordan selvmordstemaerne adskiller sig, alt efter om historien stammer fra indland eller udland, handler historier fra udlandet for det meste om selvmord, se figur 4. Blandt danske historier er der flest, der handler om selvmordstanker eller selvmordsforsøg. Aktiv dødshjælp forekommer meget sjældent for både ind- og udland, men primært fra indland, derimod stammer historier om mord-selvmord som regel fra udlandet. Ser man samlet på indlands-historier om selvmord, aktiv dødshjælp og mord-selvmord, er denne gruppe ($n=73$) tilsvarende antallet af både selvmordsforsøg ($n=71$) og selvmordstanker ($n=77$), og de tre selvmordstemaer omtales altså med næsten samme hyppighed.

Fremadrettet vil vi dog ikke behandle selvmordstanker yderligere i dataanalysen, da de presse-etiske retningslinjer i sin ordlyd kun gælder ved omtale af selvmordsforsøg og selvmord – og ikke selvmordstanker, selvom dette stadig er et følsomt emne for pressen. *Mord-selvmord*, *aktiv dødshjælp* og *selvmordsforsøg* vil ligeledes ikke fremgå som selvstændige kategorier, men vil fremover høre under betegnelsen *selvmord*, som nævnt i afsnit 4.4.

Kommende data, der vil blive analyseret, er dermed både korrigeret for *selvmordstanker*, *selvmordsangreb* og sagen om Jeffrey Epstein samt for artikler, der omhandler selvmord som fænomen. Dette efterlader os med 388 artikler, som lever op til vores kriterier.

5.4.5 Antal indland- og udlandshistorier

Figur 5: Andelen af indland- og udlandshistorier om selvmordstemaer korrigeret for selvmordstanker, selvmordsangreb og Jeffrey Epstein.

Figur 5 viser, at de undersøgte medier oftere skriver om udenlandske selvmordshistorier end danske, hvor 63 procent af historierne er udenlandske, mens 37 procent af historierne handler om danske hændelser.

Det er uventet, at der er flere historier fra udland end indland, da det omvendte ville have været i overensstemmelse med VISAK-kriterierne. Det kan blandt andet skyldes, at distancen til hændelsen gør, at journalisterne træder mindre varsomt og er mindre tilbageholdende. Desuden regnes afstand som en formildende omstændighed af den norske udgave af Pressenævnet – Pressens Faglige Udvalg (Fjellidal, 2018: 65), hvilket også kan tænkes at være tilfældet i Danmark – især fordi der er mindre sandsynlighed for, at pårørende til personer uden for Danmark klager til det danske Pressenævn over omtalen. Det kan også være, fordi der er andre medietraditioner i de udenlandske medier, der bliver citeret, eller fordi personerne omtalt er verdenskendte og derfor har større nyhedsværdi end eksempelvis en ukendt person i Danmark har.

Selv når man ser bort fra selvmordsangreb, sagen om Jeffrey Epstein og fænomenet selvmord, handler den danske presses selvmordshistorier mest af alt om hændelser fra udlandet. I vores resultater fremgår det, at konkrete selvmord i Danmark bliver omtalt i 73 artikler i løbet af 2019. Dette

er ganske få tilfælde sammenlignet med de omkring 600 selvmord, der hvert år registreres i Danmark, især fordi vores data ikke kun omhandler selvmord begået i løbet af ét år, men hændelserne kan ligge flere år tilbage, og da det samme selvmord kan være omtalt flere gange i samme medie eller på tværs af medierne. Med samme forbehold *in mente* er der 71 omtaler af selvmordsforsøg i dansk presse i 2019, hvilket også er en ganske lille brøkdel af de 6.000-12.000 selvmordsforsøg, der hvert år begås i Danmark.

5.4.6 Delkonklusion

Som det er set i dette analyseafsnit om, hvor ofte der skrives om selvmord i dansk presse, kan det konstateres, at de seks største danske nyhedssites samlet publicerede 1324 artikler i 2019 om selvmord, hvoraf 1062 handler om konkrete selvmord, selvmordsforsøg og selvmordstanker. Dette tal er dog kun et udtryk for det, der kan måles, og der må forventes at være et betydeligt mørketal, i forhold til de artikler vores søgeord ikke har kunnet fange. Det egentlige antal må derfor forventes at være højere.

Læser man de presseetiske regler, mediernes interne politikker samt de yderligere tilføjelser, vi har modtaget på mail, får man indtrykket af, at omtalen af selvmord er tilnærmelsesvis ikkeeksisterende i dansk presse. Men med den mængde artikler om selvmordstemaer, der nu engang er skrevet i 2019, vil det være forkert at sige, at der slet ikke skrives om selvmord i dansk presse. Et andet billede tegner sig imidlertid, når der er tale om danske sager om selvmord og selvmordsforsøg, hvilket ganske sjældent omtales. Konklusionen på denne analysedel er således tvetydig: Overordnet skrives der forholdsvis ofte om selvmordstemaer i dansk presse, men konkrete selvmord begået eller forsøgt begået i Danmark bliver sjældent til nyheder.

5.5 Kendetegn ved selvmordshistorier

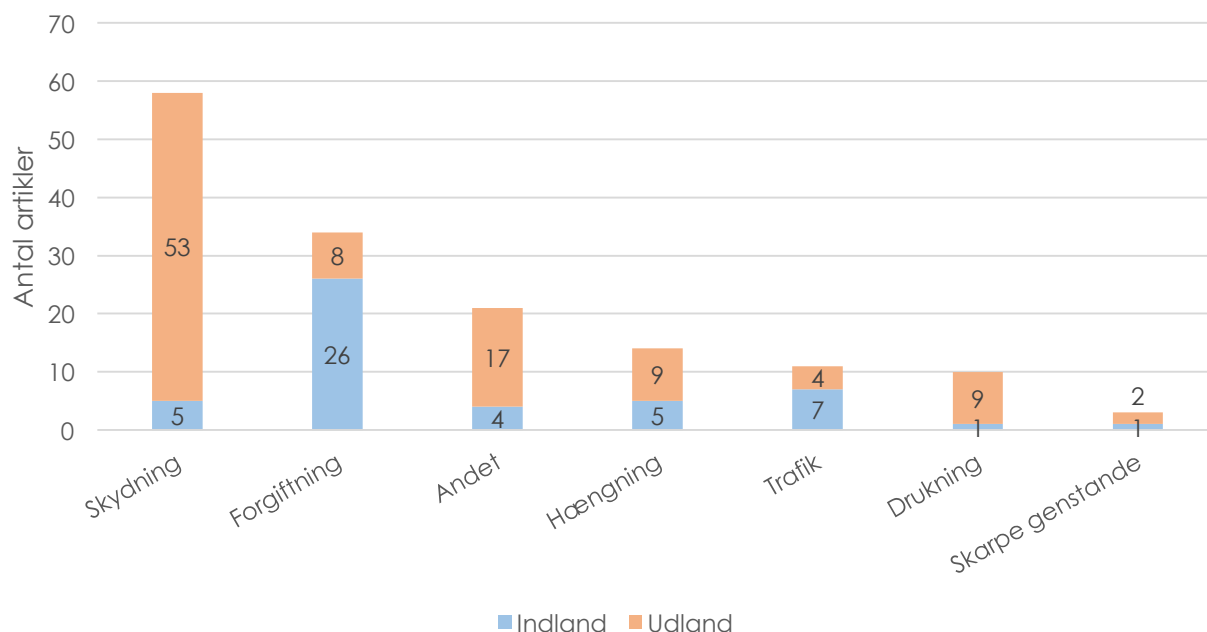
Hvor forhenværende analysedel kastede lys over, hvor ofte der bliver skrevet om selvmord i dansk presse, vil denne del komme nærmere, hvilke selvmord der bliver skrevet om qua undersøgelses-spørgsmål 2:

US2: Hvilke selvmord bliver omtalt i dansk presse?

For at besvare dette undersøgelsesspørgsmål vil vi se nærmere på vores data, der handler om, hvilke personers selvmord der bliver gjort til nyheder, og hvilke forhold omkring selvmord som hyppigt ender som nyheder. For at besvare dette inddrager vi resultater vedrørende selvmordsmetoden, lokationen, personens status og demografiske forhold.

5.5.1 Selvmordsmetoden

I dette afsnit vil vi se nærmere på de tilfælde, hvor metoden for selvmordet eller selvmordsforsøget bliver nævnt. På figur 6 er det afbilledet, hvor hyppigt forskellige metoder nævnes, og hvordan metoderne fordeler sig på ind- og udenlandske historier.

Figur 6: Selvmordsmetoder nævnt i artikler om selvmordstemaer fordelt på indland- og udlandshistorier korrigeret for selvmordstanker, selvmordsangreb og Jeffrey Epstein.

Ved 61 procent af artiklerne er metoden ikke nævnt. Denne afhandling kan dog ikke besvare, hvorvidt journalisten har fravalgt at bringe denne detalje, eller om detaljen var utilgængelig for journalisten. På baggrund af vores data kan det dog pointeres, at der er større sandsynlighed for, at metoden er nævnt, hvis der er tale om en historie fra udlandet, hvor metoden bliver nævnt i 41,8 procent af tilfældene, end hvis det er en historie om en dansk sag, hvor metoden bliver nævnt i 34 procent af tilfældene.

Hvis metoden endelig nævnes, vil det som oftest være selvmord ved skydning, og det vil som regel være en nyhed fra udlandet, hvilket er i overensstemmelse med udenlandske studier, hvor skydning som metode er fundet overrepræsenteret (Machlin mfl., 2013: 13). At vi også i danske presse ser en del udlandshistorier med skydning nævnt som selvmordsmetode, kan skyldes, at der som regel vil være tale om citathistorier fra udenlandske medier.

Den næsthøjest nævnte metode er forgiftning, hvor de fleste nyheder handler om danske sager, hvilket også er en af de mest anvendte selvmordsmetoder i Danmark (Jensen & Konieczna, 2015: 14).

Når metoden har været skarpe genstande, ender det sjældent i medierne. For denne undersøgelse fremkom kun tre tilfælde for hele 2019, og kun én af dem var en dansk historie. Samme tendens gør sig gældende ved metoderne hængning og drukning, der også optræder meget få gange i kodningen, selvom disse er blandt de hyppigste benyttede ved selvmord i Danmark (ibid.). *Trafik* optræder også sjældent, men det vil modsat førnævnte tilfælde oftere være historier fra indland end udland. Dette er i tråd med, at et selvmord, der sker i trafikken, kan påvirke offentligheden og derfor være nyhedsværdigt (Beam mfl., 2017). Hvorimod selvmord begået i trafikken i udlandet ikke påvirker den danske offentlighed, hvilket gør, at historierne ikke er væsentlige qua VISAK-kriterierne.

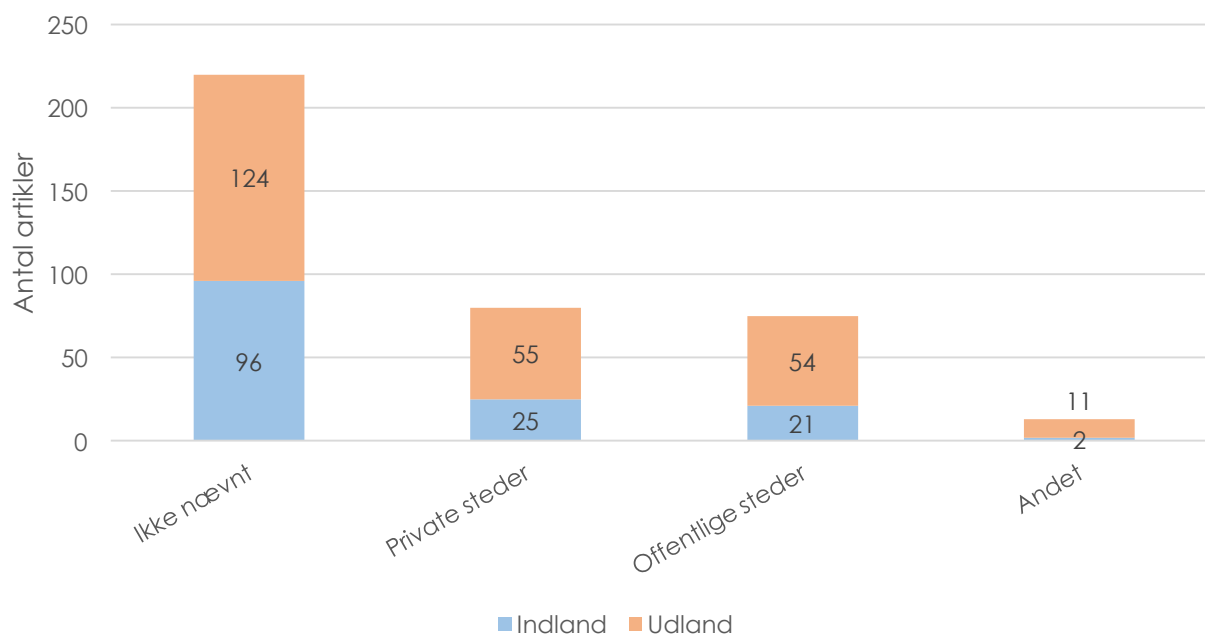
Ved nyheder fra udlandet kan vi også se, at variabelen *andet* optræder næsthyppest, når selvmordsmetoden er nævnt. Selvom vi ikke kan spekulere i, hvilke metoder det afdækker, er det værd at bide mærke i, at der er en del historier om selvmord fra udlandet, som adskiller sig fra de hyppigst benyttede metoder i Danmark (Jensen & Konieczna, 2015). Det kan være, der er tale om nye, bizarre eller usædvanlige selvmordsmetoder, da dette kan gøre selvmord nyhedsværdigt (Beam mfl., 2017; Blood mfl., 2007; Machlin mfl., 2013). Dette er blandt andet tilfældet i et eksempel fra DR i en artikel med rubrikken "*De skal straffes': DBU går til angreb på Iran efter kvindelig fodboldfans selvmord*" (DR, 12/09/2019), hvor en kvinde satte ild til sig selv, eller i en artikel fra Ekstra Bladet med rubrikken "*Kvinde tiltalt: Drev sin kæreste til selvmord*" (Ekstra Bladet, 31/10/2019), hvor en mand hoppede ud fra en høj bygning. Når der til gengæld er ganske få artikler om danske selvmord, som er kategoriseret som *andet*, kan det tyde på, at journalisterne er mere tilbageholdende med at skrive om danske selvmord, hvis nyhedsværdien udelukkende kan begrundes i en bizar eller usædvanlig selvmordsmetode, der ellers ville leve op til nyhedsværdier eller VISAK-kriterierne.

5.5.2 Lokationen for selvmordet

På figur 7 på næste side er det afbilledet, hvor hyppigt lokationen for selvmordet er blevet nævnt, og om det i så fald fandt sted på privat eller offentlig grund.

Ligesom med metoden er det ofte tilfældet, at stedet ikke bliver nævnt, nærmere bestemt 56,7 procent. Når det endelig bliver nævnt, har selvmordet lige ofte fundet sted i private rammer som i offentligheden.

Der er ikke nogen nævneværdig forskel i, om offentlige eller private selvmord oftere bliver beskrevet i henholdsvis indenlandske eller udenlandske nyheder.

Figur 7: Lokationen for selvmord i artikler om selvmordstemaer fordelt på indland- og udlandshistorier korrigeret for selvmordstanker, selvmordsangreb og Jeffrey Epstein.

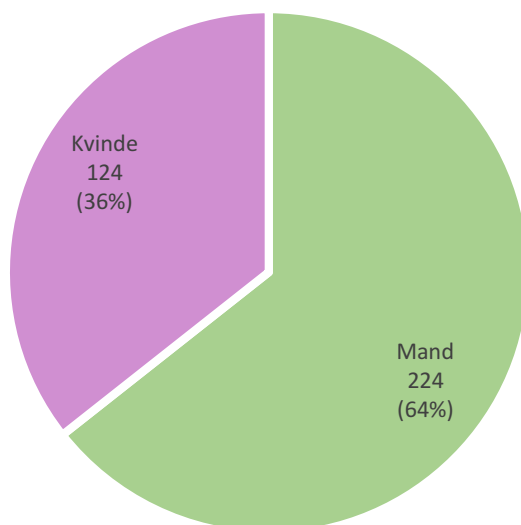
Ifølge Machlin mfl. (2013) bliver selvmord oftere omtalt i australske medier, hvis de foregår uden for hjemmet. Dette stemmer overens med rationalet om, at journalister begrundet omtale af selvmord med, at det påvirker offentligheden (Beam mfl., 2017). Derfor er det særligt interessant, at selvmordet eller selvmordsforsøget i halvdelen af de artikler, hvor lokationen nævnes, er foregået i private hjem. Det er bemærkelsesværdigt, da der her ikke er nogen tydelig begrundelse eller nyhedsværdi, der taler for, at disse selvmord bliver til nyheder. Når et selvmord er begået i private hjem, må der altså være andre forhold omkring personen eller selvmordet, som ligger til grund for, at selvmordet er endt med at blive en nyhed (Beam mfl., 2017; Jamieson mfl., 2003).

5.5.3 Alder- og kønsfordeling

Efter at have afdækket selvmordsmetoden og lokationen for selvmordet, er det nærliggende også at kaste lys over, hvilke demografiske gruppers selvmord, der som oftest ender som nyheder.

Det fremgår af datamaterialet, at den omtalte person sjældent omtales ved navns nævnelser, men som figur 8 på næste side viser, er det ikke ensbetydende med et totalt fravær af detaljer om personen, da vedkommendes køn i 90 procent af tilfældene nævnes direkte eller indirekte i artiklen.

Fokuseres der udelukkende på de artikler, hvori kønnet er nævnt, skrives der flest selvmordshistorier om det mandlige køn: 64 procent af tilfældene handler om mænd, mens 36 procent af tilfældene handler om kvinder.

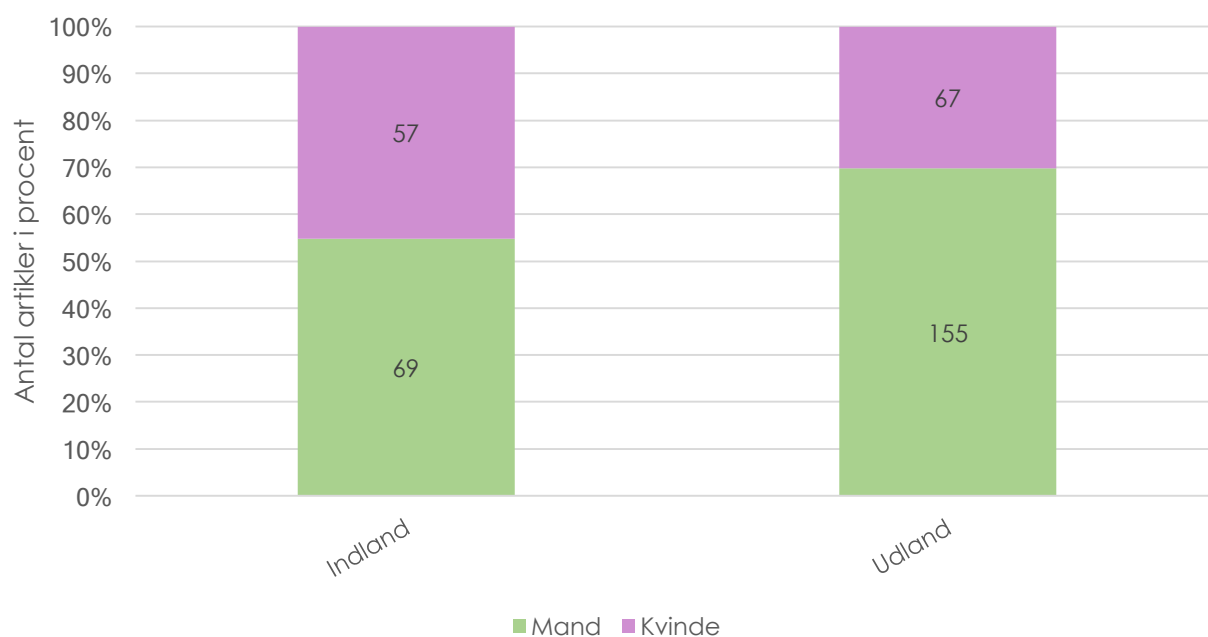
Figur 8: Kønsfordeling på personer omtalt i artikler om selvmordstemaer korrigeret for selvmordstanker, selvmordsangreb og Jeffrey Epstein.

Hvis man sorterer selvmordsforsøgene fra, er der en kønsfordeling, hvor mænd udgør hele 76 procent af artiklerne, og kvinderne udgør 24 procent. Sammenlignet med selvmordsraterne er mændene forholdsvist præcist repræsenteret sammenlignet med selvmordsstatistikker, hvor to tredjedele af selvmord på verdensplan bliver begået af mænd (World Health Organization, 2019: 9). Derimod er kvinderne underrepræsenteret i dansk presse, da de kun udgør en femtedel.

Inddrager man igen selvmordsforsøgene, kan man se, at repræsentationen er marginalt anderledes, alt efter om der er tale om nyheder fra Danmark eller udlandet.

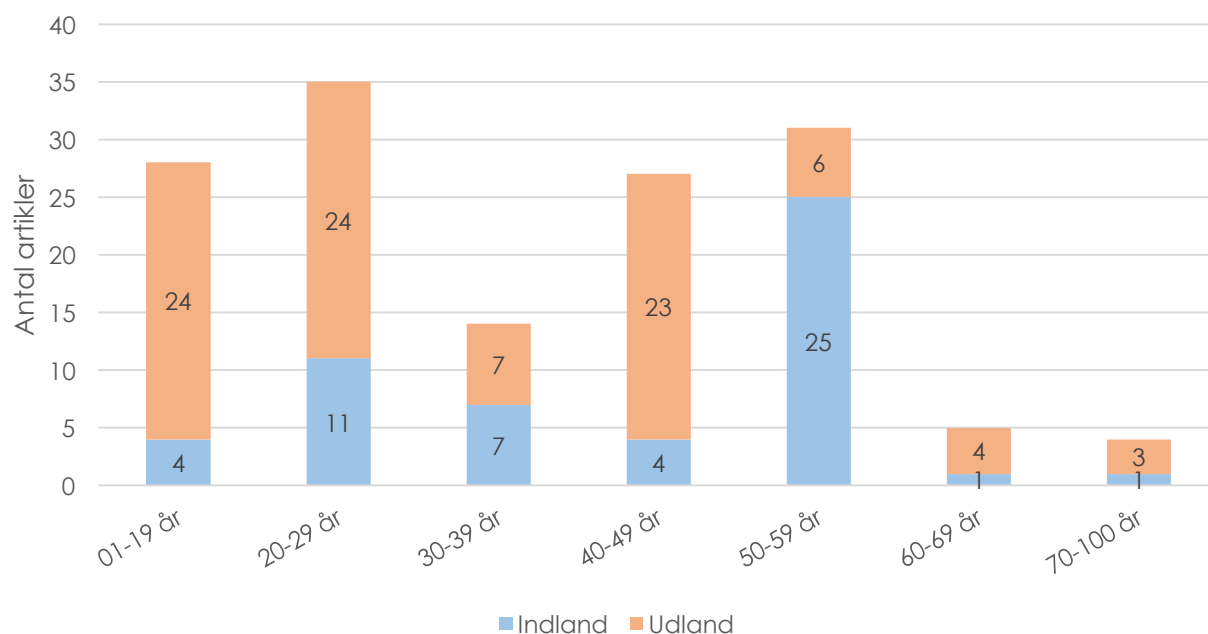
Som det ses af figur 9 på næste side, skyldes den skæve fordeling især, at der er flest nyheder fra udlandet, hvor det mandlige køn dominerer kønsfordelingen, mens det nærmere er en ligelig fordeling ved indlandshistorierne.

Ser man nærmere på, hvordan aldersfordelingen er blandt selvmorderne, er det også påfaldende, hvor ofte alderen på personen udelades. I hele 63 procent af tilfældene bliver personens alder ikke nævnt. Sorterer man de 63 procent fra og sætter resten under lup, står det klart, at der ikke er tale om en normalfordeling, når det kommer til aldersgrupper repræsenteret i selvmordshistorier.

Figur 9: Kønsfordeling på personer omtalt i artikler om selvmordstemaer fordelt på indland- og udlandshistorier korrigeret for selvmordstanker, selvmordsangreb og Jeffrey Epstein.

Blandt de artikler, hvor alderen er nævnt, omhandler 43 procent af artiklerne personer under 29 år, hvoraf den yngste er 10 år. Personer i 30'erne bliver der sjældent skrevet om, hvor det modsatte gør sig gældende for personer i 40'erne og 50'erne. Men fra alderen 60 år og op til den ældste person på 93 år er der forsvindende få artikler, se figur 10.

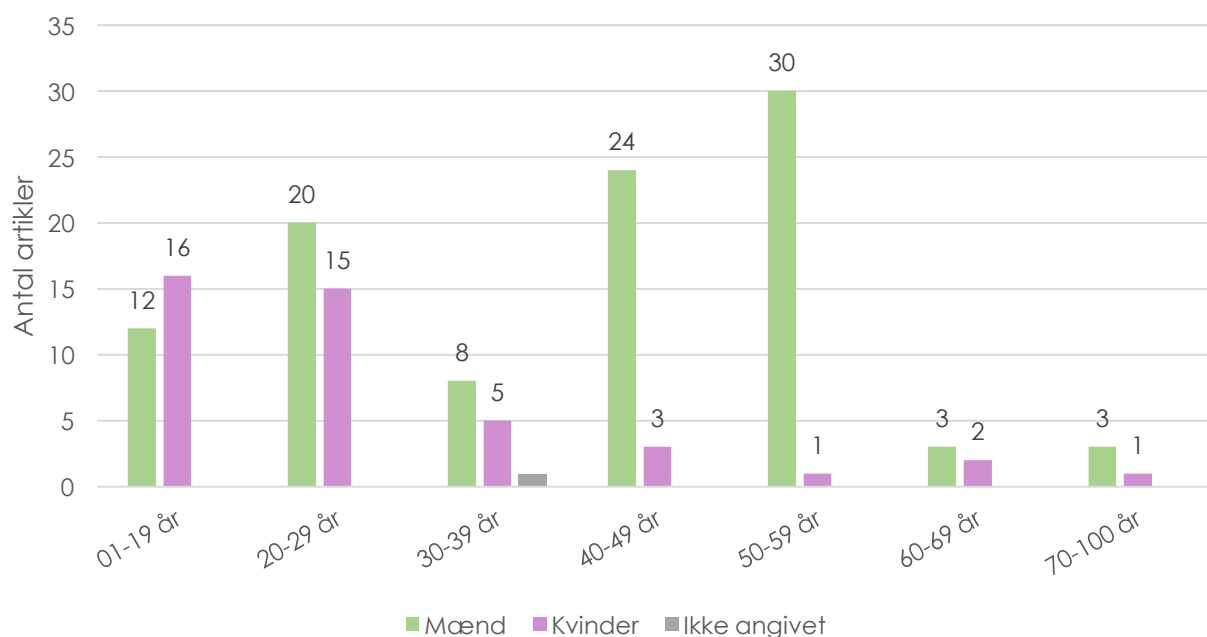

Figur 10: Aldersfordeling på personer omtalt i artikler om selvmordstemaer fordelt på indland- og udlandshistorier korrigeret for selvmordstanker, selvmordsangreb og Jeffrey Epstein.

Fordeles artiklerne om henholdsvis indenlandske og udenlandske sager for aldersgrupperne, ses atter en forskel i dækningen. Der skal dog tages det forbehold, at der kun er få artikler, der nævner alderen (37 procent) på personen, og derfor kan der være statistisk usikkerhed forbundet ved yderligere kategorisering af data. Der kan dog konstateres en tendens til, at personer i aldersgruppen 50-59 år er dem, der oftest bliver omtalt i danske medier, når det handler om danske sager. I nyheder fra udlandet er det især unge, der bliver omtalt i aldersgruppen under 30 år. Personer over 60 år er den aldersgruppe, der er mindst repræsenteret i både indenlandske og udenlandske nyheder.

At frekvensen for artikler om unge personer er høj stemmer overens med studier fra udlandet, hvor yngre personers selvmord har vist sig at være overrepræsenteret i medierne sammenlignet med selvmordsstatistikkerne (Au mfl., 2004; Machlin mfl., 2013; Niederkrotenthaler mfl., 2009). De samme studier har også observeret, at selvmord blandt personer over 60 år er underrepræsenteret i medierne, hvilket vores resultater også tyder på.

Krydser man data for aldersgrupperne og kønsfordelingen, får man indsigt i, om de forskellige aldersgrupper gør sig særligt interessante for medierne at skrive om, alt efter hvilket køn der er tale om.

Figur II: Alders- og kønsfordeling på personer omtalt i artikler om selvmordstemaer korrigeret for selvmordstanker, selvmordsangreb og Jeffrey Epstein.

143 artikler nævner både personens alder og køn. Som det fremgår af figur II, lader det til, at kvinders selvmord og selvmordsforsøg hyppigere bliver omtalt ved yngre kvinder. Ved artikler, der

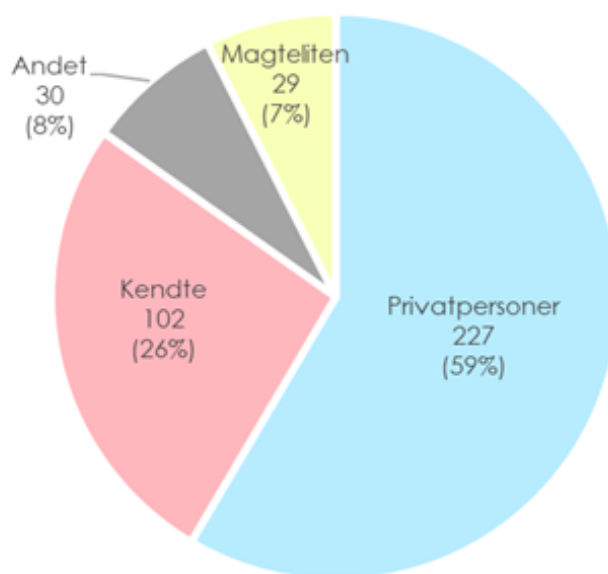
nævner både alder og køn på personen, ses det, at mænds selvmord og selvmordsforsøg oftest omhandler personer mellem 40 og 59 år, mens det for kvinder derimod gælder, at deres selvmord og selvmordsforsøg oftest bliver omtalt, når de er mellem 1-29 år.

En forklaring er, at unge personers selvmord er opsigtsvækkende, uventede og sensationelle, og omtalen derfor kan rationaliseres hos journalisten. At unge begår selvmord lever generelt op til nyhedsværdier som dårlige nyheder og overraskelse foruden andre nyhedsværdier, der kan være koblet til den enkelte sag. Når unges selvmord bliver til nyheder, vil det desuden kunne forklares ved rationalet om, at en sag kan opfattes som usædvanligt på baggrund af alderen (Beam mfl., 2017), da det er usædvanligt, at unge personer dør. Dog er det tydeligvis ikke nok i sig selv, at et ungt menneske har begået selvmord, for at det er nyhedsværdigt. Hvis det var sådan, ville alle selvmord begået af unge mennesker ende som nyheder, og det er ikke tilfældet. Altså må der være andre faktorer omkring selvmordet, som giver det nyhedsværdi.

Selv mord begået af personer – primært mænd – i alderen 40-59 år bliver også ofte rapporteret. Når der rapporteres om selvmord begået i denne aldersgruppe, ser det ikke ud til, at alderen i sig selv gør hændelsen nyhedsværdig. Derimod er det andre faktorer om selvmord, der gør, at det ender som en nyhed. Statistisk set er det denne aldersgruppe, der oftest begår selvmord, og der er derfor større sandsynlighed for, at det ender i medierne (Jørgensen, 2018). Selvmord i denne aldersgruppe skyldes ofte ensomhed og psykiske problemer (ibid.), hvilket også er temaer, der afspejler sig i de artikler, der handler om selvmord begået i denne aldersgruppe – foruden kriminelle handlinger. At unges selvmord rapporteres lige så ofte som selvmord fra den aldersgruppe, hvor de fleste selvmord faktisk begås, understreger pointen om, at journalister finder unges selvmord særligt relevant at skrive om.

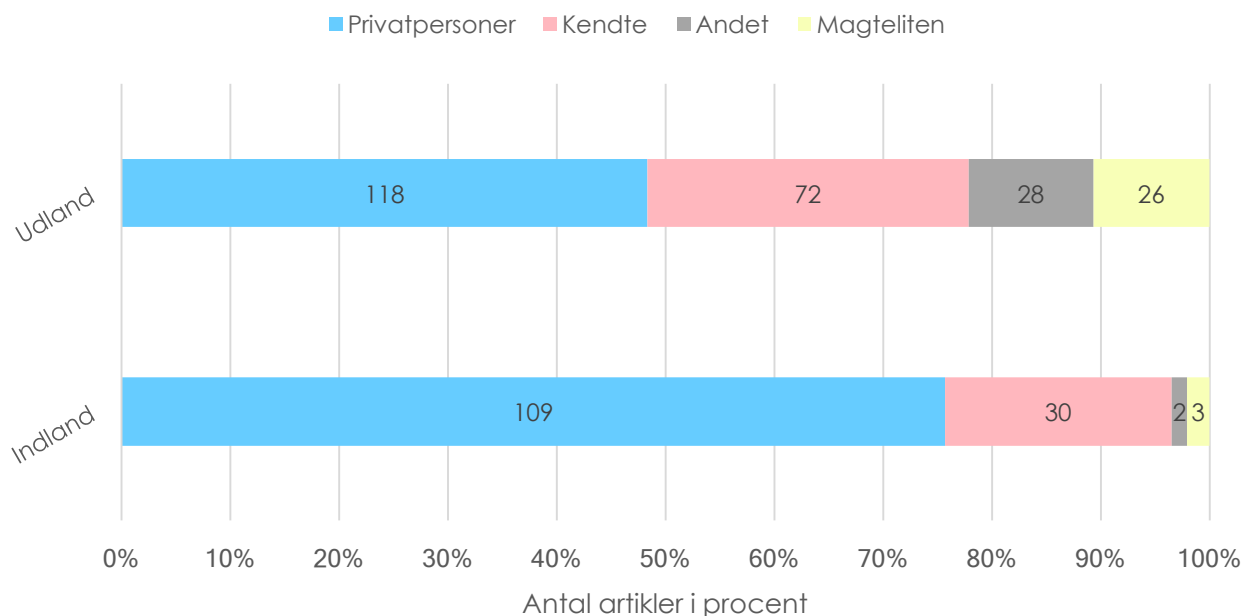
5.5.4 Personens status

På figur 12 på næste side ses fordelingen mellem, hvilken status personer tilskrives i artikler omhandler konkrete selvmord for både udenlandske personer og danske personer. Når medier omtaler konkrete selvmord eller selvmordsforsøg, handler langt størstedelen af selvmordene om privatpersoner og i mindre grad om kendte personers selvmord. Enheder, hvor personen er kategoriseret som *magtelite*, udgør den mindste andel.

Figur 12: Antal artikler om selvmordstemaer fordelt på henholdsvis privatpersoner, kendte, magtelisten og øvrige personer korrigeret for selvmordstanker, selvmordsangreb og Jeffrey Epstein.

Ser man nærmere på, hvordan det fordeler sig i forhold til danske og udenlandske personers selvmord, ser det anderledes ud. Som det kan læses af figur 13, handler knap halvdelen af historierne om udenlandske personers selvmord om privatpersoner.

Figur 13: Status på personer omtalt i artikler om selvmordstemaer fordelt på indland- og udlandshistorier korrigeret for selvmordstanker, selvmordsangreb og Jeffrey Epstein.

Her ses det også, at når historien omhandler kendte personers selvmord, så er det især personer fra udlandet, der bliver skrevet om. Ligeledes fremgår det, at når selvmord omhandler magtelisten,

er det i høj grad den udenlandske magtelite. For selvmord omtalt i medierne vedrørende indland, er det klart størstedelen, der handler om privatpersoner, i mindre grad kendte personer og ganske sjældent magteliten.

På baggrund af ordlyden i de presseetiske regler og Pressenævnets afgørelsespraksis er det overraskende, at så stor en andel af artiklerne beskæftiger sig med privatpersoners selvmord og selvmordsforsøg både, hvad angår danske og udenlandske sager, da dette ikke som udgangspunkt er af klar almen interesse. Samtidig peger udenlandske studier på, at journalister blandt andet kan begrunde omtale af selvmord, hvis selvmordet omhandler kendte eller offentlige personer (Beam mfl., 2017), hvilket er i uoverensstemmelse med, at der ifølge vores resultater i danske medier skrives en hel del om privatpersoners selvmord. Disse personer må antages ikke som udgangspunkt at være nyhedsværdige i sig selv, da deres død ikke påvirker offentligheden. Det må antages, at de fleste personer, der begår selvmord, er privatpersoner, hvilket kan være en af grundene til, at privatpersoners selvmord er dem, der oftest bliver omtalt.

Ved en gennemgang af de selvmordssager, der handler om privatpersoner i Danmark, kan artiklerne deles op i fire kategorier:

- Ulykker i offentligheden (“Politiet stadig på bar bund - offentliggør billeder af død mands tatoveringer” (TV 2, 14/03/2019), “Kvinde død efter fald fra 6. sal” (B.T., 21/05/2019)).
- Kriminalsager (“59-årig mand har begået selvmord i arresten - sigtet for overgreb på 10-årig” (B.T., 18/08/2019), “Mettes lig blev gemt i et køleskab: Jeg svigtede hende” (B.T., 26/11/2019)).
- Tilknytning til offentlige personer (“Kandis-Johnny om konens selvmord: Et sår som aldrig heler” (Ekstra Bladet, 08/04/2019), “‘Paradise’-deltager taler ud om kærestens død i ny podcast” (B.T., 14/06/2019)).
- De samfundskritiske og beskyttende (“23-årige Emils tvillingebror begik selvmord: Jeg ser min bror i alle, der har det svært” (DR, 07/04/2019), “Rapport: Selvmord på særlig sikret ungdomsinstitution” (Ekstra Bladet, 13/12/2019)).

Omtalen kan altså skyldes, at disse selvmord eller selvmordsforsøg har påvirket offentligheden på anden vis ved eksempelvis at være sket et offentligt sted, at der har været bizarre eller særlige forhold omkring dødsfaldet, som journalisten fandt nyhedsværdigt, eller at personen selv eller dennes nærtstående familie har udtalt sig om selvmordet eller selvmordsforsøget til pressen eller i offentligheden på anden vis, eksempelvis via et opslag på de sociale medier.

5.5.5 Delkonklusion

Hvilke selvmord, der bliver til nyheder i dansk presse, afhænger af, om hændelsen er sket i Danmark eller udlandet. Dansk presse beskæftiger sig især med privatpersoners selvmord og selvmordsforsøg, men ikke fordi selvmordet i sig selv har nyhedsværdi. I stedet er det andre faktorer

om selvmordet, der lever op til nyhedsværdier eller kan rationaliseres, ved at det eksempelvis forstyrrer offentligheden eller er usædvanligt. Dette ses blandt andet, ved at selvmordsmetoden skydning er stærkt repræsenteret, da det er en opsigtsvækkende metode med høj dødelighed, og ved at unges selvmord er stærkt overrepræsenteret, da det er usædvanligt. Overordnet kan det altså konkluderes, at den danske presse beskæftiger sig med selvmord, hvis der er forhold omkring selvmordet, som er usædvanligt, voldeligt, påvirker offentligheden, omhandler en kriminel handling eller belyser et problem.

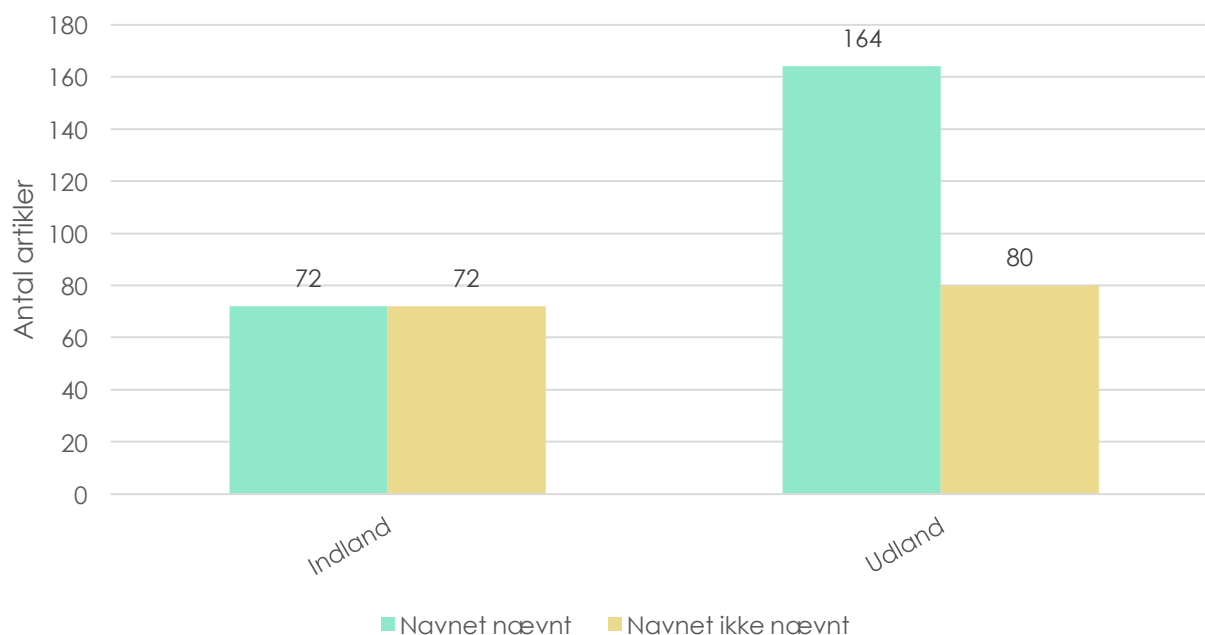
5.6 Detaljegraden i selvmordshistorier

I denne del vil vi komme nærmere, hvordan selvmord dækkes i dansk presse på baggrund af følgende undersøgelsesspørgsmål:

US₃: Hvilke detaljer og elementer til- og fravælger dansk presse i nyheder om selvmord?

For at besvare dette undersøgelsesspørgsmål vil vi se nærmere på data fra kodningen, der handler om, hvilke detaljer om personers selvmord, der bliver inddraget i nyhederne, og hvilke elementer, journalisten vælger at inddrage. Dette vil fortsat være med udgangspunkt i de 388 artikler om konkrete selvmord og selvmordsforsøg.

5.6.1 Detaljer om selvmordet

Figur 15: Frekvensen for nævnelse af navn på personer omtalt i artikler om selvmordstemaer fordelt på indland- og udlandshistorier korrigeret for selvmordstanker, selvmordsangreb og Jeffrey Epstein.

Som det fremgår af figur 15 på forrige side, bliver navnet på personen nævnt i størstedelen af artiklerne med 67,2 procent omhandlende selvmord og selvmordsforsøg i udlandet. For de danske sager er der dog ikke en tendens til, at navnet hverken bliver nævnt eller udeladt, da dette i begge tilfælde er observeret i 72 af artiklerne (50 procent).

Det fremgår af vores data, at de fleste danske konkrete selvmord blot omtales en enkelt gang i løbet af den undersøgte tidsperiode, men at enkelte navne går igen. Blandt andet ses det, at bloggeren Fie Laursen optræder i 19 artikler i datasættet.

Hvor hyppigt, der fremgår et billede af den omtalte person, har vi også undersøgt.

	Privatperson	Kendte	Andet	Magteliten	Total
		Indland			
Med billede	23	9	0	2	34
Uden billede	86	21	2	1	110
Total	109	30	2	3	144
		Udland			
Med billede	23	46	5	15	89
Uden billede	95	26	23	11	155
Total	118	72	28	26	233
Hovedtal	227	102	30	29	388

Tabel 1: Frekvens af billede af omtalte person i artikler om selvmordstemaer fordelt over status samt indland- og udlandshistorier korrigeret for selvmordstanker, selvmordsangreb og Jeffrey Epstein.

Som det ses på tabel 1, undlades et billede af personen i størstedelen af artiklerne. Overordnet er der et billede af personen, der har begået selvmord eller forsøgt dette i hver tredje artikel, og det ses hyppigst i historier fra udlandet. Blandt udlandshistorierne indeholder hver tredje analyseenhed et billede af personen, hvilket kun gør sig gældende for hver fjerde artikel omhandlende danske selvmordssager. Der er også forskel på, hvor ofte en person er afbilledet, alt efter om der er tale om en privatperson, en kendt eller en person, der er en del af magteliten – og igen afhænger det af, om historien er fra Danmark eller udlandet.

En af de større forskelle er, at der oftest er et billede af personen, hvis artiklen omhandler en kendt person fra udlandet, hvorimod der oftest undlades et billede af personen, hvis omtalen handler om en kendt person fra Danmark. I de fleste artikler om privatpersoner er et billede udeladt, uanset om personen er fra Danmark eller udlandet.

Som det også fremgår i afsnit 5.5.3, inddrages der ofte detaljer om personens køn. Til gengæld undlades ofte informationer om personens alder, hvordan personen har begået eller forsøgt selvmord, og hvor det er fundet sted.

Generelt har vi observeret, at der er inddraget flere detaljer om personen og forholdet omkring selvmordet i historier fra udlandet, hvilket tyder på, at der kan være forskelle i, hvordan journalister behandler selvmord fra henholdsvis Danmark og udlandet.

Når journalisten inddrager detaljer om navnet og omstændighederne for selvmordet, kan dette også være, fordi journalisten har citeret udenlandske medier, som kan have tradition for at bringe flere detaljer, end den danske presse normalt ville gøre i tilfælde af en dansk sag. I Norge er det observeret, at journalisterne tager afstand fra traditioner i udenlandsk dækning af selvmordshistorier. Når de rapporterer om et selvmord fra et pressemøde, eller bygger historien op om artikler i udenlandske medier, oversætter de ikke bare sproget, men bruger også deres egne medietraditioner - så journalisterne eksempelvis undlader detaljer, de ikke ville have inddraget, hvis der var tale om en norsk sag (Fjellidal, 2018: 50). Tilsyneladende er dette ikke fuldstændigt gældende for danske medier, da der som udgangspunkt er inddraget flere detaljer om både personen og omstændighederne for selvmordet, hvis der er tale om en nyhed fra udlandet. Denne undersøgelse kan dog ikke belyse, hvorvidt journalisten har udeladt yderligere detaljer.

5.6.2 Tilstedeværelse

I det følgende gennemgår vi tilstedeværelsen af forskellige elementer, som kan være med til at indikere, hvordan journalisten behandler selvmordet, og hvilke faktorer der kan ligge bag, at selvmordet er blevet til en nyhed.

	Hjælpeboks	Virialitet	Offentliggørelse
Til stede	49 (13 %)	45 (12 %)	40 (10 %)
Ej til stede	339 (87 %)	343 (88 %)	348 (90 %)

Tabel 2: Frekvens af artikler om selvmordstemaer med henvisning til henholdsvis oplysninger om hjælp til selvmordstruede, at historien er gået viralt og at familie eller pårørende har offentliggjort hændelsen uden om pressen korregeret for selvmordsangreb, selvmordstanker og Jeffrey Epstein.

I tabel 2 er det oplyst, hvorvidt der i analyseenhederne er tilstedeværelse af de tre følgende elementer:

- *Hjælpeboks*: En henvisning til en organisation, hvor personer med selvmordstanker kan søge hjælp.
- *Virialitet*: Det fremgår af artiklen, at omtale af selvmordet eller selvmordsforsøg er gået viralt på sociale medier.
- *Offentliggørelse*: Det fremgår af artiklen, at familien eller nære pårørende har offentliggjort selvmordet på anden vis end til pressen, eksempelvis via en pressemeddelelse eller i et opslag på sociale medier.

Det gør sig gældende for de tre førnævnte faktorer, at de figurerede i få tilfælde i indholdsanalysen. Når det kun er et fåtal af artiklerne, der indeholder information om hjælp, kan det skyldes, at artiklens primære fokus ikke er et konkret selvmord, hvor selvmordet eller selvmordsforsøget eksempelvis er omtalt i en enkelt bisætning. Det kan også skyldes, at journalisten ikke er bevidst om, at flere organisationer anbefaler at indsætte en sådan henvisning. Dog indsættes der i højere grad informationer om hjælp til selvmordstruede eller pårørende i danske medier end i norske medier,

hvor det i 2014 kun var 6 procent af de undersøgte norske artikler om selvmord, der havde direkte information om hjælp (Desroches, 2016: 11).

Når journalisten indsætter information om hjælp, kan det være et tegn på, at denne indtager den beskyttende rolle (Fjelldal, 2018: 61). Det tyder dermed på, at danske journalister i højere grad indtager en beskyttende rolle ved dækning af selvmord sammenlignet med den norske presse, når det handler om at indsætte informationer om hjælp.

Ligeledes bliver der sjældent skrevet eksplicit i artiklen, at selvmordet har fået stor opmærksomhed på de sociale medier, eller at pårørende har offentliggjort hændelsen på eksempelvis sociale medier, inden det er omtalt i pressen. At et selvmord får stor opmærksomhed på de sociale medier kan ifølge Beam og kolleger (2017) være grund til, at journalister vælger at omtale selvmord. Et eksempel på dette er en artikel fra Politiken med rubrikken: *“Dansk youtubers selvmordsbrev gik viralt blandt tusinder af unge med Instagrams accept: Burde være fjernet, siger rådgivningslinje”* (Politiken, 08/07/2019). Sagen handler om bloggeren Fie Laursens afskedsbrev, der i flere dage lå offentligt tilgængeligt på det sociale medie Instagram, inden det blev taget ned.

Afskedsbrevet fik stor opmærksomhed på internettet ved at få mange likes og kommentarer, men der gik flere dage fra, at Fie Laursen lagde afskedsbrevet op på Instagram 6. juli, før den første artikel om afskedsbrevet blev publiceret den 8. juli 2019 af Berlingske under rubrikken: *“Kendt youtuber delte selvmordsbrev: »Det her er på alle måder rigtig, rigtig alvorligt«* (Berlingske, 08/07/2019). Og det er til trods for, at en historien ellers angiveligt ville leve op til en lang række af nyhedskriterier: Dårlige nyheder, overraskelse, drama, opfølgende og kendte. Hvordan forløbet omkring dette konkrete selvmordsforsøg har været, kan ikke slås fast uden at interviewe journalisterne på redaktionerne. Det tyder dog på, at journalister i første omgang fravalgte at skrive om selvmordsforsøget og afskedsbrevet, men at viralitet og andre faktorer har fået journalisterne til at føle sig presset til at rapportere om afskedsbrevet alligevel. I eksemplet fra Politiken henviser journalisten direkte til, at afskedsbrevet var gået viralt blandt tusinder af unge. Journalisten indtager også den angribende rolle (Fjelldal, 2018), da Facebook, der ejer platformen Instagram, bliver kritiseret. Dog er det kun i et fåtal af de undersøgte artikler, at der henvises til en form for viralitet, og vores resultater kan ikke pege på, om der er andre faktorer, der spiller ind. Men dette tyder på, at danske journalister i nogle tilfælde kan føle sig nødsaget til at omtale selvmord og selvmordsrelaterede temaer, hvis selvmordet har fået stor opmærksomhed på sociale medier.

Ligeledes har vi fundet artikler, der henviser til, at pårørende eller personen selv har omtalt selvmordet offentligt, inden det er omtalt i et medie. Det stemmer overens med det ikke-konventionelle rationale om, at journalister kan begrunde omtalen af selvmord med, at pårørende ønsker

omtalen, eller ligefrem har bedt journalisten dække selvmordet (Beam mfl., 2017). Igen er det i en lille andel af det samlede datamateriale, men dette tyder igen på, at dette ikke-konventionelle rationale også kan gøre sig gældende hos danske journalister.

5.6.3 Delkonklusion

I dette afsnit er det belyst, hvilke elementer og detaljer der er inddraget eller undladt i nyheder om selvmord, og hvad det kan sige om danske mediers dækning af selvmord. Gennemgangen af resultaterne viser i grove træk, at omtale af selvmord i dansk presse er præget af forsigtighed og hensynstagen, da de færreste artikler er rige på detaljer om selvmordet eller selvmordsforsøget. Denne forsigtighed er dog mindre, hvis historien omhandler en person fra udlandet, hvor der generelt er inddraget flere detaljer om selvmordet og personen. Distancen og udenlandske mediers dækning af selvmordshistorier har altså betydning for, hvor tæt man tillader sig at gå på personen, der har eller har forsøgt at begå selvmord. Forsigtigheden ser ud til at skyldes en usikkerhed ved at skrive om selvmord snarere, end at journalisterne ønsker at beskytte læserne, da der sjældent er en henvisning til en selvmordshjælpelinje, og idet at der i flere tilfælde henvises til, at selvmordet allerede er gået viralt, eller at familien selv har omtalt hændelsen offentligt, inden det er omtalt i pressen. På baggrund af detaljer og elementer, der er inddraget og undladt i selvmordsartiklerne, kan det altså konkluderes, at danske journalister er tilbageholdende med at skrive om selvmord, medmindre der er omstændigheder, der gør, at omtalen anses for uundgåeligt.

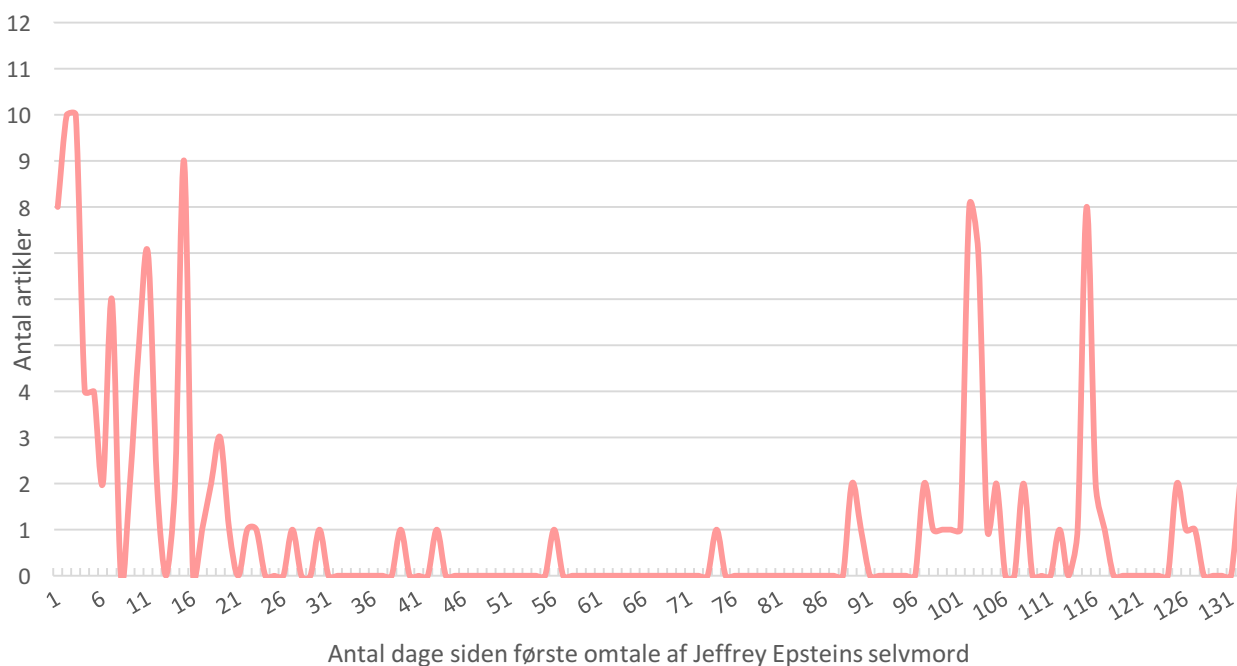
5.7 Jeffrey Epsteins selvmord

I de tre forrige afsnit har vi beskæftiget os med, hvordan dansk presse overordnet behandler selvmordstemaer. I det følgende vil vi gennem en kvalitativ tilgang undersøge, hvordan dansk presse dækker selvmord, hvilke begrundelser der kan ligge bag, at et selvmord bliver til en nyhed, og hvilke roller der indtages i forbindelse med selvmordshistorier. Dette vil vi gøre med udgangspunkt i sagen om Jeffrey Epstein, da denne sag har fået stor opmærksomhed i dansk presse i år 2019. Spørgsmålet, der ikke er blevet besvaret endnu, er: Hvorfor blev der skrevet så meget om Jeffrey Epsteins selvmord?

Sagen handler om den amerikanske rigmand Jeffrey Epstein, der blev fundet død i en fængsels-celle, hvor han sad varetægtsfængslet, fordi han var anklaget for systematisk at have begået overgreb på mindreårige og prostitueret dem.

Historierne om Jeffrey Epstein udgør en stor andel af vores datasæt, og som det fremgår af figur 16 på næste side, bliver selvmordet stadig omtalt i pressen mere end 100 dage efter den første arti-

kel om hans dødsfald. For at ridse op, hvad der gjorde sig gældende, vil vi dykke ned i fire nedslagspunkter fra dækningen af den konkrete case. Første nedslagspunkt er den første artikel, der optræder i vores data om Jeffrey Epsteins selvmord 10. august 2019 (Ekstra Bladet, 10/08/2019). Det næste nedslagspunkt er ved dag nummer 15, hvor antallet af artikler igen når et højdepunkt. Det tredje er dag 102 efter første artikel om selvmordet, hvor sagen blusser op igen, og slutteligt dag 115, der er det sidste større *peak* i 2019.

Figur 16: Frekvensen af artikler om Jeffrey Epsteins selvmord i Danmarks seks mest besøgte nyhedssites fra første omtale til slut 2019.

Den første gang, hvor der eksplicit er skrevet om Epsteins selvmord, er Ekstra Bladets artikel “*Mistænkt milliardær begår selvmord i fængsel*” (ibid.), hvor der blandt andet står skrevet:

“Den 66-årige milliardær sad i fængsel i Manhattan i New York for anklager om sexhandel med mindreårige. Det skulle omhandle piger helt ned til en alder af blot 14 år. Siden anklagen er flere episoder fra milliardærens fortid kommet frem i lyset.

Jeffrey Epstein tog sit eget liv ved at hænge sig selv omkring klokken 07.30. Han stod til 45 års fængsel, hvis han blev dømt i sagen.

(...) Dengang indgik anklagemyndigheden et forlig med den ultrarige Epstein, hvor han erkendte at have købt sex af en midtreårig og derfor tilbragte 13 måneder i fængsel. Anklageren i sagen, Alexander Acosta, fik massiv kritik for den milde straf Epstein fik. Han var senere tvunget til at gå af.” (Ekstra Bladet, 10/08/2019).

I den konkrete artikel kan der sættes hak ud for en lang række af de nyhedsværdier, Harcup og O’Neill (2017) opstiller. Nyheden lever op til værdien om dårlige nyheder, da den handler om et dødsfald, men også fordi hans sag påvirker andre mennesker negativt, som den omtalte minister,

der mister sit job – hvilket ikke er sket på grund af selvmordet, men stadig kan knyttes til Epstein. Ligeledes må de kvinder, han er sigtet for at have forgrebet sig på, også siges at være påvirket negativt. Der er også tale om elementer af overraskelse, da det er uventet, at han slår sig selv ihjel. Også drama er en nyhedsværdi, historien lever op til, da der lægges vægt på, at Epstein var midt i en retssag om overgreb mod mindreårige piger. Det er også en opfølgende historie, da der tidligere har været skrevet en del om både den konkrete retssag, men også tidligere sager, og hvordan de sager har haft konsekvenser qua citatet. Som en femte nyhedsværdi, historien lever op til, er magteliten central – allerede i rubrikken gøres det klart, at Epstein er magtfuld, og i teksten understreges det, hvordan andre magtfulde personer er blevet påvirket af sagerne. En persona som Epstein og hans ekstravagante liv kan også kategoriseres under nyhedsværdien kendte. Ligeledes lever nyheden også op til flere af VISAK-kriterierne for, hvad der gør en god nyhed – sensation, aktualitet og konflikt.

Som sagen folder sig ud i dagene efter selvmordet, kommer det blandt andet frem på dag 15 efter dødsfaldet, at den britiske prins Andrew havde relationer til Epstein. Første artikel om den udvikling går i vores datasæt under rubrikken "*Prins indrømmer: Jeg sov i pædofili-anklaget milliardærs hjem*" (Ekstra Bladet, 24/08/2019). Epsteins forbindelser til det britiske kongehus er både overraskende, dramatisk, omhandler kendte og magteliten og er en oplagt opfølgende historie. Igen må det siges, at en lang række nyhedskriterier optræder i en sammenhæng, hvor medierne også har ment, at det var relevant at nævne selvmordet, og ikke blot at han var død.

På dag nummer 102 efter første artikel om selvmordet, bliver selvmordet gjort højaktuelt igen, da følgende Ritzau-telegram bliver til: "*Fængselsbetjente sigtet i forbindelse med finansmands selvmord*" (TV 2, 19/11/2019), der handler om, hvordan to fængselsbetjente sigtes for at have forfalsket dokumenter i forbindelse med Epsteins selvmord. Atter er en lang række nyhedsværdier i spil – yderligere overraskelser, dårlige nyheder, en oplagt opfølgning m.m. Desuden er det også en kritik af den institution, hvor selvmordet er fundet sted, hvilket teoretisk set også kan være en bagvedliggende årsag til at bringe historien (Machlin mfl., 2013: 13).

Ved det sidste større peak af nyhedshistorier om Epsteins selvmord i 2019, er der endnu en historie, der opfylder flere af de allerede nævnte nyhedskriterier, da "*Norges kronprinsesse Mette-Marit beklager, at hun flere gange mødtes med den overgrebsdømte amerikanske milliardær Jeffrey Epstein - også efter at han var blevet dømt i 2008.*" (Berlingske, 07/04/2019).

I flere af artiklerne er der givet detaljer om Epsteins alder, og at han har hængt sig. Dette strider imod resultaterne fra international forskning, som peger på, at hængning og ældre personers selvmord ofte er underrepræsenteret i mediernes nyhedsdækning af selvmord (Au mfl., 2004: 164;

Machlin mfl., 2013: 11). Derfor må det være de omkringliggende faktorer rundt om Epstein og de spektakulære kriminalsager, der gør selvmordet nyhedsværdigt snarere end selvmordet i sig selv. Der er altså en lang række af faktorer, der gør, at det for en journalist eller medies synspunkt kan retfærdiggøres at skrive nyhederne om Epsteins selvmord.

Der ser ud til at være flere journalistiske rationaler bag, at dette selvmord omtales. For det første påvirker historien offentligheden, da retssagen har været omtalt i medierne flere gange tidligere – og Epstein er ligeledes en offentlig person. En anden journalistisk begrundelse er, at der er tale om en usædvanlig sag, da den indeholder en kriminel handling i form af overgreb. Ligeledes påvirker selvmordet en gruppe, da de kvinder, der har anmeldt sagen, ikke længere kan få Epstein dømt. Sagen er også med til at sætte fokus på større problemer – både fordi den afdøde er sigtet for menneskehandel og for systematiske overgreb på mindreårige, men også fordi en politiker tidligere har ladet ham slippe af sted med en mildere straf, hvilket kan belyse problemer som korrupsion og magtmisbrug. Det ser således ud til, at samtlige konventionelle rationaler er til stede i sagen, hvilket kan forklare, hvorfor selvmordet set fra journalisternes side er endt som en nyhed, og hvorfor sagen bliver ved med at være nyhedsværdig gennem lang tid. Der kan dog argumenteres for, at flere af rationalerne og nyhedsværdierne er bundet op på selve sagen omkring Epstein, og ikke selvmordet i sig selv, hvorledes denne information ikke havde været nødvendig i samtlige artikler om Epstein. I artiklerne indtager journalisterne flere af Fjellalds journalistroller. På den ene side indtager journalisten den underholdende rolle, når ordet "*selvmord*" (Ekstra Bladet, 10/08/2019) bliver inkluderet i rubrikken, hvilket kan indikere, at dækningen er sensationspræget (Choi & Oh, 2016). Men også ved at bringe detaljer om mærker på halsen fra et tidligere selvmordsforsøg (Ekstra Bladet, 10/08/2019) og ved at omtale sagens detaljer eksplicit blandt andet ved brugen af ordene "*teenage sexslaver*" (ibid.). På den anden side har journalisten i to ud af samtlige artikler om Epsteins selvmord indsat en henvisning til en selvmordshjælpelinje (Ekstra Bladet, 10/08/2019, 11/08/2019), som ifølge Fjellald (2018) kan ses som et tegn på, at journalisten indtager den beskyttende rolle. I de fleste tilfælde vil der også kunne findes elementer, der karakteriserer den oplysende rolle, da der i flere tilfælde oplyses om spontane begivenheder, og det vil også kunne argumenteres, for at læserne har krav på information om selvmordet nu, hvor der i forvejen er blevet skrevet om sagen.

Det kan altså konstateres, at når der bliver formidlet nyheder om Epsteins selvmord, indtager journalisten en rolle, der primært bevæger sig mellem den underholdende og oplysende rolle.

5.7.1 Delkonklusion

Jeffrey Epsteins selvmord har utvivlsomt været en sag fyldt med drama, overraskelser, magtfulde og kendte personer og øvrige nyhedsværdier, der gør, at dette selvmord har fået ekstraordinært meget omtale i de danske medier. Sagen er også med til at underbygge, at de samme konventionelle rationaler, som amerikanske journalister bruger til at begrunde omtale af selvmord med, også er til stede i dansk presse. På baggrund af denne specifikke sag kan det pointeres, at selvmordet ikke udgør centrum for omtalen. Derimod er det de omkringliggende faktorer, der gør, at sagen lever op til en lang række af nyhedsværdier (Harcup & O'Neill, 2017), som videre har grene ud til rationalerne for omtale af selvmord (Beam mfl., 2017). Med de mange tilstedeværende nyhedsværdier og rationaler bliver det dermed svært for journalisterne at argumentere for, at selvmordet ikke er berettiget nogen omtale. Og det er, selvom journalister som udgangspunkt ikke omtaler selvmord.

6. Diskussion

En del af motivationen bag dette speciale er spørgsmålet om nødvendigheden af de restriktive regler for selvmord, og om princippet kan anses som tidssvarende her 60 år efter vedtagelsen af den regel, der i dag kaldes B2. Med afsæt i delkonklusionerne fra foregående undersøgelse vil dette nu blive diskuteret. Specialets analyse af indholdet på de seks mest besøgte medier i Danmark understreger, at der er enighed om, at selvmord som udgangspunkt ikke bør gøre sig til genstand for medieomtale, hvilket resulterer i en ganske distanceret eller sensationspræget håndtering af emnet. Spørgsmålet er, om modviljen over for at skrive om selvmord og den lave frekvens af artikler skal anses som et konservativt standpunkt, der ikke følger med tiden. Om det kan anses som en bjørnetjeneste, hvor de forkerte hensyn bliver taget – hvor tilbageholdenheden over at skrive om emnet resulterer i omtale, der ikke flytter noget, og i værste fald kan gøre mere skade end gavn. Det er, selvom sundhedsorganisationer ellers skriger efter omtale, hvor selvmord bliver behandlet som et samfundsproblem og ikke som et tabu. Journalister får at vide, at de altid skal være kritiske, men kritikken og debatten om B2 bliver afvæbnet af frygten for at bryde med mediernes retningslinjer, krænke privatlivets fred, få kritik af Pressenævnet eller frygten for at være skyld i, at andre kopierer handlingen, den såkaldte Werther-effekt.

6.1 Grænserne for privatlivet i forandring

Når journalister ikke bør omtale selvmord, er det, fordi det anses som en krænkelse af privatlivet. Siden reglen for omtale af selvmord kom til verden i 1960, er der i mellemtiden kommet en anden regel, der beskytter privatlivet, B1:

“Meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse.” (Pressenævnet, 2013).

Reglen for omtale af selvmord, B2, læses i forlængelse af B1, og retten til et privatliv er dermed allerede beskyttet i de presseetiske regler, hvorfor B2 står tilbage og kan virke overflødig og som bidragende til en overdreven påpasselighed. At beskytte privatlivet er allerede formålet med de presseetiske regler, må forstås:

“(…) med ytringsfrihedens muligheder for ubegrænset formidling, bør medierne også tage hensyn til den enkelte borgers krav på respekt for den personlige integritet og privatlivets fred og til behovet for beskyttelse mod ubeføjet krænkelse.” (Pressenævnet, 2013).

Der eksisterer ikke særskilte regler for andre fænomener af særlig privat og følsom karakter såsom sygdomme, mentale lidelser, affærer og lignende, da disse forhold anses som dækket af B1. Desuden er B2 ikke ændret siden vedtagelsen i 1960, hvor forestillingen om privatlivet må antages at have været en anden end i dag. Med internettet og sociale medier kan der argumenteres for, at grænsen for, hvad der er privat, har rykket sig. Der findes lukkede Facebook-grupper, hvor folk deler selvmordsidéer, videoer og tanker. Men er det et privat anliggende helt uden for offentlighedens interesse, fordi det sker i en privat gruppe på det åbne internet?

Tænder man for sit tv, kan man se det ene reality-program efter det andet, og disse unge mennesker opbygger efter deres tv-optrædener imperier og forretninger på de sociale medier, hvor de tjener penge på at dele ud af sig selv. Ikke kun reality-deltagere eksponerer deres liv. Det gør stort set alle mennesker med en internetforbindelse, medmindre man standhaftigt og bevidst lever sit liv *offline* og afkoblet fra sociale medier. Er man stadig en privatperson, hvis man har 12.000 følgere på Instagram? Eller 300? Eller må man finde sig i mere – må man forvente, “(…) *at medierne bringer oplysninger, der under normale omstændigheder vil være en krænkelse af privatlivets fred (…)*” (Lambert & Gjessing, 2017: 319), hvis man først selv har delt oplysningerne på internettet? For mennesker er blevet til medier. Med de sociale medier har alle og enhver fået et direkte talerør til offentligheden. Når gadekæret er forvandlet til en platform på internettet, hvor man ikke længere kun råber de nærmeste ører op, men helt ufiltreret ved ét opslag kan råbe hundrede, tusinder eller millioner af mennesker op, bør danske medier netop være i stand til at oplyse, beskytte og stille sig kritisk over for disse nye samfundstendenser. Ydermere viser amerikansk forskning, at der er en eskalering i selvmord blandt generationen født mellem år 1995 og 2012, der er opvokset med telefonen som en forlængelse af armen (Twenge, 2017: 88). De amerikanske forhold er ikke direkte sammenlignelige med de danske, men mange af de nye vilkår for det moderne liv gør sig gældende for hele Vesten, og det ses ikke afspejlet i dansk presses håndtering af selvmord.

Det skal dog overvejes, hvorvidt reglens substans stadig er relevant. Især med tanke på at det moderne samfunds rige muligheder for selveksponering kalder på en endnu mere ansvarlig presse end hidtil. Det betyder imidlertid ikke, at pressen skal slække på beskyttelsen af privatlivets fred, blot fordi privatpersoner ikke selv eventuelt kan overskue konsekvenserne af at blotte privatlivet på de sociale medier. Desuden tyder forskning på, at omtale af selvmord i medierne skal ske hen-

sigtsmæssigt og med den rette mængde påpasselighed, så privatlivets fred ikke krænkes, og omtalen ikke gør mere skade end nødvendigt. Men altså ikke at det bør forties, som de danske regler til dels lægger op til.

6.2 En vedholdende tabuisering

Der må sættes spørgsmålstegn ved, om denne tilbageholdenhed fra at skrive om selvmord er den rette indstilling, eller om man bør stille sig kritisk over for, at medierne efterlever en regel, der modsat Pressenævnets øvrige etiske regler ikke er blevet fornyet. Som nævnt i analysen opstår der en spiral, der fastholder praksis for omtale af selvmord i et jerngreb uden fleksibilitet og mulighed for fornyelse.

Den 60 år gamle regel behøver ikke været hugget i sten, da de presseetiske regler er normative. Der er altså mulighed for udvikling gennem praksis. Jura er nemlig ikke en eksakt videnskab, og etikken skal være elastisk og udvikle sig i takt med juristernes fortolkning. Men når reglen for omtale af selvmord sjældent bliver testet i Pressenævnet, står B2 i de presseetiske regler urokkeligt tilbage. Eller som Rosendals citat beskriver det i indledningen til denne afhandling: *“Den regel er bøjet i neon”*.

I mellemtiden peger suicidologer og selvmordsforebyggende organisationer på, at ansvarlig omtale af selvmord kan være forebyggende og være en del af løsningen på det samfundsproblem, som selvmord er. Omvendt kan ubetænksom omtale få sårbare personer til at imitere handlingen. Her kan den manglende omtale af emnet bidrage til en yderligere tabuisering, således at sårbare personer, der måtte sidde med selvmordstanker, ikke har nogen situationer at spejle sig i. De nyhedsprodukter om selvmord, der nu engang er at spejle sig i, er opsigtsvækkende, usædvanlige og sensationelle. I organisationernes anbefalinger henvises til, at visse detaljer som selvmordsmetoden og lokation bør undlades, og at dækningen af selvmordet ikke bør være sensationspræget. Dette kan være med til at give en klar fornemmelse af, hvornår og hvordan selvmord bør omtales og kan afskaffe den usikkerhed, der kan opstå blandt journalister, når de gang på gang skal opveje, hvorvidt omtalen af en persons selvmord opvejer offentlighedens interesse i at modtage informationerne om dette. Hvorvidt danske journalister ville følge sådanne anbefalinger ser dog ud til at være usikkert, da udenlandsk forskning peger på, at organisationers anbefalinger sjældent følges. Blood og kolleger (2007) argumenterer ligefrem for, at organisationernes anbefalinger kan være i strid mod faktorer eller hændelser, som netop har nyhedsværdi. Så når organisationer anbefaler at undlade visse elementer, kan det fra den VISAK-trænede journalists perspektiv blive irrelevant

at bringe historien, hvis det lige netop er forhold omkring eksempelvis selvmordsmetoden eller lokationen, der giver selvmordet nyhedsværdi.

6.3 Fastfrosset i fortidens principper

Når danske journalister endelig omtaler selvmord, er det primært med udgangspunkt i den mest passive rolle, som Fjelldal (2018) kalder for den oplysende rolle, der nøgternt fremlægger sagens detaljer. I enkelte tilfælde tangerer den journalistiske behandling af selvmord i dansk presse lige frem til den underholdende rolle, der er sensationspræget. Det er i noget omfang tilfældet ved historierne om Jeffrey Epsteins selvmord, der fik massiv medieomtale i 2019. Når danske journalister stadig indtager den underholdende rolle, som ikke længere er til stede i de norske medier, er det et tegn på, at den journalistiske behandling af selvmord i danske medier er frosset fast i fortiden, mens det norske medielandskab har bevæget sig mod de mere aktive roller inden for mediernes dækning af selvmord, der beskytter eller angriber. Den norske udvikling kan skyldes de løbende diskussioner og revideringer af presseetiske regler for omtale af selvmord, hvor der i dag opfordres til, at norske medier skriver om selvmord inden for de opsatte rammer.

Dette er endnu ikke debatteret på samme niveau i Danmark, hvilket kan være med til at forklare, hvorfor de danske etiske retningslinjer på området ikke har gennemgået samme progressive udvikling som de norske – og hvorfor dansk presse ikke har fulgt med.

Spørgsmålet er, om det ikke er på tide, at Pressenævnet retter blikket mod udlandet og ser på de mange forskellige løsninger på problemet, så Danmark kan optimere praksisen for omtale af selvmord – i stedet for blot at undgå omtalen. Det danske medielandskab bør søge mod løsninger, der kan frigøre dem fra spiralen, der yderligere er med til at tabuisere selvmord. Et forslag kunne være at se på de australske presseetiske retningslinjer, hvor journalisterne ligefrem opfordres til at skrive om selvmord på baggrund af forskning på området, og hvor journalisterne gennem otte punkter bliver vejledt i, hvornår og hvordan de bør omtale selvmord og selvmordsforsøg (Australian Press Council, 2011). En dansk fortolkning af disse kunne lyde:

Selv mord og selvmordsforsøg *bør* omtales. Ved omtale bør det undgås at nævne lokationen og metoden samt at ophøje eller bagatellisere selvmord. Sensationspræget omtale bør ligeledes undgås. Omtalen bør belyse årsager, faresignaler eller konsekvenser. Omtales selvmord og selvmordsforsøg med de rette hensyn, kan omtalen være forebyggende.

Dette speciale argumenterer altså ikke for, at der ikke bør være vejledning på området, men en sådan regel bør netop være det – *vejledende* – og ikke en regel, der nærmere fungerer som et forbud, som det ses i dag.

7. Konklusion

Dette speciale har undersøgt, hvad rammerne i teorien og i praksis er for at omtale selvmord i dansk presse, og hvordan selvmord dækkes i danske medier. Det kan konstateres, at forskning på området i Danmark er mangelfuld, og at dette speciale er et bidrag til kortlægningen af dansk presses omtale af selvmord. Der eksisterer en lang række udenlandsk forskning inden for feltet, der overordnet set kan inddeles i tre kategorier: Smitteeffekt ved omtale af selvmord, retningslinjer for omtalen og selvmordets nyhedsværdi. Dette speciale skriver sig ind den sidstnævnte tradition.

Da forskningen i Danmark er mangelfuld, er specialets teoretiske fundament udgjort med udgangspunkt i forskning fra udlandet, herunder Harcup og O'Neills (2017) nyhedsværdier, Fjelldals (2017) journalistroller ved omtale af selvmord i pressen, Beam og kollegers (2017) journalistiske rationaler for omtale af selvmord samt resultater fra konkret selvmordsforskning foretaget af blandt andre Machlin mfl. (2013) og Blood mfl. (2007). Også de danske VISAK-kriterier er anvendt for bedre at forstå den danske praksis.

Vi har sat Pressenævnets kendelser om omtale af selvmord og mediernes egne presseetiske regler under lup for at få en forståelse af, hvilke vilkår journalister arbejder under, når der skal tages stilling til, hvilke selvmord der bliver til nyheder. Det står efterfølgende klart, at reglerne på området er til for at beskytte privatlivet, og at retningslinjerne er særdeles restriktive, samt at man ved Pressenævnets afgørelsespraksis endnu ikke kan få svar på fortolkningsspørgsmålet om, hvornår omtale af selvmord kan berettiges.

For at undersøge omfanget og praksis for omtale af selvmord har vi foretaget en indholdsanalyse af Danmarks seks mest besøgte nyhedssites. Med et forbehold for at en ukendt mængde af artikler om selvmord ikke optræder i datasættet, kan det heraf konkluderes, at der som udgangspunkt skrives forholdsvis lidt om selvmord i dansk presse, men stadig nok til at der i gennemsnit skrives om selvmord og selvmordsforsøg flere gange dagligt. Nogle sager, der lever op til en række af de teoretiserede nyhedsværdier og rationaler, kan endda blive dækket massivt i medierne. I forhold til hvor detaljerede beskrivelserne er, og hvor tæt der bliver gået på den konkrete hændelse, viser vores resultater, at der slækkes på forsigtighedsprincipperne, når der skrives om udenlandske hændelser, hvorimod færre detaljer inddrages, når der skrives om danske tilfælde. Desuden

er det mest de udenlandske sager frem for danske historier, der bliver til nyheder. Ydermere fandt vi, at der er flere ligheder mellem dansk og udenlandsk omtale af selvmord, såsom at usædvanlige og særligt farlige metoder som skydning og unge (kvinders) selvmord anses som nyhedsværdige. Ganske overraskende fandt vi, at danske medier i høj grad beskæftiger sig med privatpersoners selvmord.

Det kan også konkluderes, at det ikke er selvmordene i sig selv, der gør, at selvmordene findes nyhedsværdige. Det er omstændighederne omkring selvmordet, der gør, at omtalen kan begrundes, som hvis der er forhold omkring selvmordet, som er usædvanligt, voldeligt, påvirker offentligheden, omhandler en kriminel handling eller kan være med til at belyse et problem. Det er dog ikke det samme, som at Pressenævnet nødvendigvis ville vurdere omtalen som værende af klar almen interesse.

Slutteligt har specialet diskuteret de presseetiske regler for omtale af selvmord, i forhold til hvorvidt de kan anses om tidssvarende, og hvordan de journalistiske rammer er med til at skabe en spiral, hvor der bliver skrevet ganske lidt om selvmord. Der bliver sjældent klaget over artiklerne, hvorfor artiklerne sjældent testes i Pressenævnet, og hvorfor B2 modsat presseetiske regler for området i udlandet umiddelbart står uændret siden sin opståen i 1960. Vi argumenterer for, at denne spiral er med til at fastholde dansk presses dækning af selvmordshistorier i en passiv rolle, hvor der er begrænset plads til at behandle konkrete selvmord som en del af et samfundsproblem. Specialet klarlægger, at der er behov for en revidering af de presseetiske regler for omtale af selvmord, så de er i tråd med udenlandsk forskning på området.

8. Perspektivering

Mediedækningen af selvmord kræver fremadrettet mere opmærksomhed for yderligere at belyse rammerne og praksis for feltet.

Dette speciale er et tværsnitstudie, som med fordel kan følges op ad et longitudinelt studie. Det kan med udgangspunkt i resultaterne fundet i dette studie undersøges, om der gennem tiden er sket en udvikling i den danske dækning af selvmord, og i så fald hvad denne ændring eventuelt måtte skyldes.

Et case-studie kan ligeledes bidrage med yderligere viden på området, da det kan formodes, at det er forskelligt fra sag til sag, hvordan et medie griber en hændelse an. Eksempelvis kan et konkret selvmord udvælges som case, hvor man ved en indholdsanalyse undersøger hændelsens forløb i mediedækningen, der kan suppleres med interviews med de journalister, der står bag nyhedsproduktionerne. Interviewene kan være med til at belyse til- og fravalg samt etiske overvejelser og rationaler for at skrive om den pågældende hændelse.

I det hele taget kan det være fordelagtigt at undersøge feltet nærmere gennem kvalitative interviews med et repræsentativt udsnit af journaliststanden. Undersøger man, hvad journalisterne tænker om at skrive om selvmord, er vores tese, at mange vil svare med autopilot-svaret "vi skriver ikke om selvmord", men hvis man begynder at kradse i overfladen, vil interviewene bidrage med yderligere nuancer. En tilgang kan være at teste enten Beam og kollegers (2017) rationaler eller Fjelldals (2018) journalistroller ved selvmordsdækning for at afdække, om det er de samme tendenser, der gør sig gældende hos danske journalister, og i så fald hvor forskellene kan findes.

En mere tekstnær analyse af de artikler, der findes om selvmord, kan også bidrage til en forståelse af sproget, der anvendes. Formålet kan være at udbygge konklusionen fra dette speciale om, at der som regel enten skrives om selvmord med en vis afstandstagen og tilsløring eller gennem sensationsprægede beskrivelser. Dette vil også kunne bruges til at belyse, hvorvidt Fjelldals (2018) journalistroller er til stede i den danske presses omtale af selvmord.

Et andet perspektiv kan være at undersøge feltet fra modtagerpositionen. Hjælper det egentlig, når journalister vedhæfter information om, hvor man kan søge hjælp, hvis man har selvmordstanke? Finder modtagerne det relevant at vide, om en kendt person er død ved selvmord eller ej? Man kan også gå til modtagersiden ved at finde eksempler på hændelser, der er blevet til nyheder

i medier fra forskellige lande med forskellige traditioner for omtale af selvmord, og undersøge, hvordan de opfatter de forskellige nyhedsprodukter.

Vi anbefaler, at man bygger videre på dette speciales konklusioner og afdækker ny viden inden for feltet. For når man sammenligner praksis for omtale af selvmord i Danmark med udlandet, virker praksis fastfrosset, og viden kan belyse, om praksis har brug for en forandring.

Litteraturliste

Specialets litteraturliste findes her. Alle internetsider er sidst set 1. juni 2019.

Bøger

- Boolsen, Merete Watt (2017). 'At finde årsager og sammenhænge', s. 25-47 i *Kvalitative analyser*, Hans Reitzels Forlag, ISBN 978-87-412-5983-3.
- Bryman, Alan (2012). *Social research methods*, New York: Oxford University Press, 4. udgave
- Camus, Albert (1963). 'Det absurde og selvmordet', s. 11-18 i *Sisyfos-Myten*, Gyldendals Uglebøger, København: Nordisk Forlag, 1. udgave, 3. oplag
- Durkheim, Émile (2005). 'Introduction', s. xxxix-liii i *Suicide: A study in sociology*, London: Routledge, 2. udgave
- Eskjær, Mikkel Fugl & Rasmus Helles (2015). *Kvantitativ indholdsanalyse*, Frederiksberg: Samfundslitteratur, 1. udgave.
- Hallin, Daniel C. & Paolo Mancini (2004). 'Introduction', s. 1-20 i *Comparing media systems: Three models of media and politics*, New York: Cambridge University Press, 1. udgave.
- Hanusch, Folker (2010). 'Audience Responses to Death in the News', s. 99-124 i *Representing Death in the News: Journalism, Media and Mortality*, Houndmills: Palgrave Macmillan, 1. udgave.
- Hopmann, David Nicolas & Morten Skovsgaard (2014). *Forskningsmetoder i journalistik og politisk kommunikation*, Hans Reitzels Forlag, 1. udgave.
- Jakobsen, Søren Sandfeld & Sten Schaumburg-Müller (2016). 'God presseskik og genmæle', s. 177-206 i *Mediejura for journalister - og andre mediearbejdere*, København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1. udgave.
- Kramhøft, Peter (2003). 'Nyhedsvurdering', s. 46-77 i *Journalistik med omtanke: Arbejdsmetoder i udredende og analytisk journalistik*, AJOUR, 1. udgave, 3. oplag.
- Lambert, Peter & Iben Gjessing (2017). 'Presseetik', s. 265-369 i *Medieansvarsloven med kommentarer*, København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1. udgave.
- McCargo, Duncan (2012). 'Partisan Polyvalence: Characterizing the Political Role of Asian Media', s. 201-223 i *Comparing Media Systems Beyond the Western World*, 2012. årgang, New York: Cambridge University Press, 1. udgave.

- Twenge, Jean M. (2017). *iGen - Why Today's Super-Connected Kids Are Growing Up Less Rebellious, More Tolerant, Less Happy and Completely Unprepared for Adulthood - and What That Means for the Rest of Us*, New York: Atria Books, 1. udgave.
- Weaver, David H & G. Cleveland Wilhoit (1996). *The American Journalist in the 1990s. U.S. News People at the End of an Era*, Mahwah, New Jersey: Routledge, 1. udgave.
- Willig, Ida (2011). 'Nyhedsarbejde', s. 33-69 i *Bag nyhederne - værdier, idealer og praksis*, Frederiksberg C: Samfundslitteratur, 2. udgave.

Videnskabelige artikler

- Andersen, Michael Bruun (2006). Fra presseetik til markedsmoral, *Journalistica - Tidsskrift for Forskning I Journalistik*, 1(1), s. 26-41.
- Au, Jade S. K., Paul S. F. Yip, Cecilia L. W. Chan & Frances Y. W. Law (2004). Newspaper Reporting of Suicide Cases in Hong Kong, *Crisis*, 25(4), s. 161-168.
- Beam, Randal A., Sue Lockett John & Michael Mead Yaqub (2017). "We Don't Cover Suicide ... (Except When We Do Cover Suicide)": A case study in the production of news, *Journalism Studies*, 19(10), s. 1447-1465.
- Blood, R. Warwick, Jane Pirkis & Kate Holland (2007). Media Reporting of Suicide Methods: An Australian Perspective, *Crisis*, 28(1), s. 64-69.
- Bollen, Kenneth A. & David P. Phillips (1982). Imitative Suicides: A National Study of the Effects of Television News Stories, *American Sociological Review*, 47(6), s. 802-809.
- Breed, Warren (1955). Social Control in the Newsroom: A Functional Analysis, *Social Forces*, 33(4), s. 326-335.
- Bro, Peter (2006). Nye roller i redaktionslokalerne - Hvad danske journalister bør og gør, *Journalistica - Tidsskrift for Forskning I Journalistik*, 1(1), s. 63-79.
- Choi, Yun Jeong & Hyungna Oh (2016). Does Media Coverage of a Celebrity Suicide Trigger Copycat Suicides?: Evidence from Korean Cases, *Journal of Media Economics*, 29(2), s. 92-105.
- Collings, Sunny C. & Christopher G. Kemp (2010). Death knocks, professional practice, and the public good: The media experience of suicide reporting in New Zealand, *Social Science & Medicine*, 71(2), s. 244-248.
- Desroches, Marie-Thérèse (2016). Norske mediers omtale av selvmord i 2014 – er den samfunnsnyttig?, *Suicidologi*, 21(2), s. 44-53.
- Etzersdorfer, Elmar & Gernot Sonneck (1998). Preventing suicide by influencing mass-media reporting. The Viennese experience 1980-1996, *Archives of Suicide Research*, 4(1), s. 67-74.
- Etzersdorfer, Elmar, Martin Voracek & Gernot Sonneck (2004). A Dose-Response Relationship Between Imitational Suicides and Newspaper Distribution, *Archives of Suicide Research*, 8(2), s. 137-145.
- Fekete, S. mfl. (2001). Mass media, cultural attitudes, and suicide: Results of an international comparative study, *Crisis*, 22(4), s. 170-172.

- Fink, David S., Julian Santaella-Tenorio & Katherine M. Keyes (2018). Increase in suicides the months after the death of Robin Williams in the US, *PLoS ONE*, 13(2), s. 1-12.
- Galtung, Johan & Mari Holmboe Ruge (1965). The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers, *Journal of Peace Research*, 2(1), s. 64-90.
- Gould, Madelyn, Patrick Jamieson & Daniel Romer (2003). Media Contagion and Suicide Among the Young, *American Behavioral Scientist*, 46(9), s. 1269-1284.
- Gould, Madelyn S. (2001). Suicide and the Media, *Annals of the New York Academy and Sciences*, 932(1), s. 200-224.
- Gould, Madelyn S., Jennifer Bassett Midle, Beverly Insel & Marjorie Kleinman (2007). Suicide reporting content analysis: Abstract development and reliability, *Crisis*, 28(4), s. 165-174.
- Harcup, Tony & Deirdre O'Neill (2001). What Is News?: Galtung and Ruge revisited, *Journalism Studies*, 2(2), s. 261-280.
- Harcup, Tony & Deirdre O'Neill (2017). What is News?: News values revisited (again), *Journalism Studies*, 18(12), s. 1470-1488.
- Hittner, James B. (2005). How robust is the Werther effect? A re-examination of the suggestion-imitation model of suicide, *Mortality*, 10(3), s. 193-200.
- Jamieson, Patrick, Kathleen Hall Jamieson & Daniel Romer (2003). The Responsible Reporting of Suicide in Print Journalism, *American Behavioral Scientist*, 46(12), s. 1643-1660.
- Kral, Michael J., Jonathan Morris & Jennifer White (2017). Seeing suicidology in a new light, *Death Studies*, 41(8), s. 469-471.
- Leonard, Edward C. (2001). Confidential Death to Prevent Suicidal Contagion: An Accepted, but Never Implemented, Nineteenth-Century Idea, *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 31(4), s. 460-466.
- Machlin, Anna, Jane Pirkis & Matthew J. Spittal (2013). Which Suicides Are Reported in the Media – and What Makes Them “Newsworthy”?, *Crisis*, 34(5), s. 305-313.
- Michel, Konrad, Conrad Frey, Kathrin Wyss & Ladislav Valach (2000). An Exercise in Improving Suicide Reporting in Print Media, *Crisis*, 21(2), s. 71-79.
- Niederkröthaler, Thomas mfl. (2009). The gap between suicide characteristics in the print media and in the population, *The European Journal of Public Health*, 19(4), s. 361-364.
- Niederkröthaler, Thomas mfl. (2010). Role of media reports in completed and prevented suicide: Werther v. Papageno effects, *British Journal of Psychiatry*, 197(3), s. 234-243.
- Niederkröthaler, Thomas mfl. (2012). Changes in suicide rates following media reports on celebrity suicide: A meta-analysis, *Journal of Epidemiology and Community Health*, 66(11), s. 1037-1042.

- Niederkröthaler, Thomas & Gernot Sonneck (2007). Assessing the Impact of Media Guidelines for Reporting on Suicides in Austria: Interrupted time Series Analysis, *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry*, 41(5), s. 419-428.
- Niederkröthaler, Thomas & Benedikt Till (2019). Suicide and the Media: From Werther to Papageno Effects – A Selective Literature Review, *Suicidologi*, 24(2), s. 4-12.
- Parks, Perry (2019). From sensation to stigma: Changing standards for suicide coverage in US journalism textbooks, 1894–2016, *Journalism*, s. 1-18.
- Phillips, David P. (1974). The Influence of Suggestion on Suicide: Substantive and Theoretical Implications of the Werther Effect, *American Sociological Review*, 39(3), s. 340-354.
- Phillips, David P. (1978). Airplane Accident Fatalities Increase Just After Newspaper Stories About Murder and Suicide, *Science*, 201(4357), s. 748-750.
- Pirkis, Jane, R. Warwick Blood, Annette Beautrais, Philip Burgess & Jaelea Skehan (2006a). Media Guidelines on the Reporting of Suicide, *Crisis*, 27(2), s. 82-87.
- Pirkis, Jane, Philip Burgess, R. Warwick Blood & Catherine Francis (2007). The Newsworthiness of Suicide, *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 37(3), s. 278-283.
- Pirkis, Jane E., Philip M. Burgess, Catherine Francis, R. Warwick Blood & Damien J. Jolley (2006b). The relationship between media reporting of suicide and actual suicide in Australia, *Social Science & Medicine*, 62(11), s. 2874-2886.
- Sinyor, Mark mfl. (2018). The association between suicide deaths and putatively harmful and protective factors in media reports, *Canadian Medical Association Journal*, 190(30), s. E900-E907.
- Sisask, Merike & Airi Värnik (2012). Media Roles in Suicide Prevention: A Systematic Review, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 9(1), s. 123-138.
- Sonneck, G., E. Etzersdorfer & S. Nagel-Kuess (1994). Imitative suicide on the Viennese subway, *Social Science & Medicine*, 38(3), s. 453-457.
- Stack, Steven (1988). Suicide: Media Impacts in War and Peace, 1910-1920, *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 18(4), s. 342-357.
- Stack, Steven (2000). Media Impacts on Suicide: A Quantitative Review of 293 Findings, *Social Science Quarterly*, 81(4), s. 957-971.
- Stack, Steven (2003). Media coverage as a risk factor in suicide, *Journal of Epidemiology and Community Health*, 57(4), s. 238-240.
- Stack, Steven (2005). Suicide in the Media: A Quantitative Review of Studies Based on Nonfictional Stories, *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 35(2), s. 121-133.
- Wasserman, Ira M. (1984). Imitation and Suicide: A Reexamination of the Werther Effect, *American Sociological Review*, 49(3), s. 427-436.

Rapporter og dokumenter

- Blach-Ørsten, Mark, Jannie Møller Hartley, Sofie Flensburg & Maria Bendix Olsen (2015). *Medieetik - Mediernes udvikling i Danmark 2015*, Center for Nyhedsforskning, Roskilde Universitet: Kulturstyrelsen.
- Dansk Journalistforbund & Danske Medier (2013). *GUIDE presseetiske regler - om mediernes etiske regler og hvordan man klager over medierne*, Holger Rosendal, Christian Kirkegaard, Christian Dølper, & Troels Johansen (red). København: Dansk Journalistforbund og Danske Medier.
- DR's Etik (2019). *DR's etiske retningslinjer*, version fra 10. april 2019: DR.
- Fjelldal, Mia Aas (2018). S-ordet- En kvalitativ studie av hvordan norske toneangivende aviser skjønner sin rolle i møte med selvmord, Masteropgave, Trondheim: Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.
- Hognestad, Liv Iren (2007). *Medieomtale av selvmord og selvmordsforsøk i presseetik og praksis*, Masteropgave, Institutt for medier og kommunikasjon: Universitetet i Oslo.
- Jakobsen, Sarah Grube & Erik Christiansen (2019). *Selv mordsforsøg og antidepressiva*, 1. udgave Odense: Center for Selvmordsforskning.
- Jensen, Sarah Grube & Agnieszka Konieczna (2015). *Selv mord i Danmark: rateudvikling for perioden 2003-2013*, 1. udgave Odense: Center for Selvmordsforskning.
- Jørgensen, Kathrine Aarøe (2018). *Selv mordsadfærd blandt mænd i alderen 40-59 år*, 1. udgave Odense: Center for Selvmordsforskning.
- Konieczna, Agnieszka (2014). *Omtale af selvmord i medierne - Retningslinjer for journalister og andre mediearbejdere*, 1. udgave, 1. oplag Odense: Center for Selvmordsforskning.
- Kulturstyrelsen (2016). *Mediernes udvikling i Danmark 2016: Mediebrug på internettet: Streaming, Indhold og Adgang*, København: Kulturministeriet.
- Køster, Anna Dorthea E. S. (2011). *Familietragedier og æresdrab – en analyse af maskulinitetsfremstillingen i mord-selv mord og mord på intim partner i de danske medier*, Speciale, Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier: Københavns Universitet.
- Lamark, Hege & Jan-Erik Andreassen (2007). *Selv mord i forbifarten: En undersøkelse om norske mediers omtale av selvmord i 2006*, Norsk Journalistlag.
- Larsen, Johanne Faigh, Kasper Eland Marquardtsen, Laura Emilie Bannebjerg & Josef Peter Bartika (2018). *Ekstra Bladet og Kristeligt Dagblads dækning af selvmord*, s. 63.
- Markusson, Erika & Jimmy Persson (2018). *Att rapportera om den onödiga döden: En kvalitativ studie om hur Östgöta Correspondenten och Dagens Nyheter hanterar självmordsrapportering*, Bacheloropgave, School of Social Sciences, Journalism: Södertörn University.
- Pirkis, Jane, R. Warwick Blood, Georgina Sutherland & Dianne Currier (2018). *Suicide and the news and information media: A Critical review*, Mindframe, a program of Everymind.

Pressenævnet (2020). *Årsberetning 2019*, Pressenævnet.

Saxena, Shekhar, Etienne G. Krug, Oleg Chestnov & World Health Organization, red. (2014). *Preventing suicide: a global imperative*, Geneva, Switzerland: World Health Organization.

Schrøder, Kim, Mark Blach-Ørsten & Mads Kæmsgaard Eberholst (2018). *Danskernes brug af nyhedsmedier 2018*, 1. udgave Center for Nyhedsforskning, Roskilde Universitet.

Slots- og Kulturstyrelsen (2019). *Skrevne nyhedsmedier 2019*, Kulturministeriet.

Sundhedsdatastyrelsen (2019). *Dødsårsagsregisteret 2018: Tal og analyse*, Sundhedsdatastyrelsen, Analyse, Statistik og Økonomi.

Trolle, Anna Julie mfl. (2018). *Mediernes fremstilling af mord-selv mord*, projektrapport, Roskilde Universitet: Den Humanistiske Bacheloruddannelse.

TV 2s etiske retningslinjer (2019). *TV 2 Direktionen*, TV 2 Direktionen.

World Health Organization (2019). *Suicide in the world - Global Health Estimates*, Geneva, Switzerland: World Health Organisation.

Internetsider

Australian Press Council (2011). 'Specific Standards ¶ Coverage of Suicide – issued August 2011', *Australian Press Council*, <https://bit.ly/3dwlSgQ>.

Chefredaktionen (u. å.). 'Berlingske Medias regler for journalistisk etik ¶ Journalistisk integritet', *Berlingske*, <https://bit.ly/36Kh8BW>.

Ekstra Bladet (2016). 'Journalistik', *Ekstra Bladet*, <https://bit.ly/2zQdnyP>.

Livslinien (u. å.). 'Statistik - Livsliniens hjemmeside', *Livslinien*, <https://bit.ly/2MlZnzf>.

Medieansvarsloven (2014). 'Bekendtgørelse af medieansvarsloven ¶ Presseetik § 34', *Karen Hækkerup*, <https://bit.ly/2XjsiaD>.

Ministry of Justice, New Zealand (2006). 'Coroners Act 2006 ¶ Inquiries into causes and circumstances of deaths', *New Zealand Legislation*, <https://bit.ly/3dmsIFE>.

Norsk Presseforbund (2015). 'Vær Varsom-plakaten', *Pressens Faglige Udvalg*, <https://bit.ly/3cfgoHy>.

Om Politiken (2020). 'Politikens journalistik og etik ¶ Journalistik', *Politiken*, <https://bit.ly/2TVDUBo>.

Pressenævnet (2013). 'Vejledning om god presseskik', *Pressenævnet*, <https://bit.ly/2XGYSVW>.

Internetartikler

Ekstra Bladet (13/12/2019). 'Rapport: Selvmord på særlig sikret ungdomsinstitution', *Mats Magnussen*, <https://bit.ly/3gFocUT>.

B.T. (26/11/2019). 'Mettes lig blev gemt i et køleskab: Jeg svigtede hende', *Simon Boas*, <https://bit.ly/2Bko7Do>.

- TV 2 (19/11/2019). 'Fængselsbetjente sigtet i forbindelse med finansmands selvmord', *Ritzau*,
<https://bit.ly/2XN15iG>.
- Ekstra Bladet (31/10/2019). 'Kvinde tiltalt: Drev sin kæreste til selvmord', *Søren Schmidt*, <https://bit.ly/2yUr3Ze>.
- DR (27/09/2019). 'Regeringen sender akutteam til Grønland', *Trine Nørgaard*, <https://bit.ly/2YoGisb>.
- DR (12/09/2019). "De skal straffes": DBU går til angreb på Iran efter kvindelig fodboldfans selvmord', *Arneta Muminovic*, <https://bit.ly/2zPvXqF>.
- Ekstra Bladet (24/08/2019). 'Prins indrømmer: Jeg sov i pædofili-anklaget milliardærs hjem', *Ditte O. Lyng*,
<https://bit.ly/2TWKF6e>.
- B.T. (18/08/2019). '59-årig mand har begået selvmord i arresten - sigtet for overgreb på 10-årig', *Julie Bender Thomsen*, <https://bit.ly/2MsS4pT>.
- Politiken (12/08/2019). '#Killyournorms: Sex og Samfund vil gøre op med homofobisk sprogbrug', *Simone Scheuer-Hansen*, <https://bit.ly/2MhAViA>.
- Ekstra Bladet (11/08/2019). 'FBI undersøger milliardærs selvmord', *Ritzau /Nyheder og Andreas F. R. Wentoft*,
<https://bit.ly/3gDwUD6>.
- Ekstra Bladet (10/08/2019). 'Mistænkt milliardær begår selvmord i fængsel', *Andreas F. R. Wentoft*,
<https://bit.ly/3gGMLkg>.
- Information (11/07/2019). 'Vi må ikke være bange for selvmord', *Rasmus Elmelund*, <https://bit.ly/2TWL2xE>.
- Berlingske (08/07/2019). 'Kendt youtuber delte selvmordsbrev: »Det her er på alle måder rigtig, rigtig alvorligt«', *Julie Dalgas*, <https://bit.ly/36OIOW4>.
- Politiken (08/07/2019). 'Dansk youtubers selvmordsbrev gik viralt blandt tusinder af unge med Instagrams accept: Burde være fjernet, siger rådgivningslinje', *Simon Roliigaard, Alexander Sjöberg og Emilie Maarbjerg Mørk*, <https://bit.ly/2zLmwsg> -
- B.T. (14/06/2019). 'Paradise'-deltager taler ud om kærestens død i ny podcast', *Louise Vilsbøl, Realityportalen*,
<https://bit.ly/2TZor3A>.
- B.T. (21/05/2019). 'Kvinde død efter fald fra 6. sal', *Niels Philip Kjeldsen og Niels Pedersen*, <https://bit.ly/3dlGTei>.
- Ekstra Bladet (08/04/2019). 'Kandis-Johnny om konens selvmord: Et sår som aldrig heler', *Julie Kragh*,
<https://bit.ly/3cni7ci>.
- Berlingske (07/04/2019). 'Norges kronprinsesse mødte den overgrebsdømte Epstein', *Ritzau*,
<https://bit.ly/2TU33N9>.
- DR (07/04/2019). '23-årige Emils tvillingebror begik selvmord: Jeg ser min bror i alle, der har det svært', *DR*,
<https://bit.ly/3eAynbr>.
- TV 2 (14/03/2019). 'Politiet stadig på bar bund - offentliggør billeder af død mands tatoveringer - TV 2', *Hans-Henrik Busk Stie*, <https://bit.ly/3cmtjWK>.

Ekstra Bladet (12/05/2018). 'Vi skal ikke gøre selvmord til tabu', *Karen Bro*, <https://bit.ly/3eNxug3>.

Journalisten (01/02/2018). 'Vi bliver nødt til at skrive om selvmord', *Susanne Sayers*, <https://bit.ly/3cfOzok>.

Journalisten (08/11/2012). 'Flere selvmord', *Lene Rimestad*, <https://bit.ly/3claS4S>.

Kendelser

Sag nr. 30/2001 (15/08/2001). 'KEN nr 12187 af 15/08/2001', *Pressenævnet, Justitsministeriet*, <https://bit.ly/36O5juD>.

Sag nr. 2004-6-86 (15/09/2004). 'KEN nr 9020 af 15/09/2004', *Pressenævnet, Justitsministeriet*, <https://bit.ly/3cltAcg>.

Sag nr. 2005-6-164 (21/02/2005). 'KEN nr 9264 af 21/02/2005', *Pressenævnet, Justitsministeriet*,
<https://bit.ly/2XlH7MV>.

Sag nr. 2009-6-0850 (16/09/2009). 'KEN nr 9742 af 16/09/2009', *Pressenævnet, Justitsministeriet*,
<https://bit.ly/2zNdISS>.

Sag nr. 12-70-00360 (19/02/2013). 'KEN nr 9070 af 19/02/2013', *Pressenævnet, Justitsministeriet*,
<https://bit.ly/2ZUOU5S>.

Sag nr. 12-70-00196 (11/12/2013). 'KEN nr 9793 af 11/12/2013', *Pressenævnet, Justitsministeriet*, <https://bit.ly/36Nhqrz>.

Sag nr. 13-70-00576 (30/01/2014). 'KEN nr 9051 af 30/01/2014', *Pressenævnet, Justitsministeriet*,
<https://bit.ly/2XL4YEN>.

Sag nr. 15-70-838 (27/10/2015). 'KEN nr 10947 af 27/10/2015', *Pressenævnet, Justitsministeriet*, <https://bit.ly/2Av3HJO>.

Bilagliste

Bilag 1: Kodningsmanual

Bilag 2: Kodningsskema (obs. stor fil. Anbefales at tilgå bilag via link: shorturl.at/tvwE6)

Bilag 3: Mail fra DR

Bilag 4: Mail fra TV 2

Bilag 5: Mail fra Politiken

Bilag 6: Mail fra Ekstra Bladet

Bilag 7: Mail fra B.T.

Bilag 8: Tal om selvmord fra Statistikbanken

Formidlingsartikel

Dette kapitel indeholder en formidlende produktion på baggrund af specialets resultater, der er skrevet til at kunne blive publiceret i fagbladet Journalisten. Journalisten er udvalgt, da målgruppen er journalister, kommunikatører og lignende faggrupper, hvor produktet især vil være målrettet journalister. Formatet er et debatindlæg, der i Journalisten typisk er mellem 4.000 og 5.500 tegn. Vi har valgt debat-formatet, da specialet netop lægger op til, at omtale af selvmord i medierne bør debatteres, hvilket vi passende selv kunne starte i et debatindlæg. Formidlingsartiklen fremgår af næste side.

Debat

Tør du skrive om selvmord?

Emma Vinkel og Agnes Rasmussen, cand.comm. ved RUC med speciale i mediernes omtale af selvmord

Du skriver da ikke om selvmord, vel? Nej, svarer de fleste. Men hver gang du siger sætningen ”selvmord er ikke noget, vi skriver om”, så lyver du højst sandsynligt.

For der bliver dagligt skrevet om selvmord i dansk presse. Så hvis du ikke lige selv har skrevet om selvmord, så har din kollega nok gjort det. Eller også har du glemt det.

Vidste du, at hvis man kigger på de seks mest besøgte nyhedssites herhjemme – Politiken, Berlingske, DR, TV 2, Ekstra Bladet og B.T. – så bliver der i gennemsnit faktisk udgivet flere artikler om selvmord hver evig eneste dag året rundt? Sidste år blev der udgivet over tusind artikler om emnet i alle dets afskygninger, hvad end det var selvmordstanker, selvmord, selvmordsforsøg, assisteret selvmord, kollektivt selvmord eller selvmordsangreb, for ja, det er også selvmord. Og halvdelen af artiklerne handlede om helt almindelige private mennesker, der står uden for ramperiset.

Og hvor ved vi så det fra? Vi har simpelthen talt alle artikler om selvmord i 2019 – og læst dem. Det er ikke, fordi vi har en syg hobby. Vi har gjort det som et led i vores speciale, som vi netop har sat det sidste punktum i. I afhandlingen går vi tæt på den måde, danske medier skriver om selvmord, og undersøger de etiske rammer, journalister og medier må hitte ud af for ikke at ryge durk i Pressenævnet.

Vi har også undersøgt, hvordan reglerne er for omtale af selvmord i udlandet. *Spoiler alert:* Danmark sidder fast i fortiden, mens blandt andet Norge har moderniseret den måde, journalister går til historier om selvmord på.

Men hvilke selvmord er det så, der kommer gennem nåleøjet, og som bliver vurderet til at være væsentlige nok til en plads i spalterne?

En hændelse, der blev skrevet meget om sidste år, var millionæren Jeffrey Epsteins selvmord. Han var tiltalt for at holde piger som slaver, forgribe sig på dem og for at lade andre rigmænd forgribe sig på dem for penge. Da han hængte sig selv i sin fængselscelle, blev det dækket massivt. Skal man forsøge at indkredse, hvad der generelt kendetegner de selvmord, der bliver til nyheder,

er det som regel, når der sker noget usædvanligt, som når meget unge personer tager livet af sig.

Vores speciale er ikke ligefrem den hyggeligste samtale-starter rundt om middagsbordet. Men når det er sagt, så er vi – altså dig, os og resten af medie-Danmark – nødt til at starte debatten om emnet.

For danske medier følger en 60 år gammel regel, der har til formål at beskytte privatlivets fred anno 1960, mens 600 danskere tager deres eget liv hvert år.

Og mens de presseetiske regler netop forandrer sig med samtiden, hvor regler både er blevet føjet til og trukket fra, står reglen for omtale af selvmord, B2, urokkeligt tilbage, som er den bøjet i neon.

Når de vigtige personer sætter sig om det runde bord for at revidere de presseetiske regler, bliver selvmordsreglen ikke engang nævnt.

Men det er sket meget siden 1960. På verdensplan bobler det med forskning der peger på, at medierne gør mere skade end gavn ved ikke at skrive om selvmord. Glem alt om at selvmord smitter – den såkaldte Werther-effekt. I hvert fald hvis der skrives om selvmord med de rette hensyn. For verdens klogeste hoveder på området peger på, at omtale på den rette måde kan være med til at forebygge selvmord. At vi ikke tør skrive om selvmord, gør selvmordet til et endnu større tabu, end det allerede er.

Et er forskningens fremskridt, noget andet er privatlivet, der har ændret sig. Pludseligt er alle mennesker blevet til medier med hundredvis eller tusindvis af følgere. Mulighederne for at eksponere sit liv har flyttet sig mere de sidste

ti år end nogensinde i menneskets historie. Det oplagte eksempel på privatlivets grænser, der nærmest er fejtet ind under gulvtæppet, er reality-tv. Men der gør sig stort set gældende for alle mennesker – medmindre du standhaftigt holder fast i en Nokia 3310 og stadig ikke ved, hvad TikTok er.

Når alle og enhver ufiltreret kan dele ud af deres mørkeste tanker, kalder det på en mere ansvarlig presse, der også tør tage fat i de sværeste emner. Husker du, da influenceren Fie Laursen lagde et selvmordsbrev ud på sin offentlige Instagram-profil med mere end 300.000 følgere? Fie Laursen er et kendt ansigt i medierne, men der gik alligevel to dage fra, at opslaget blev offentliggjort til, at medierne skrev om det. Men selv dér blev der kredset om det formodede selvmordsforsøg som katten om den varme grød.

Hvis du er lidt tilbageholdende med at skrive om selvmord, så forstår vi dig godt. De presseetiske regler siger, at du bør lade være, og det medie, du laver indhold til, har højst sandsynligvis også interne regler om det samme.

Men det behøver ikke være sådan. I Norge har man løbende revideret reglerne for omtale af selvmord, og i Australien har man ligefrem lavet en guide til journalisterne om, hvornår og hvordan de skal dække selvmord, så de presseetiske regler stemmer overens med forskningen på området. En dansk opdatering kan lyde sådan her:

”Selvmord og selvmordsforsøg bør omtales. Ved omtale bør det undgås at nævne lokationen og metoden samt at ophøje eller bagatellisere selvmord. Sensationspræget omtale bør ligeledes undgås. Omtalen bør belyse årsager, farsignaler eller konsekvenser. Omtales selvmord og selvmordsforsøg med de rette hensyn, kan omtalen være forebyggende.”

Så måske er det på tide, at vi også kigger vores presseetiske regler i sømmene og ser på, hvordan vi kan skrive om selvmord i stedet for bare at lade være. For hvis vi ikke kan tale om selvmord, så kan vi heller ikke være med til at forebygge det.

”

For danske medier følger en 60 år gammel regel, der har til formål at beskytte privatlivets fred anno 1960, mens 600 danskere tager deres eget liv hvert år.

